

**Strategie komunitně vedeného
místního rozvoje pro území MAS Opavsko
pro programové období 2014–2020**

**pracovní verze
srpen 2014**

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Zpracovatelský tým:

Ing. Jiří Krist

Bc. Petr Chroust

Ing. Kateřina Andělová

Ing. Pavlína Fryčková

Mgr. Zdeněk Frélich a kol. (EKOTOXA s.r.o.)

Mgr. Zuzana Týnová

Ing. Martina Čaputová

Bc. Zdeněk Fryčka

Milan Rampáček

Aktivita pro zkvalitnění tvorby SCLLD jsou finančně podpořeny z Operačního programu technická pomoc (OPTP). Projekt s názvem Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Opavsko má číslo OPTP 2007-2013, CZ.1.08/3.2.00/14.00329

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Obsah

A.	Místní akční skupina Opavsko	6
B.	Analýza území.....	8
B.1	Základní údaje o území MAS Opavsko.....	8
B.2	Socioekonomická analýza.....	11
B.2.1	Obyvatelstvo – vývoj osídlení, věková struktura, vzdělanostní struktura	11
B.2.2	Technická infrastruktura	15
B.2.3	Dopravní infrastruktura	17
B.2.4	Vybavenost obcí a služby	18
B.2.5	Bydlení.....	31
B.2.6	Sociální služby v obcích	34
B.2.7	Sport a volný čas.....	38
B.2.8	Životní prostředí	40
B.2.9	Ochrana ovzduší	42
B.2.10	Podnikání, výroba, zaměstnanost	63
B.2.11	Cestovní ruch.....	71
B.3	Vyhodnocení rozvojového potenciálu území	76
B.3.1	Územní plánování a rozvojová území.....	76
B.4	Analýza problémů a potřeb včetně SWOT analýz	78
B.4.1	SWOT analýzy v území MAS Opavsko vybraných oblastí rozvoje.....	78
B.5	Vazba na strategické dokumenty	88
C.	Strategická část.....	95
C.1	Definování MISE	95
C.2	Definování vize a z vize vyplývajících klíčových oblastí rozvoje území:.....	95
D.	Stanovení strategických a specifických cílů a konkrétní opatření	96
	k naplnění cílů	96
D.1	Strategický cíl I.: Lidé a společnost Opavska	96
D.1.1	Specifický cíl „Zdravý a spokojený život“	96
D.1.2	Specifický cíl „Sociální začleňování a boj s chudobou“	97
D.1.3	Specifický cíl „Vzdělávání a informace pro kvalitu života“	97
D.1	Strategický cíl II. „Udržitelná regionální ekonomika jako zdroj bohatství Opavska“	98
D.1.1	Specifický cíl „Dynamické, konkurenceschopné a udržitelné regionální hospodářství založené na znalostech a inovacích“	98
D.1.2	Specifický cíl „Vyšší udržitelnost a odolnost regionální ekonomiky s důrazem na inovace v energetice, průmyslu, dopravě, zemědělství, lesnictví a materiálové spotřebě“	99
D.1.3	Specifický cíl „Lidské zdroje pro regionální hospodářství, organizační podpora inovací, kooperací a obchodu“	101
D.1.4	Specifický cíl „Rozvoj specifických veřejných služeb a sociálních podniků“	102

D.2 Strategický cíl III „Investiční rozvoj území“	103
D.2.1 Specifický cíl „Investice pro větší konkurenceschopnost a stabilitu území.....	103
Opavska“	103
D.2.2 Specifický cíl „Kvalitní a dostupné bydlení“	105
D.2.3 Specifický cíl „Ochrana a obnova kulturního dědictví a veřejná podpora cestovního ruchu, jejich marketing a	
propagace“	106
D.3 Strategický cíl IV. „Pestrá a vlídná krajina, přirozená a zdravá příroda“	106
D.3.1 Specifický cíl „Obnova přirozeného stavu vod“	106
D.3.2 Specifický cíl „Zlepšení stavu ovzduší“	107
D.3.3 Specifický cíl „Minimalizace vlivu spotřeby materiálů a surovin na životní	107
prostředí, včetně problematiky odpadů a starých zátěží“	107
D.3.4 Specifický cíl „Zlepšení stavu přírody a krajiny“	108
D.3.5 Specifický cíl „Lepší životní prostředí v obcích a městech“	108
D.3.6 Specifický cíl „Udržitelné využívání energetických zdrojů “	109
D.4 Strategický cíl V. „Veřejná správa, spolupracující, stabilní a bezpečná společnost“	109
D.4.1 Specifický cíl „Kvalitní a efektivní veřejná správa“	109
D.4.2 Specifický cíl „Rozvinutá občanská společnost“	110
D.4.3 Specifický cíl „Bezpečnost“	111
D.4.4 Specifický cíl „Globální odpovědnost“	112
E. Provázanost cílů strategie a možnosti jejich integrace	113
F. Přílohy.....	115

Seznam obrázků

Obrázek 1: Rozdělení obcí MAS Opavsko do mikroregionů	8
Obrázek 2: Obce Místní akční skupiny Opavsko.....	9
Obrázek 3: Hustota osídlení na území MAS Opavsko	9
Obrázek 4: Index stáří na území MAS Opavsko.....	12
Obrázek 5: Bytová výstavba v počtu na 1000 obyvatel.....	33
Obrázek 6: Podíl zemědělské a nezemědělské půdy v jednotlivých obcích MAS Opavsko.....	48
Obrázek 7: Využití zemědělské půdy na území MAS Opavsko.....	53
Obrázek 8: Lesnatost na území MAS Opavsko	55
Obrázek 9: Koeficient ekologické stability	58
Obrázek 10: Chráněná území MAS Opavsko	61
Obrázek 11: Počet ekonomických subjektů na 1000 obyvatel, rok 2008.....	65
Obrázek 12: Počet ekonomických subjektů na 1000 obyvatel, rok 2012.....	66
Obrázek 13: Míra nezaměstnanosti v obcích v roce 2011	70
Obrázek 14: Změna nezaměstnanosti v letech 2008-2011	70
Obrázek 15: Ubytovací kapacity na území MAS Opavsko	74

Seznam tabulek

Tabulka 1: Obce Místní akční skupiny Opavsko	8
Tabulka 2: Základní údaje řešeného území (zdroj ČSÚ 2012)	10
Tabulka 3: Historický vývoj počtu obyvatel v MAS Opavsko	11
Tabulka 4: Věková struktura obyvatel MAS Opavsko	13
Tabulka 5: Vzdělanostní struktura obyvatel v procentech	14
Tabulka 6: Vybavenost obcí technickou infrastrukturou	16
Tabulka 7: Popis školství v území MAS Opavsko	18
Tabulka 8: Základní školy na území MAS Opavsko v jednotlivých obcích a jejich součásti	20
Tabulka 9: Popis škol zřizované obcemi na území MAS Opavsko	21
Tabulka 10: Počty úplných a neúplných škol na území MAS Opavsko	22
Tabulka 11: Popis ZŠ na území MAS Opavsko	23
Tabulka 12: Popis MŠ na území MAS Opavsko	25
Tabulka 13: Popis ZUŠ na území MAS Opavsko	26
Tabulka 14: Popis školních jídelen na území MAS Opavsko	27
Tabulka 15: Základní služby v obcích	30
Tabulka 16: Dokončené byty na území MAS Opavsko	31
Tabulka 17: Sociální služby	35
Tabulka 18: Sociální služby na a v blízkosti území MAS Opavsko	37
Tabulka 19: Vybavenost obcí pro sport a volný čas	39
Tabulka 20: Procento území obce s překročením imisních limitů pro ochranu zdraví	42
Tabulka 21: Rizikovost útvarů povrchových vod tekoucích	44
Tabulka 22: Rizikovost útvarů podzemních vod z hlediska kvantitativního a chemického stavu	45
Tabulka 23: Množství sklonitých orných pozemků na území jednotlivých obcí	47
Tabulka 24: Plocha záplavových území Q100 na území jednotlivých obcí	49
Tabulka 25: Výměra zemědělské půdy (ha) v MAS Opavsko k 31. 12. 2011	51
Tabulka 26: Pozemky určené k plnění funkce lesa	53
Tabulka 27: Koeficient ekologické stability	56
Tabulka 28: Chráněná území MAS Opavsko	59
Tabulka 29: Využívání energií v jednotlivých obcích MAS Opavsko	62
Tabulka 30: Míra podnikatelské aktivity	63
Tabulka 31: Popis zemědělství na území MAS Opavsko	67
Tabulka 32: Nezaměstnanost v letech 2008 – 2011, v obcích MAS Opavsko	68
Tabulka 33: Přehled památek v obcích MAS Opavsko	74
Tabulka 34: Územní plánování a rozvojová území	76

Seznam SWOT analýz

SWOT 1: Lidé a společnost Opavska	78
SWOT 2: Ekonomika a podnikání	80
SWOT 3: Rozvoj území	82
SWOT 4: Ochrana krajiny a přírodního dědictví.....	84
SWOT 5: Bezpečnost, veřejná správa a spolupráce	86

Zkratky užívané na mezinárodní úrovni

CLLD Komunitně vedený místní rozvoj
CPR Společná ustanovení nařízení
CSF SSR Společný strategický rámec
DG AGRI Generální ředitelství pro zemědělství a rozvoj venkova
DG EMPL Generální ředitelství pro zaměstnanost, sociální věci a sociální začlenění
DG MARE Generální ředitelství pro námořní záležitosti a rybolov
DG REGIO Generální ředitelství pro regionální politiku a Urban
EC EK Evropská komise
EAFRD EZFRV Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EFF ERF Evropský rybářský fond
EMFF ENRF Evropský námořní a rybářský fond
ELARD Evropská asociace LEADER pro rozvoj venkova
(European LEADER Association for Rural Development)
ENRD ESRV Evropská síť pro rozvoj venkova
ERDF EFRR Evropský fond pro regionální rozvoj
ESF ESF Evropský sociální fond
ESI Funds ESIF Evropské strukturální a investiční fondy (EAFRD, EMFF, ERDF, ESF a Fond soudržnosti)
ETC EÚS Evropská územní spolupráce
FARNET Evropská síť rybolovných oblastí
FLAG RMAS Rybolovná Místní akční skupina
IB ZS Zprostředkující subjekt
ITI Integrované územní investice
LAG MAS Místní akční skupina
LDS MRS Místní rozvojové strategie
LEADER Liaisons entre Actions de Développement de l'Economie Rurale / Propojování aktivit hospodářského rozvoje venkova
MA ŘO Řídící orgán
MS ČS Členské státy
NRN Národní síť pro rozvoj venkova (National Rural Network)
PA DoP Dohoda o partnerství

A. Místní akční skupina Opavsko

Genius regionis krajiny na hranici Moravy a Slezska je nesmazatelně vepsán do barevné mozaiky úrodných polí v nížinách řek Opavy, Hvozdnice a Moravice, do divokých hvozdů a bohatství nerostů Nízkého Jeseníku, do řemeslných tradic a odkazu úspěšných podnikatelů působících na Opavsku v dobách průmyslové revoluce, do četných panských sídel, sakrálních staveb i technických památek. Území obcí Místní akční skupiny Opavsko je domovem pracovitých lidí inspirovaných historií a tradicemi.

Místní akční skupina Opavsko

Místní akční skupina Opavsko (MAS Opavsko) byla založena jako občanské sdružení v roce 2006. Byl tak položen základ pro vznik otevřeného partnerství veřejných a soukromých subjektů, především obcí, zemědělců, podnikatelů i neziskových organizací, propojující ve své činnosti různorodé aktivity rozvíjející život na venkově.

Od roku 2009 má sdružení příležitost realizovat svůj klíčový rozvojový dokument - Strategický plán LEADER s názvem „Opavsku to omastíme“. Na principech tohoto dokumentu jsou žadatelům rozdělovány dotační prostředky z Programu rozvoje venkova, osy IV. LEADER. Tyto prostředky již několik let účelně promazávají kolečka venkovské ekonomiky.

V současné době tvoří členskou základnu Místní akční skupiny Opavsko více než 90 subjektů (členů). Region je vymezen územím 52 členských obcí. Zahrnuje venkovská území podél pravého břehu řeky Opavy až k Ostravě, na jihu Vítkovsko a Budišovsko, jinými slovy území čtyř mikroregionů: Matice Slezské, Opavska severozápad, Mikroregionu Hvozdnice a Mikroregionu Moravice.

V současné době se sdružení/spolek intenzivně připravuje na nové úkoly související s rozvojem venkova v letech 2014 – 2020. Na základě komunitně vedených diskusí a získaných zkušeností se již dnes rýsují zřetelná témata, která budou prioritami rozvoje venkova v následujícím evropském programovém období. Místní akční skupina Opavsko bude pokračovat ve snaze rozvíjet venkov jako otevřená názorová platforma dávající prostor všem aktérům života na venkově.

Úspěšné projekty realizované na území MAS Opavsko

V letech 2009 – 2014, v průběhu šesti dotačních výzev, byla z Programu rozvoje venkova ČR na roky 2007 – 2013, osy IV. LEADER realizováno téměř dvě stě zajímavých aktivit - projektů rozvíjejících život členských obcí a jejich obyvatel. S využitím prostředků z PRV byla a je budována občanská vybavenost, rozvíjen cestovní ruch, obnovováno kulturní dědictví, prostředky pomohly na svět novým podnikatelským záměrům, přispěly zemědělcům při diverzifikaci a modernizaci zemědělské výroby.

Nejvíce prostředků bylo investováno prostřednictvím členských obcí do rozvoje venkovského prostoru, na zlepšení základních služeb, infrastruktury, zvýšení atraktivity venkovských oblastí. V desítkách obcí byly realizovány stavební úpravy kulturních a obecních domů, místních komunikací, veřejných prostranství, obnova a rozšiřování ploch zeleně. Investované evropské prostředky se projeví ve stabilizaci a zlepšení demografické struktury se všemi příznivými dopady na rozvoj ekonomiky, ochranu životního prostředí a kvalitu života na venkově. Za desítky realizovaných projektů jmenujme jeden velice inovativní v malé obci – při rekonstrukci kulturního domu v Mladecku bylo nadčasově využito dešťové vody pro splachování toalet. Obrovský zájem byl ze strany obcí o rekonstrukce a pořízení vybavení venkovských hasičských zbrojnic (Štítina, Melč, Žimrovice, Branka u Opavy, Dolní Lhota, Hradec nad Moravicí a další).

Prostředky z Programu rozvoje venkova pomáhají venkovským dětem a mládeži, byla obnovena nebo vybudována více než desítky dětských a sportovních hřišť. Školám byl oblečen nový zateplený kabát či dostaly nová okna apod. Mezi velice zajímavé projekty patří dětské hřiště Vodní hrad v Hradci nad Moravicí, společenský dům s dětským hřištěm v Malých Heralticích nebo projekt Učíme se a žijeme v zeleni v obci Štítina. Ekonomicky je velice zajímavý příklad přestavby kotelny ZŠ Skřípov, kdy instalací energetického zdroje, kotle spalujícího obnovitelný zdroj energie – biomasu ve formě dřevních pelet, obec dosáhla okamžitých mnohonásobných úspor. Z dalších realizací jmenujme přínosné projekty ve Vřesíně,

Mokrých Lazcích, Slavkově, Raduni, Chvalíkovcích, Háji ve Slezsku, Dolních Životicích Jezdkovicích, Kružberku, Brumovicích a další.

Obnovení kulturních a historických hodnot venkova bylo dalším tématem dotačních podpor.

Dlouhodobě zanedbaná péče o kulturní dědictví venkova byla znát ve velkém převisu požadovaných prostředků oproti prostředkům, které byly na tento účel v programu alokovány. Řada místních památek je ve špatném technickém stavu a bez dotační podpory je obtížný jejich návrat do života obce. Byly realizovány projekty spojené s údržbou, obnovou, zhodnocením nebo novým využitím kulturního dědictví venkova, byly opraveny mnohé kapličky, kostely, vznikly nové muzejní expozice s vazbou na místní historii, místní kulturní a umělecké tradice, např. muzeum Slezský venkov v Holasovicích, mlynářská expozice ve Mlýně u vodníka Slámy ve Lhotě. Podpořené projekty přispějí k zachování hodnot pro další generace, obnovují identitu obyvatel a zlepšují turistický potenciál Opavska.

Jaký by byl venkov bez aktivních lidí, kteří se umí ekonomicky postavit na vlastní nohy, případně dají vzniknout novým pracovním příležitostem? Podpora podnikatelských aktivit nechyběla ani ve výzvách MAS Opavsko. Nabídky podpory na rozvoj především drobného podnikání byly zpočátku přijímány s nedůvěrou, ale v posledních letech již byl zájem podnikatelů, zemědělských i nezemědělských, o pořízování technologií a vybavení pro drobné podnikání značný. Byly podpořeny klasické venkovské činnosti řemeslné, v rámci projektů bylo nakoupeno vybavení truhlářské dílny, stroje pro zemní práce, štěpkovače, peletovací stroje, ruční nářadí pro drobné řemeslníky, lešení, ale také výpočetní technika pro projekční práce či technologie inovativní a technicky náročné jako poloautomatický řezací sklenářský stůl, technologie pro řezání vodním paprskem, tryskací zařízení a minizinkovna.

V zemědělské oblasti je důležitá podpora aktivit vedoucích ke zvýšení přidané hodnoty zemědělské produkce, především u potravinářských produktů. Naše současné zemědělství je orientováno na centrální výkup surovin a vykazuje jen nízký podíl produktů s vysokou přidanou hodnotou. Tradiční zpracování zemědělské produkce do podoby spotřebitelských výrobků využívajících místní zdroje a posilujících místní ekonomické aktivity se daří podporovat několika projekty. Nadějný je rozjezd nové minimlékárny v Hlavnici, modernizace masných a uzenářských provozoven a vznik regionální značky s názvem „OPAVSKÉ SLEZSKO regionální produkt“, která si klade za cíl certifikaci a podporu místních produktů a služeb a vytváření společného image regionu.

Společným jmenovatelem všech vybraných a úspěšně realizovaných projektů byly inovace technické a organizační, zapojení veřejnosti, komunitní plánování, byly preferovány dopady projektu na ženy a mladé lidi do 30ti let, samozřejmostí byla potřeba víceodvětvového navrhování a provádění projektu založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství, důraz na úspory prostředků a energií, využití nevyužívaných, chátrajících objektů, využívání místních zdrojů a obnovitelných zdrojů energií. Bylo velice důležité nejen realizovat vlastní investiční část projektu, ale rovněž hledat synergie a propojení aktivit s dalšími aktéry venkovského života a nalézat multifunkční využití vynaložených investic.

Činnost MAS Opavsko je obohacována o prvky vycházející z dlouhodobé Česko-Polské a Česko-Slovenské spolupráce. Místní akční skupina Opavsko realizuje několik různorodých projektů s polskými a slovenskými partnery. Cílem těchto projektů je všestranný rozvoj venkova na obou stranách hranice, výměna zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe.

B. Analýza území

B.1 Základní údaje o území MAS Opavsko

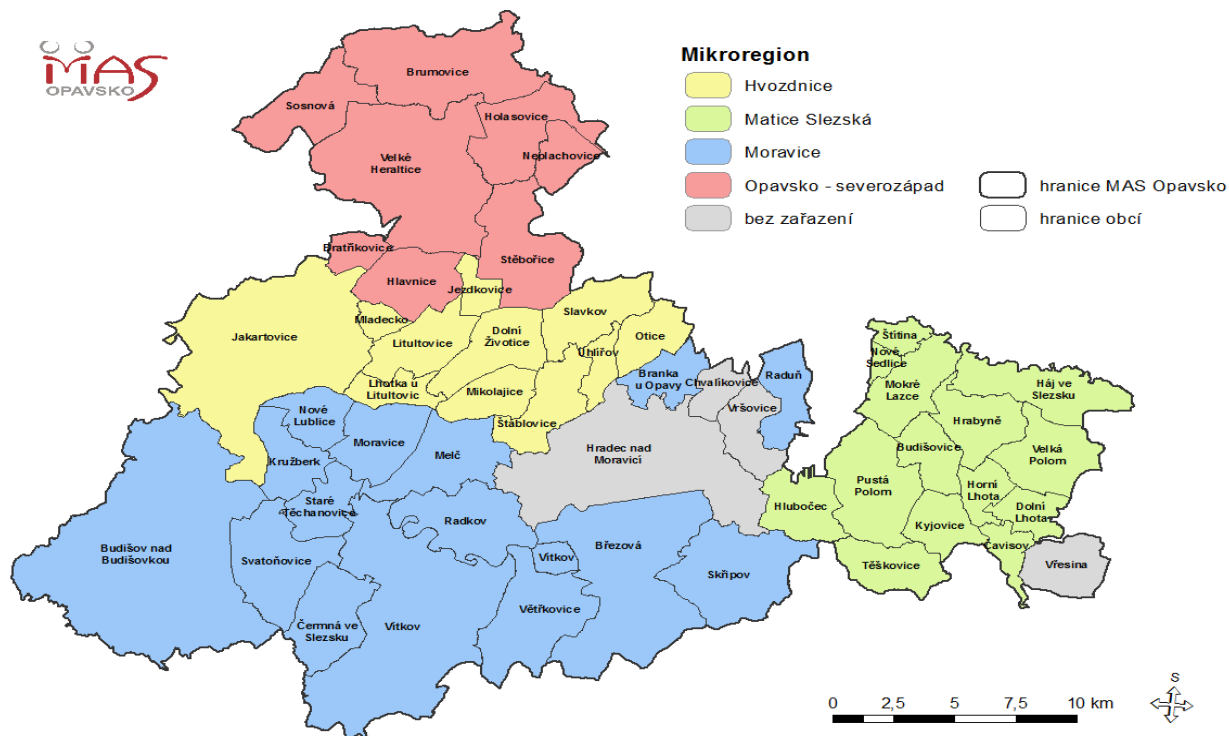
Území Místní akční skupiny Opavsko je lokalizováno v NUTS II Moravskoslezsko, v kraji Moravskoslezském a v části okresu Opava a Ostrava. Z hlediska správního území jde o území obcí s rozšířenou působností Opava, kde leží většina obcí, ale zasahuje i na území obcí s rozšířenou působností Ostrava, Vítkov a Hlučín. Toto území sousedí ze severu s Polskem, ze severovýchodu s Hlučínskem, z východu s Ostravskem, z jihu s Bíloveckem a Oderskem a ze západu pak s Bruntálskem a Krnovskem. Z hlediska státní správy jde o část území správního obvodu ORP Opava, Vítkov, Ostrava a Hlučín.

Místní akční skupina Opavsko se rozkládá na území 52 obcí. Většina obcí MAS Opavsko jsou členy určitého mikroregionu. Přehled obcí Místní akční skupiny Opavsko a jejich rozdělení do jednotlivých mikroregionů je uveden v tabulce č. 1.

Tabulka 1: Obce Místní akční skupiny Opavsko

Oblast	Obce
Mikroregion Hvozdnice	Dolní Životice, Jakartovice, Jezdkovice, Lhotka u Litultovic, Litultovice, Mikolajice ¹ , Mladecko, Otice, Slavkov, Štáblovice, Uhlířov
Mikroregion Matice Slezská	Budišovice, Čavisov, Dolní Lhota, Háj ve Slezsku, Hlubočec, Horní Lhota, Hrabyně, Kyjovice, Mokrý Lazce, Nové Sedlice, Pustá Polom, Štítina, Těškovice, Velká Polom
Mikroregion Moravice	Branka u Opavy, Březová, Budišov nad Budišovkou, Čermná ve Slezsku, Kružberk, Melč, Moravice, Nové Lublice, Radkov, Raduň, Skřipov, Staré Těchanovice, Svatoňovice, Větrkovice, Vítkov
Mikroregion Opavsko Severozápad	Bratřikovice, Brumovice, Hlavnice, Holasovice, Neplachovice, Sosnová, Stěbořice, Velké Heraltice
Ostatní	Hradec nad Moravicí, Chvalíkovice, Vršovice, Vřesina

Obrázek 1: Rozdělení obcí MAS Opavsko do mikroregionů

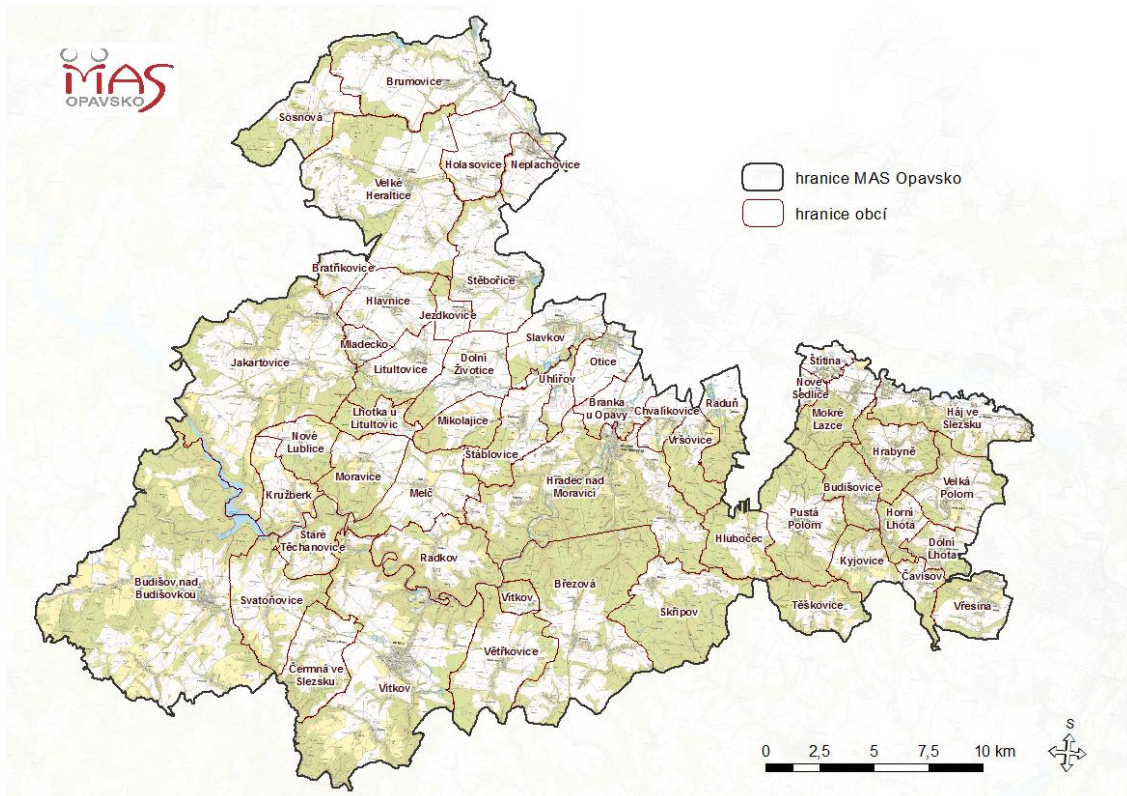

Celková rozloha území je 749,4 km², počet obyvatel na území MAS Opavsko je k 31. 12. 2012 podle ČSÚ 58965 obyvatel. Hustota osídlení je tedy 78,7 km², což je oproti krajskému průměru 226 obyvatel na km² málo osídlené území. Nejvíce

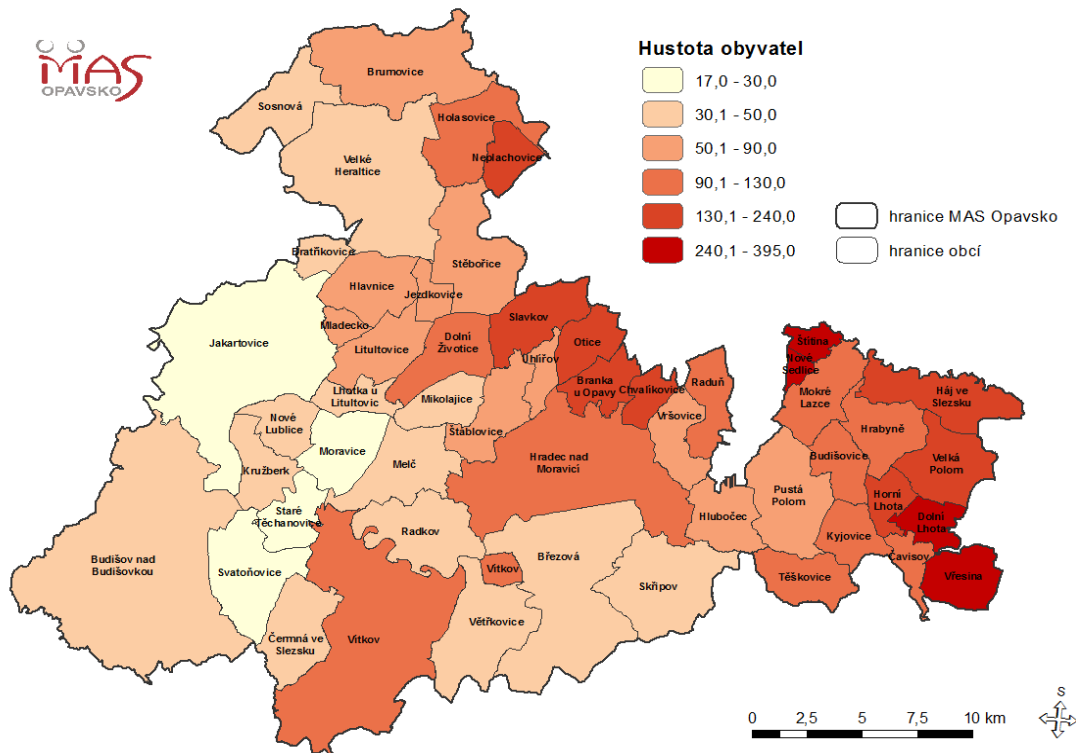
¹ Obec Mikolajice je zároveň členem mikroregionu Moravice. Pro zjednodušení však bude uváděna pouze v mikroregionu Hvozdnice.

osídlenými obcemi v MAS Opavsko jsou obce Štítina (396,7 obyv./km²), Vřesina (329 obyv./km²) a Nové Sedlice (313,9 obyv./km²). Největšími sídly na území MAS Opavsko jsou města Vítkov (5942 obyv.), Hradec nad Moravicí (5459 obyv.) a Budišov nad Budišovkou (3014 obyv.).

Obrázek 2: Obce Místní akční skupiny Opavsko

Obrázek 3: Hustota osídlení na území MAS Opavsko

Tabulka 2: Základní údaje řešeného území (zdroj ČSÚ 2012)

Obec	Počet obyvatel	Rozloha (km ²)	Počet obyvatel/km ²
Branka u Opavy	1083	6,9	156,6
Bratřikovice	160	3,7	42,8
Brumovice	1484	25,5	58,2
Březová	1384	38,9	35,6
Budišov nad Budišovkou	3014	76,3	39,5
Budišovice	684	7,0	97,4
Čavisov	523	4,1	127,2
Černá ve Slezsku	380	12,3	30,8
Dolní Lhota	1429	5,4	266,4
Dolní Životice	1139	11,3	101,1
Háj ve Slezsku	3283	13,8	238,0
Hlavnice	623	11,1	56,2
Hlubočec	575	9,4	61,4
Holasovice	1374	16,2	84,6
Horní Lhota	788	4,8	162,7
Hrabyně	1164	10,0	116,3
Hradec nad Moravicí	5459	44,0	124,0
Chvalčovice	694	4,5	155,4
Jakartovice	1073	50,1	21,4
Jezdkovice	231	3,6	64,2
Kružberk	262	8,3	31,5
Kyjovice	812	6,9	117,3
Lhotka u Litultovic	191	5,1	37,7
Litultovice	883	10,4	85,3
Melč	645	14,0	46,0
Mikolajice	270	7,4	36,5
Mladecko	154	2,7	58,1
Mokrý Lazce	1152	10,6	109,0
Moravice	252	11,1	22,7
Neplachovice	937	5,7	163,4
Nové Lublice	217	6,9	31,6
Nové Sedlice	497	1,6	313,9
Otice	1367	7,2	189,8
Pustá Polom	1434	16,6	86,5
Radkov	497	15,4	32,3
Raduň	1000	8,0	124,8
Skřípov	1002	20,2	49,5
Slavkov	1890	11,0	171,1
Sosnová	409	13,0	31,4
Staré Těchanovice	149	7,5	19,9
Stěbořice	1394	17,8	78,5
Svatoňovice	280	16,5	17,0
Štáblovice	638	10,4	61,5
Štítina	1200	3,0	396,7
Těškovice	851	9,2	92,8
Uhlířov	340	3,9	87,9
Velká Polom	1997	11,7	171,3
Velké Heraltice	1661	39,3	42,3
Větrčkovice	751	17,8	42,1
Vítkov	5942	55,0	108,0
Vršovice	500	7,9	62,9
Vřesina	2847	8,7	329,0
Celkem	58965	749,4	78,7

B.2 Socioekonomická analýza

B.2.1 Obyvatelstvo – vývoj osídlení, věková struktura, vzdělanostní struktura

Historický vývoj počtu obyvatel MAS Opavsko

Podle historických údajů se počet obyvatel od roku 1971 – 2011 na většině obcí území MAS Opavsko zvyšoval. Nejvíce obyvatel přibýlo během sledovaného období na území obce Hradec nad Moravicí a Březová. Největší nárůst počtu obyvatel proběhl mezi lety 1971-1981 a to vlivem silné populační vlny tzv. „Husákových dětí“, která začala počátkem 70. Let 20. Století. Naopak mezi lety 1991 – 2001 měl počet obyvatel na území MAS Opavsko klesající tendenci. V roce 2011 se projevuje trend stěhování obyvatel z měst na venkov a tedy postupné zvyšování počtu obyvatel ve většině obcí na území MAS Opavsko.

Tabulka 3: Historický vývoj počtu obyvatel v MAS Opavsko

Obec	1971	1981	1991	2001	2011
Branka u Opavy	651	678	888	1023	1077
Bratřikovice	177	155	135	162	161
Brumovice	1349	1419	1436	1466	1489
Březová	349	1278	137	1308	1391
Budišov nad Budišovkou	3270	4537	3604	3228	3036
Budišovice	385	372	423	469	666
Čavisov	329	380	419	444	518
Čermná ve Slezsku	310	346	281	312	363
Dolní Lhota	958	1155	1235	1235	1405
Dolní Životice	869	864	885	1117	1141
Háj ve Slezsku	2351	3309	3294	3334	3281
Hlavnice	484	509	582	587	630
Hlubočec	554	568	561	543	576
Holasovice	2107	2235	1342	1391	1377
Horní Lhota	534	488	518	588	751
Hrabyně	655	1638	1160	1182	1173
Hradec nad Moravicí	2612	5731	5799	5076	5470
Chvalíkovice	579	613	649	681	698
Jakartovice	412	1079	979	1053	1091
Jezdkovice	223	203	203	212	220
Kružberk	482	459	290	295	266
Kyjovice	891	889	832	816	812
Lhotka u Litultovic	210	164	178	185	202
Litultovice	611	2589	733	770	840
Melč	748	1762	648	613	638
Mikolajice	235	225	245	247	264
Mladecko	234	167	154	178	152
Mokrý Lazce	986	1046	1060	1073	1148
Moravice	291	288	298	267	251
Neplachovice			829	834	935
Nové Lublice	277	275	224	221	209
Nové Sedlice	448	425	449	460	496
Otice	1036	2030	1252	1269	1343
Pustá Polom	1329	3651	1312	1361	1451
Radkov	743	618	515	504	508
Raduň	942	955	971	940	985
Skřipov	721	1076	1039	1001	1004

Obec	1971	1981	1991	2001	2011
Slavkov	1163	1442	1549	1638	1864
Sosnová	456	449	417	416	410
Staré Těchanovice			134	128	152
Stěbořice	764	1469	1490	1314	1399
Svatoňovice			300	308	279
Štáblovice	482	509	535	592	626
Štítina	971	1082	1603	1191	1204
Těškovice	810	868	893	855	844
Uhlířov	287	304	335	358	342
Velká Polom	1304	1570	1516	1605	1936
Velké Heraltice	772	1614	1524	1609	1659
Větrkovice	764	828	796	780	754
Vítkov	5292	7568	7495	6281	5981
Vršovice	457	429	420	444	497
Vřesina	1862	2255	2314	2362	2780
Celkem	44726	64563	58080	56326	58745

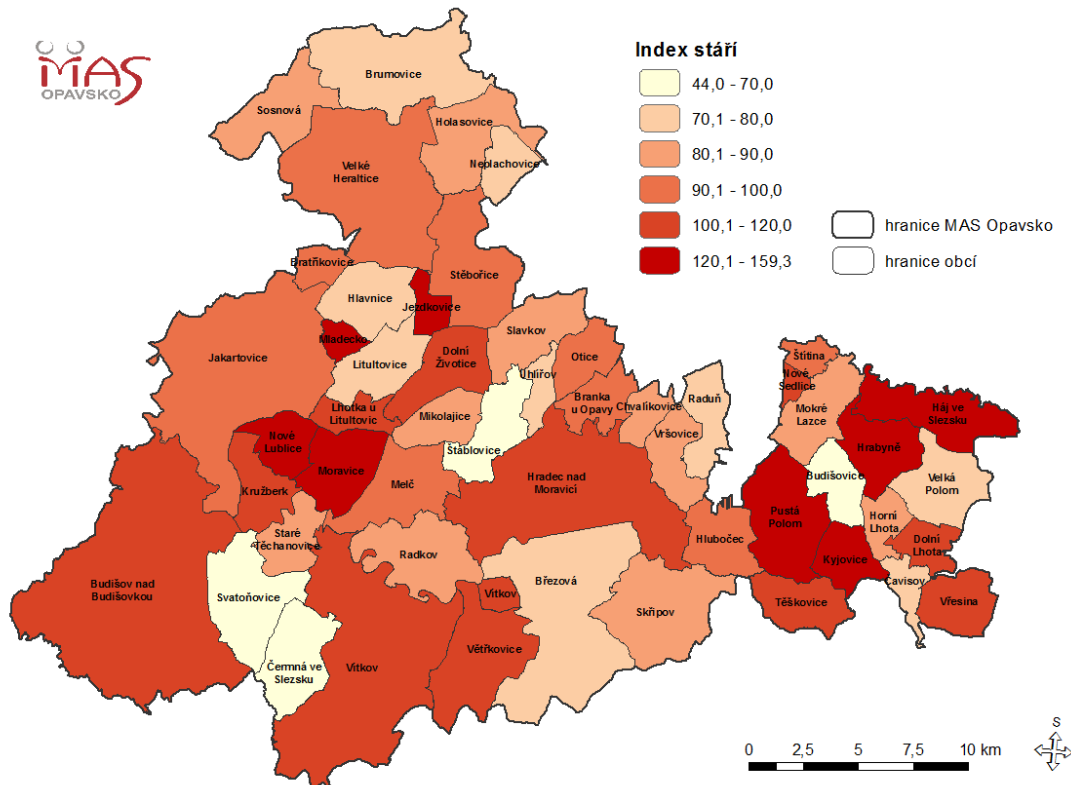
Zdroj: Data z ČSÚ 31. 12. 2011

Věková struktura obyvatel

Jak můžeme vidět v následující tabulce, věkové struktury obyvatel MAS Opavsko, nejpočetnější věková skupina obyvatel je v území zastoupena ve věkové skupině 15-64 let (70 % obyvatelstva). Současně roste průměrná délka života a početnější se stává v souladu s obecným evropským demografickým trendem skupina obyvatel 65+.

V obcích, které naplno nevyužijí svůj potenciál k přilákání či udržení mladých lidí, zvláště rodin s dětmi, lze tedy předpokládat postupné stárnutí obyvatel. V následující tabulce je uveden tzv. index stáří. Jedná se o ukazatel, který vyjadřuje, kolik osob ve věku 65 a více let připadá na jedno dítě ve věku do 15 let. Z tohoto ukazatele můžeme vyvodit, že nejstarší populace je na území obcí Moravice (i.s. 148), Háj ve Slezsku (i.s. 145) a Mladecko (i.s. 144). V obcích s vysokým indexem stáří lze předpokládat postupnou stoupající potřebu sociálních služeb pečujících o seniory.

Obrázek 4: Index stáří na území MAS Opavsko

Tabulka 4: Věková struktura obyvatel MAS Opavsko

Obce	Věková skupina (%)			Index stáří
	<= 14	15 - 64	65+	
Branka u Opavy	16	71	13	84
Bratřikovice	17	66	17	104
Brumovice	15	73	12	82
Březová	17	70	12	72
Budišov nad Budišovkou	15	69	16	106
Budišovice	20	70	10	52
Čavisov	15	74	12	81
Černá ve Slezsku	19	73	8	44
Dolní Lhota	15	70	15	103
Dolní Životice	16	70	15	93
Háj ve Slezsku	13	68	19	145
Hlavnice	15	74	11	74
Hlubočec	16	69	15	90
Holasovice	16	71	14	88
Horní Lhota	13	75	12	94
Hrabyně	14	67	19	142
Hradec nad Moravicí	16	68	16	98
Chvalíkovice	17	68	15	84
Jakartovice	15	70	15	98
Jezdkovice	12	74	14	119
Kružberk	14	71	15	111
Kyjovice	14	67	20	139
Lhotka u Litultovic	16	72	12	73
Litultovice	19	66	15	76
Melč	16	69	16	99
Mikolajice	15	73	13	85
Mladecko	12	71	17	144
Mokrý Lazce	17	69	14	85
Moravice	11	73	16	148
Neplachovice	19	67	14	74
Nové Lublice	12	71	16	131
Nové Sedlice	13	72	15	111
Otice	15	69	16	101
Pustá Polom	14	68	18	123
Radkov	19	67	15	80
Raduň	17	69	14	79
Skřípov	16	71	13	84
Slavkov	17	70	13	74
Sosnová	15	73	12	82
Staré Těchanovice	15	74	11	77
Stěbořice	17	69	15	89
Svatoňovice	19	70	11	60
Štáblovice	14	74	12	81
Štítina	17	69	14	87
Těškovice	14	70	16	113
Uhlířov	19	70	12	63
Velká Polom	19	66	15	82
Velké Heraltice	17	68	15	89
Větřkovice	15	69	16	110
Vítkov	14	69	17	115
Vršovice	16	72	12	77
Vřesina	16	67	18	114

Průměr MAS Opavsko	15,6	70	14,4	94,5
--------------------	------	----	------	------

Zdroj: ČSÚ 31. 12. 2011

Vzdělanostní struktura obyvatel

Na území MAS Opavsko uvádí 38 % obyvatel jako nejvyšší ukončené vzdělání střední nebo vyučení bez maturity, což lze srovnat s průměrem Moravskoslezského kraje, který je podle ČSÚ 35 %. Zhruba 25 % obyvatel má ukončené střední vzdělání s maturitou a 21 % obyvatel má pouze základní vzdělání. Podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel je v území MAS Opavsko zastoupeno zhruba 10 %, což je o něco nižší hodnota, než průměrná hodnota MSK kraje, která je 11,3 % obyvatel.

Tabulka 5: Vzdělanostní struktura obyvatel v procentech

Obec	Obyvatelstvo ve věku 15 a více	Bez vzdělání	Základním včetně neukončeného	Střední vč. vyučení (bez maturity)	Úplné střední (s maturitou)	Nástavbové a VOŠ vzdělání	Vysokoškolské
Branka u Opavy	84,1	0,5	18,4	37,1	26,6	2,6	11,0
Bratřikovice	84,4	0,0	32,6	41,5	11,1	3,7	8,1
Brumovice	81,5	0,5	19,7	47,0	21,9	2,4	6,1
Březová	79,6	0,5	24,0	41,1	22,1	3,2	7,3
Budišov nad Budišovkou	83,0	1,3	28,6	39,7	19,4	2,1	0,6
Budišovice	80,3	0,5	15,7	33,9	25,7	4,2	16,6
Čavisov	83,7	0,2	16,7	33,8	31,7	3,2	12,8
Černá ve Slezsku	73,7	2,9	42,9	28,9	13,6	0,0	2,1
Dolní Lhota	82,3	0,3	15,1	28,6	30,8	3,5	18,9
Dolní Životice	79,9	6,3	21,4	39,1	21,2	1,8	6,7
Háj ve Slezsku	85,6	0,2	16,6	29,5	29,1	4,2	17,1
Hlavnice	85,1	0,4	22,6	44,7	19,8	2,6	6,2
Hlubočec	82,6	0,8	20,2	37,7	24,0	5,1	10,3
Holasovice	80,8	0,5	18,3	44,9	23,2	2,6	7,7
Horní Lhota	84,1	0,2	18,6	34,5	27,1	2,4	12,8
Hrabyně	90,2	0,4	23,6	34,6	23,0	3,6	11,0
Hradec nad Moravicí	83,1	0,2	18,4	36,3	26,7	3,7	11,8
Chvalíkovice	82,0	0,9	19,3	42,2	26,9	2,3	6,5
Jakartovice	86,5	6,1	27,5	38,5	18,5	1,9	2,6
Jezdkovice	82,7	0,0	19,9	42,9	28,3	2,1	4,7
Kružberk	86,6	2,2	24,2	44,1	17,6	2,6	4,8
Kyjovice	87,6	0,3	24,6	32,9	25,9	3,5	10,8
Lhotka u Litultovic	88,0	0,6	20,8	50,0	20,8	0,0	3,6
Litultovice	75,4	0,2	19,4	41,7	25,5	3,8	7,8
Melč	81,2	1,5	26,3	43,9	18,7	1,3	4,2
Mikolajice1	80,7	0,9	18,3	48,6	18,3	2,3	5,5
Mladecko	84,4	0,8	20,8	50,0	20,0	1,5	3,1
Mokrý Lazce	79,2	0,1	14,0	36,6	28,9	3,8	14,5
Moravice	83,3	6,7	26,7	41,4	16,7	1,0	4,3
Neplachovice	79,1	0,0	17,3	40,5	28,2	3,8	7,0
Nové Lublice	82,5	1,1	29,6	39,1	19,6	2,2	3,4
Nové Sedlice	84,5	0,2	18,1	34,8	29,0	3,1	11,7
Otice	81,1	0,5	13,9	40,6	28,8	3,1	9,5
Pustá Polom	85,1	0,4	20,9	35,8	25,7	3,2	12,2
Radkov	77,3	1,0	31,0	41,9	15,4	1,6	5,5
Raduň	77,9	0,4	16,8	34,1	29,5	4,2	11,7
Skřípov	82,1	0,1	19,9	41,3	24,3	3,2	9,4
Slavkov	79,9	0,3	18,0	38,7	25,6	3,2	10,6
Sosnová	82,4	1,8	25,5	44,2	18,1	1,8	2,4

Obec	Obyvatelstvo ve věku 15 a více	Bez vzdělání	Základním včetně neukončeného	Střední vč. vyučení (bez maturity)	Úplně střední (s maturitou)	Nástavbové a VOŠ vzdělání	Vysokoškolské
Staré Těchanovice	88,6	0,8	17,4	53,0	21,2	3,8	3,0
Stěbořice	81,6	0,4	17,3	39,2	29,3	3,0	7,6
Svatoňovice	82,9	1,3	34,5	42,7	13,4	1,7	1,3
Štáblovice	81,5	0,4	15,8	41,5	28,8	2,7	8,7
Štítina	82,4	0,1	14,9	35,4	28,9	3,7	12,5
Těškovice	84,4	0,3	22,8	39,3	23,5	3,1	8,9
Uhlířov	79,4	0,4	23,3	43,0	25,9	1,1	4,4
Velká Polom	76,8	0,3	15,9	31,0	28,9	4,2	17,6
Velké Heraltice	81,5	1,0	24,7	42,4	18,7	2,4	5,8
Větkovice	82,8	0,0	20,6	40,0	24,3	3,2	9,3
Vítkov	84,1	0,8	23,8	36,9	21,9	3,8	7,9
Vršovice	82,6	0,0	19,1	38,0	25,9	2,7	11,4
Vřesina	43,2	0,4	23,3	34,4	25,7	2,8	11,1
Celkem	80,5	0,8	20,7	37,7	24,6	3,2	9,6

Zdroj: Data ze SLBD, 23. 6. 2011

B.2.2 Technická infrastruktura

Území MAS Opavsko je v celém rozsahu zajištěno elektrickou energií. Zásobování elektrickou energií je dostatečné a je schopné pokrýt i případné budoucí požadavky na zvýšenou spotřebu. Plynofikace byla provedena ve většině obcí na území MAS Opavsko. Plynofikovány nejsou pouze tyto obce a to Bratříkovice, Kružberk, Lhotka u Litultovic, Mikolajice, Moravice, Nové Lublice, Skřípov, Staré Těchanovice a Svatoňovice. Úvahy o další plynofikaci jsou problematické z důvodu malé ochoty obyvatel používat na vytápění domácností ušlechtilé palivo, které je však několikanásobně dražší než vytápění uhlím či dřevem. Používání dražších (čistších) paliv má u obyvatel ekonomické opodstatnění jen ve spojení s investicemi do zateplení a jiných úsporných opatření. Vysoké náklady na vytápění jsou považovány za **SLABOU** stránku, zateplení domů a úspory energie pak jako **PŘÍLEŽITOST**.

Zásobování pitnou vodou je zajištěno ve všech obcích z veřejného vodovodu. Napojení domácností přesahuje 95 %. Pitná voda pro zásobení z veřejných vodovodů je získávána převážně z nejrozsáhlejší vodárenské soustavy v České republice, Ostravského oblastního vodovodu. Některé domácnosti využívají jako druhý zdroj vlastní studny, jde spíše o užívání užitkové vody. Významným zdrojem pro úpravu pitné vody je vodárenská nádrž Kružberk. V některých obcích jsou doplňkově využívány i místní zdroje pozemních vod.

Největším problémem technické infrastruktury na území MAS Opavsko je nevyhovující či chybějící kanalizace a čištění odpadních vod v jednotlivých obcích. Mnohdy neúplná síť jednotné kanalizace odvádí často jak dešťové, tak i splaškové odpadní vody prostupující do kanalizace nebo přímo do vodoteče ze septiků a žump.

Celkově na území MAS Opavsko má vyhovující kanalizační síť 30 obcí z celkových 52 obcí. Kanalizaci napojenou na čističku odpadních vod má ovšem pouze 15 obcí z celého území MAS Opavsko.

Je však třeba zmínit, že budování oddílné splaškové kanalizace zakončené centrální ČOV v malých obcích s rozptýlenou zástavbou je značně neekonomické a z finančních důvodů vlastně nemožné. Mnohé menší obce tak budou řešit čištění odpadních vod individuálními decentralizovanými systémy. Tam je pak příležitost uplatnit přírodě blízké ekologické koncepty, jako např. kořenové čistírny odpadních vod, různé typy dočišťovacích systémů, například „biologické rybníky“ nebo půdní filtry, které jsou výrazně levnější investičně i provozně než betonové klasické systémy čištění. Budoucnost mají moderní metody pracující pomocí bakterií, enzymů a obecně biotechnologickými postupy.

Vyhodnocení současného stavu z pohledu aktérů z území:

- Většina obcí je plynofikována, ale energetický potenciál plynových přípojek obyvateli není plně využíván z důvodu vysokých cen energie
- Příležitostí je výstavba jednoduchých ČOV s biologickou sedimentací pro malé obce, event. skupinových ČOV pro více obcí najednou – znamenající zlepšení kvality vod v tocích
- Vysoké investiční náklady na stavbu centralizovaných systémů ČOV odkazují obce na nutnost využití prostředků z fondů EU na spolufinancování infrastruktury.

- Častější období bez srážek znamenají ohrožení vod a vodních zdrojů, včetně jejich znečištění z nedostatečně čištěných odpadních vod z obcí.
- Nízké tempo výstavby a rekonstrukcí kanalizačních sítí a výstavby ČOV nepřispívá ke zlepšení kvality vod

Tabulka 6: Vybavenost obcí technickou infrastrukturou

Obec	vodovod	plyn	kanalizace	ČOV
Branka u Opavy	1	1	1	1
Bratříkovice	1	0	0	0
Brumovice	1	1	1	0
Březová	1	1	1	1
Budišov nad Budišovkou	1	1	1	1
Budišovice	1	1	1	0
Čavisov	1	1	0	0
Černá ve Slezsku	1	1	0	0
Dolní Lhota	1	1	0	0
Dolní Životice	1	1	1	1
Háj ve Slezsku	1	1	1	1
Hlavnice	1	1	1	1
Hlubočec	1	1	1	0
Holasovice	1	1	1	0
Horní Lhota	1	1	1	1
Hrabyně	1	1	1	1
Hradec nad Moravicí	1	1	1	1
Chvalíkovice	1	1	0	0
Jakartovice	1	1	0	0
Jezdkovice	1	1	0	0
Kružberk	1	0	0	0
Kyjovice	1	1	1	0
Lhotka u Litultovic	1	0	0	0
Litultovice	1	1	1	0
Melč	1	1	1	1
Mikolajice	1	0	0	0
Mladecko	1	1	0	0
Mokrý Lazce	1	1	1	0
Moravice	1	0	0	0
Neplachovice	1	1	1	0
Nové Lublice	1	0	0	0
Nové Sedlice	1	1	0	0
Otice	1	1	1	1
Pustá Polom	1	1	1	0
Radkov	1	1	0	0
Raduň	1	1	0	0
Skřipov	1	0	1	0
Slavkov	1	1	1	1
Sosnová	1	1	0	0
Staré Těchanovice	1	0	0	0
Stěbořice	1	1	1	0
Svatoňovice	1	0	1	0
Štáblovice	1	1	1	1
Štítina	1	1	1	0
Těškovice	1	1	1	0
Uhlířov	1	1	1	1
Velká Polom	1	1	0	0
Velké Heraltice	1	1	1	0
Větrkovice	1	1	0	0

Obec	vodovod	plyn	kanalizace	ČOV
Vítkov	1	1	1	1
Vršovice	1	1	0	0
Vřesina	1	1	0	0
Celkem	52	43	30	15

Zdroj: Data ÚAP, 2010 + SLBD 2011, vlastní šetření

Pozn.: U některých obcí není pokrytí kanalizací, ČOV, případně vodovodem zdaleka úplné. Často nebývají napojeny na kanalizaci a ČOV některé místní části, nebo i části samotného sídla. V tabulce je uvedena převažující hodnota.

B.2.3 Dopravní infrastruktura

Struktura silniční dopravy je tvořena silnicemi I. třídy, s napojením na dálnici D 47 a polskou A4. Mezi nejvýznamnější patří silnice I/46, jež představuje hlavní silniční tah z Opavy do Olomouce, silnice I/11, spojující města Ostravu, Opavu a Bruntál, silnice I/57, vedoucí přes Krnov a Opavu směrem na Fulnek, jež prochází městem Hradec nad Moravicí.

Dalšími významnými komunikacemi jsou silnice II. třídy: II/442 (směr Horní Benešov – Hořejší Kunčice – Svatoňovice – Vítkov – Jakubčovice nad Odrou), II/443 (směr Opava – Melč – Budišov n. B. – Stará Libavá), II/465 (tvoří spojnici mezi silnicemi I/11 a II/464) a II/467 (tvoří spojnici mezi silnicemi I/11 a Kravařemi ve Slezsku, dále pokračuje na Kobeřice). Významné jsou taktéž silnice II/460 a II/461. Silniční síť I. a II. třídy je doplněna komunikacemi III. třídy a místními komunikacemi.

Hustota silniční sítě odpovídá současným potřebám obslužnosti mikroregionu, ovšem technický stav některých silnic, obzvláště II. a III. třídy a místních komunikací, je nevyhovující. Důležité pozemní komunikace jsou ve většině případů vedeny středy obcí. Vytváří se tak systémově nevyhovující řešení s negativními vlivy na životní prostředí a rovněž na bezpečnost silničního provozu. Subjektivně pocíťovaný dlouhodobý růst dopravní zátěže vykazují průtahy silnic I. třídy v obcích Slavkov, Litultovice, Mladecko, Velké Heraltice, Hrabyně, Velká Polom, Mokré Lazce, Nové Sedlice a Skrochovice. Jejich rekonstrukce, odstranění bodových závad (zajištění plynulosti dopravy) a vybudování obchvatů kolem nejvíce postižených obcí jsou v oblasti dopravy prioritami.

Dalším problémem dopravní infrastruktury je špatná kapacita komunikací a nízká dopravní obslužnost v přímých směrech na Letiště Mošnov, Olomouc, Wrocław, Opole, Ratiboř – blokující vliv hranice kraje, vojenského újezdu Libavá a státní hranice s Polskem.

Osu železničního spojení tvoří trať č. 316 Ostrava – Opava dále pokračující jako trať č. 316 Opava – Krnov – Bruntál – Olomouc, která prochází severní částí území MAS. Trať byla v úseku Ostrava – Opava v roce 2006 elektrifikována a vyhovuje současným požadavkům jak na osobní, tak i na nákladní přepravu. Problémem je dnes neelektrifikovaný železniční úsek Opava - Krnov se zastaralým řízením provozu. Na území jsou provozovány ještě dvě lokální tratě, a sice trať č. 315 Opava – Hradec nad Moravicí, trať č. 276 Suchdol n. O. – Budišov n. B. Uvedené lokální tratě nejsou elektrifikovány. Se zřetelem na jejich lokální význam se s jejich modernizací nepočítá. Malá vybavenost železničních a autobusových nádraží jako přestupových terminálů – chybí parkoviště pro auta a kola, informační systémy, čekárny, servisní služby, které by přispěly k modernizaci železniční dopravy a zvýšení její využitelnosti.

Trať č. 314 Opava – Jakartovice (Svobodné Heřmanice), bylo v polovině roku 2014 uzavřena pro pravidelnou osobní dopravu. Občanská společnost nedokázala odolat trendu rušení lokálních železničních tratí. Trať je dnes sporadicky využívána pro dopravu nákladní, víceméně omezenou na dopravu dřeva. Pro západní část regionu je to velice citelná újma s mnoha negativními důsledky. Otevřena zůstává fyzická existence této trati.

Hromadná doprava je v pracovních dnech především v obcích méně vzdálených od Opavy a Ostravy, vzhledem ke spádovosti (cesty do zaměstnání a do škol) vyhovující. Četnost spojů z center Opavy a Ostravy do vzdálenějších obcí je zpravidla nižší, avšak základní obslužnost území zajistí. O poznání horší je možnost cestování hromadnou dopravou o víkendech. Obtížné je rovněž spojení mezi jednotlivými obcemi napříč hlavními komunikacemi, v tomto případě je skoro vždy nezbytný přestup v Opavě. V jihovýchodní části mikroregionu je v provozu tramvajová trať mezi osadou Zátíší a Ostravou-Porubou. Autobusové linky provozované společností TQM Holding Opava - Hradec nad Moravicí - Žimrovice - Melč - Podhradí - Vítkov, Opava – Melč – Kružberk - Budišov nad. Budišovkou a Budišov nad Budišovkou – Guntramovice jsou v období od 1. dubna do 31. října vybaveny na přepravu jízdních kol.

B.2.4 Vybavenost obcí a služby

Školství

Hustota a četnost školních zařízení je přes dílčí problémy řešena uspokojivě. Vzhledem k trvale se snižujícímu počtu dětí došlo v posledních 10ti letech k zániku několika školských zařízení a některá zařízení jsou dále ohrožena (ZŠ Mladecko). Budoucí demografický vývoj, předznamenáný mírnou zvýšenou porodností v posledních letech a růstem zájmu o bydlení v příměstských oblastech do budoucna nepředpokládá rušení školských zařízení, ale naopak opětovné naplnění jejich kapacit. Naopak v oblastech vzdálených od Opavy a přirozených center jsou školská zařízení na hranici životaschopnosti.

Mezi slabé stránky školství řadíme na území MAS Opavsko nedostatečnou kapacitu mateřských škol, neuspokojivý technický stav některých budov, nízké počty dětí ve třídách a obavy související se zachováním škol (především v malých obcích). Některé obce se potýkají také s problémem nedostatečných finančních prostředků na provoz, platy a investice. Obecný problém představuje pasivní přístup ke spolupráci ze strany rodičů a jejich nedostatečný zájem o dění ve škole. Jako nedostatečné se projevuje také letní zajištění provozu v mateřských školách a školních družin pro žáky nižších ročníků. Školství je ve sledovaném území ohrožováno nejen dlouhodobě nepříznivým demografickým vývojem, ale také neucelenou koncepcí školství v ČR spolu s neoborností a nekompetentností osob s rozhodujícími pravomocemi na národní úrovni. Hrozbu představuje připravovaná a nevhodná reforma školství a financování škol. Významné finanční riziko se projevuje hlavně v nedostatku financí na běžný provoz a opravy zařízení a budov. Finanční hrozba se může projevit také případnou změnou legislativy, která následně povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění hygienických předpisů). Dalším rizikem je problematické financování dopravní obslužnosti a s tím problematika dopravních spojů zajišťující dopravu dětí do škol a ze škol. Vysoké ohrožení představují také nevhodně stanovené normativy na ZŠ a MŠ ze strany kraje.

Střední škola (odborné učiliště) je zřízena ve Vítkově a Velkých Heralticích. Vzhledem k tomu, že velká část území MAS je spádovou oblastí města Opavy (případně i Vítkova), resp. východní části města Ostravy – měst s širokou nabídkou středoškolského vzdělávání a se solidní dopravní dostupností, není nutné považovat absenci středních škol na území MAS Opavsko za vážný problém.

Význam Opavy a Ostravy jako centra vzdělávání je umocněn nejen nabídkou základního (také specializovaného) a středoškolského vzdělávání, ale taky možností vysokoškolského studia – Slezská univerzita v Opavě, Ostravská univerzita v Ostravě, Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Vysoká škola podnikání a Panevropská vysoká škola. V jihozápadní části území MAS se naskytuje příležitost přirozeného spádového dojezdu za vysokým školstvím i do Olomouce.

Problémem je udržitelnost škol zvláště v malých obcích. Kvalitu vzdělávání v mateřských a základních školách lze považovat za přiměřenou a dostačující. Důležitým momentem je rozvoj speciálních pedagogů, metodiků a psychologů na základních školách. Na území MAS Opavsko se nachází podle ČSÚ k roku 2012, 44 mateřských škol, 31 základních škol z toho 15 neúplných (1.-5. ročník), 16 úplných (1.-9. ročník). Jedno gymnázium ve Vítkově, dvě odborné učiliště ve Velkých Heralticích a Vítkově a tři umělecké školy a to ve Vítkově, v Hájí ve Slezsku a Hradci nad Moravicí.

Tabulka 7: Popis školství v území MAS Opavsko

NÁZEV OBCE	CELKEM ŘEDITELSTVÍ	Z TOHO						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální *	MŠ speciální *	GYMNÁZIA
Branka u Opavy	1	1	1	0	0	0	0	0
Bratřikovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Brumovice	1	1	1	0	0	0	0	0
Březová	1	1	1	0	0	0	0	0
Budišov n/Bud.	3	1	1	0	1	0	0	0
Budišovice	0	1	0	0	0	0	0	0
Čavisov	0	1	0	0	0	0	0	0
Černá ve Slezsku	0	1	0	0	0	0	0	0
Dolní Lhota	2	1	1	0	0	0	0	0
Dolní Životice	1	1	1	0	0	0	0	0
Háj ve Slezsku	3	1	1	1	0	0	0	0

Hlavnice	1	1	1	0	0	0	0	0
Hlubočec	0	1	0	0	0	0	0	0
Holasovice	1	1	0	0	0	0	0	0
Horní Lhota	0	1	0	0	0	0	0	0
Hrabyně	1	1	1	0	0	0	0	0
Hradec n/Mor.	5	2	3	1	0	0	0	0
Chvalíkovice	0	1	0	0	0	0	0	0
Jakartovice	1	1	0	0	0	0	0	0
Jezdkovice	0	1	0	0	0	0	0	0
Kružberk	0	0	0	0	0	0	0	0
Kyjovice	1	1	1	0	0	0	0	0
Lhotka u Litultovic	0	0	0	0	0	0	0	0
Litultovice	1	1	1	0	0	0	0	0
Melč	1	1	1	0	0	0	0	0
Mikolajice	0	0	0	0	0	0	0	0
Mladecko	1	0	1	0	0	0	0	0
Mokrý Lazce	2	1	1	0	0	0	0	0
Moravice	0	0	0	0	0	0	0	0
Neplachovice	1	1	1	0	0	0	0	0
Nové Lublice	1	1	0	0	0	0	0	0
Nové Sedlice	0	1	0	0	0	0	0	0
Otice	1	1	1	0	0	0	0	0
Pustá Polom	1	1	1	0	0	0	0	0
Radkov	0	1	0	0	0	0	0	0
Raduň	1	1	1	0	0	0	0	0
Skřipov	1	1	1	0	0	0	0	0
Slavkov	1	1	1	0	0	0	0	0
Sosnová	0	0	0	0	0	0	0	0
Staré Těchanovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Stěbořice	2	1	1	0	0	0	0	0
Svatoňovice	0	1	0	0	0	0	0	0
Štáblovice	0	1	1	0	0	0	0	0
Štítina	1	1	1	0	0	0	0	0
Těškovice	1	1	1	0	0	0	0	0
Uhlířov	0	1	0	0	0	0	0	0
Velká Polom	1	2	1	0	0	0	0	0
Velké Heraltice	2	1	2	0	0	1	0	0
Větřkovice	1	1	1	0	0	0	0	0
Vítkov	7	3	3	1	1	1	1	1
Vršovice	0	1	0	0	0	0	0	0
Vřesina	1	1	1	0	0	0	0	0
CELKEM	50	48	35	3	2	2	1	1

Zdroj: Šetření provedené na úrovni jednotlivých obcí

* se speciálními třídami

Tabulka 8: Základní školy na území MAS Opavsko v jednotlivých obcích a jejich součásti

Název obce	počet	v nich součástí					
		základních škol celkem	ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	jiné
Branka u Opavy	1	1	1	1	1	0	2
Bratříkovice	0	0	0	0	0	0	0
Brumovice	1	1	1	1	0	1	1
Březová	1	1	1	1	1	1	1
Budišov nad Budišovkou	1	1	0	1	1	1	1
Budišovice	0	0	0	0	0	0	0
Čavisov	0	0	0	0	0	0	0
Čermná ve Slezsku	0	0	0	0	0	0	0
Dolní Lhota	1	1	0	1	0	0	0
Dolní Životice	0	0	0	0	0	0	0
Háj ve Slezsku	1	1	1	1	1	1	1
Hlavnice	1	1	1	1	0	0	0
Hlubočec	0	0	0	0	0	0	0
Holasovice	0	0	0	0	0	0	0
Horní Lhota	0	0	0	0	0	0	0
Hrabyně	1	1	1	1	0	1	1
Hradec nad Moravicí	3	3	2	3	2	3	3
Chvalíkovice	0	0	0	0	0	0	0
Jakartovice	0	0	0	0	0	0	0
Jezdkovice	0	0	0	0	0	0	0
Kružberk	0	0	0	0	0	0	0
Kyjovice	1	1	1	1	1	0	0
Lhotka u Litultovic	0	0	0	0	0	0	0
Litultovice	1	1	1	1	0	0	0
Melč	1	1	1	1	1	1	1
Mikolajice	0	0	0	0	0	0	0
Mladecko	1	1	0	1	0	1	1
Mokrý Lazce	1	1	1	1	1	0	0
Moravice	0	0	0	0	0	0	0
Neplachovice	1	1	1	1	1	2	2
Nové Lublice	0	0	0	0	0	0	0
Nové Sedlice	0	0	0	0	0	0	0
Otice	1	1	1	1	0	1	1
Pustá Polom	1	1	1	1	1	2	2
Radkov	0	0	0	0	0	0	0
Raduň	1	1	1	1	1	2	2
Skřipov	1	1	1	1	1	1	1
Slavkov	1	1	1	2	0	3	3
Sosnová	0	0	0	0	0	0	0
Staré Těchanovice	0	0	0	0	0	0	0
Stěbořice	1	1	0	1	0	2	2
Svatoňovice	0	0	0	0	0	0	0
Štáblovice	1	1	0	0	0	0	0
Štítina	1	1	1	1	0	2	2

Těškovice	1	1	0	0	0	2
Uhlířov	0	0	0	0	0	0
Velká Polom	1	1	1	1	2	0
Velké Heraltice	2	2	1	1	1	3
Větrkovice	1	1	1	1	1	0
Vítkov	3	3		3	1	5
Vršovice	0	0	0	0	0	0
Vřesina	1	1	1	1	1	0

Zdroj: Šetření provedené na úrovni jednotlivých obcí

Tabulka 9: Popis škol zřizované obcemi na území MAS Opavsko

NÁZEV OBCE	POČET ŠKOL	POČET TŘÍD	POČET ŽÁKŮ	PRŮMĚRNÝ POČET ŽÁKŮ NA ŠKOLU	PRŮMĚRNÝ POČET ŽÁKŮ NA TŘÍDU
Branka u Opavy	1	3	52	52	17,3
Bratříkovice	0	0	0	0	0
Brumovice	1	4	66	66	16,5
Březová	1	9	167	167	18,56
Budišov n/Bud.	1	10	227	227	22,7
Budišovice	0	0	0	0	0
Čavisov	0	0	0	0	0
Čermná ve Slezsku	0	0	0	0	0
Dolní Lhota	1	5	86	86	17,2
Dolní Životice	1	4	45	45	11,25
Háj ve Slezsku	1	10	228	228	22,8
Hlavnice	1	2	31	31	15,5
Hlubočec	0	0	0	0	0
Holasovice	0	0	0	0	0
Horní Lhota	0	0	0	0	0
Hrabyně	1	3	44	44	14,7
Hradec n/Mor.	2	20	359	179,5	17,95
Chvalíkovice	0	0	0	0	0
Jakartovice	0	0	0	0	0
Jezdkovice	0	0	0	0	0
Kružberk	0	0	0	0	0
Kyjovice	1	2	33	33	16,5
Lhotka u Litultovic	0	0	0	0	0
Litultovice	1	3	37	37	12,3
Melč	1	9	198	198	22
Mikolajice	0	0	0	0	0
Mladecko	1	7	90	90	12,9
Mokrý Lazce	1	3	44	44	14,7
Moravice	0	0	0	0	0
Neplachovice	1	10	214	214	21,4
Nové Lublice	0	0	0	0	0
Nové Sedlice	0	0	0	0	0
Otice	1	5	86	86	17,2
Pustá Polom	1	12	265	265	22,1
Radkov	0	0	0	0	0
Raduň	1	10	238	238	23,8
Skřipov	1	9	145	145	16,1
Slavkov	1	11	249	249	22,6

Sosnová	0	0	0	0	0
Staré Těchanovice	0	0	0	0	0
Stěbořice	1	10	220	220	22
Svatoňovice	0	0	0	0	0
Štáblovice	1	2	24	24	12
Štítina	1	10	225	225	22,5
Těškovice	1	3	43	43	14,3
Uhlířov	0	0	0	0	0
Velká Polom	1	15	285	285	19
Velké Heraldice	1	9	177	177	19,7
Větrkovice	1	2	21	21	10,5
Vítkov	2	26	536	268	20,62
Vršovice	0	0	0	0	0
Vřesina	1	6	123	123	20,5
CELKEM	32	234	4558	79,05	10,33

Zdroj: Šetření provedené na úrovni jednotlivých obcí

Tabulka 10: Počty úplných a neúplných škol na území MAS Opavsko

NÁZEV OBCE	POČET ŠKOL	POČET ÚPLNÝCH ŠKOL	POČET NEÚPLNÝCH ŠKOL
Branka u Opavy	1	0	1
Bratříkovice	0	0	0
Brumovice	1	0	1
Březová	1	1	0
Budišov n/Bud.	1	1	0
Budišovice	0	0	0
Čavisov	0	0	0
Černá ve Slezsku	0	0	0
Dolní Lhota	1	0	1
Dolní Životice	1	0	1
Háj ve Slezsku	1	1	0
Hlavnice	1	0	1
Hlubočec	1	0	1
Holasovice	0	0	0
Horní Lhota	0	0	0
Hrabyně	1	0	1
Hradec n/Mor.	3	1	2
Chvalíkovice	0	0	0
Jakartovice	0	0	0
Jezdkovice	0	0	0
Kružberk	0	0	0
Kyjovice	1	0	1
Lhotka u Litultovic	0	0	0
Litultovice	1	0	1
Melč	1	1	0
Mikolajice	0	0	0
Mladecko	1	1	0
Mokrý Lazce	1	0	1
Moravice	0	0	0
Neplachovice	1	1	0
Nové Lublice	0	0	0
Nové Sedlice	0	0	0
Otice	1	0	1

Pustá Polom	1	1	0
Radkov	0	0	0
Raduň	1	1	0
Skřípov	1	1	0
Slavkov	1	1	0
Sosnová	0	0	0
Staré Těchanovice	0	0	0
Stěbořice	1	1	0
Svatoňovice	0	0	0
Štáblovice	1	0	1
Štítina	1	1	0
Těškovice	1	0	1
Uhlířov	0	0	0
Velká Polom	1	1	0
Velké Heraldice	2	2	0
Větřkovice	1	0	1
Vítkov	3	3	0
Vršovice	0	0	0
Vřesina	1	0	1
CELKEM	36	19	17

Zdroj: Šetření provedené na úrovni jednotlivých obcí

Tabulka 11: Popis ZŠ na území MAS Opavsko

OBEC	NÁZEV	KAPACITA	POČET ŽÁKŮ	VOLNÁ MÍSTA	KOMENTÁŘ
Branka u Opavy	ZŠ a MŠ Branka u Opavy	80	52	28	
Bratřikovice		–	–	–	
Brumovice	ZŠ a MŠ Brumovice	130	66	64	
Březová	Základní škola a mateřská škola Březová	300	167	133	
Budišov n/Bud.	ZŠ Budišov nad Budišovkou	600	227	373	
Budišovice		–	–	–	
Čavisov		–	–	–	
Čermná ve Slezsku		–	–	–	
Dolní Lhota	Základní škola Dolní Lhota, příspěvková organizace	103	86	17	
Dolní Životice	ZŠ a MŠ Dolní Životice	70	45	25	
Háj ve Slezsku	Základní škola Háj ve Slezsku	340	298	42	
Hlavnice	ZŠ a MŠ Hlavnice	37	31	6	
Hlubočec		–	–	–	
Holasovice		–	–	–	
Horní Lhota		–	–	–	
Hrabyně	ZŠ a MŠ Hrabyně	80	44	36	
Hradec n/Mor.	ZŠ Hradec nad Moravicí	500	327	173	
	Církevní ZŠ Sv. Ludmily	250	199	51	
Chvalíkovice		–	–	–	

23

Jakartovice		–	–	–	
Jezdkovice		–	–	–	
Kružberk		–	–	–	
Kyjovice	ZŠ a MŠ Kyjovice	70	33	37	
Lhotka u Litultovic		–	–	–	
Litultovice	Základní škola Litultovice	60	37	23	
Melč	Masarykova základní škola a mateřská škola Melč	355	198	157	Pod tuto školu spadá také ZŠ a MŠ ve Štáblovicích (mimo ORP Vítkov)
Mikolajice		–	–	–	
Mladecko	Základní škola Mladecko	240	90	150	
Mokré Lazce	Základní škola Mokré Lazce	78	44	34	
Moravice		–	–	–	
Neplachovice	ZŠ a MŠ Neplachovice	400	214	186	
Nové Lublice		–	–	–	
Nové Sedlice		–	–	–	
Otice	ZŠ a MŠ Otice	100	86	14	
Pustá Polom	ZŠ a MŠ Pustá Polom	315	265	50	
Radkov		–	–	–	
Raduň	ZŠ a MŠ Raduň	310	238	72	
Skřipov	ZŠ a MŠ Skřipov	225	145	80	
Slavkov	Základní škola Slavkov	300	249	51	
Sosnová		–	–	–	
Staré Těchanovice		–	–	–	
Stěbořice	Základní škola Stěbořice	280	220	60	
Svatoňovice		–	–	–	
Štáblovice	Masarykova ZŠ a MŠ Melč	355	20		Odloučené pracoviště Melče ORP Vítkov, kapacita uvedena za celou ZŠ Melč
Štítina	Základní škola gen. Heliodora Píky ve Štítině	350	225	125	
Těškovice	ZŠ a MŠ Těškovice	65	43	22	
Uhlířov		–	–	–	
Velká Polom	Základní škola a Mateřská škola Velká Polom, příspěvková organizace	400	285	115	
Velké Heraltice	ZŠ a MŠ Velké Heraltice	250	177	73	
	ZŠ, Střední škola, dětský domov a internát	60	11	49	
Větrkovice	Základní	40	21	19	Dvoutřídní škola

	a mateřská škola Větřkovice				nižšího stupně
Vítkov	Základní škola Komenského	400	321	79	Již sloučena
Vršovice		–	–	–	
Vřesina	Základní škola a Mateřská škola Vřesina, okres Ostrava - město, příspěvková organizace	140	123	17	

Zdroj: Šetření provedené na úrovni jednotlivých obcí

Tabulka 12: Popis MŠ na území MAS Opavsko

OBEC	NÁZEV	KAPACITA	POČET ŽÁKŮ	VOLNÁ MÍSTA	KOMENTÁŘ
Branka u Opavy	ZŠ a MŠ Branka u Opavy	42	42	0	
Bratřikovice		–	–	–	
Brumovice	ZŠ a MŠ Brumovice	62	41	21	
Březová	ZŠ a MŠ Březová	75	72	3	
Budišov n/Bud.	MŠ Budišov nad Budišovkou	145	88	57	
Budišovice		–	–	–	
Čavisov					
Černá ve Slezsku		21	18	3	
Dolní Lhota	Mateřská škola Dolní Lhota, příspěvková organizace	75	68	7	Škola má v současné době odloučené jednotřídní pracoviště v Čavisově s celodenním provozem. Zajišťuje péči dětem od 2,5 - do 6let, (od 6:30-16:15 hodin).
Dolní Životice	ZŠ a MŠ Dolní Životice	47	44	3	
Háj ve Slezsku	MŠ Háj ve Slezsku	125	122	3	
Hlavnice	ZŠ a MŠ Hlavnice	50	28	22	
Hlubočec		–	–	–	
Holasovice	MŠ Holasovice	80	57	23	
Horní Lhota		–	–	–	
Hrabyně	ZŠ a MŠ Hrabyně	50	50	0	
Hradec n/Mor.	MŠ Hradec nad Moravicí	185	183	2	
Chvalíkovice		–	–	–	
Jakartovice	MŠ Jakartovice	55	43	12	
Jezdkovice		–	–	–	
Kružberk		–	–	–	
Kyjovice	ZŠ a MŠ Kyjovice	28	28	0	
Lhotka u Litultovic		–	–	–	
Litultovice	MŠ Litultovice	56	56	0	
Melč	ZŠ a MŠ Melč	45	45	0	
Mikolajice		–	–	–	
Mladecko		–	–	–	
Mokrý Lazce	MŠ Mokrý Lazce	53	51	2	
Moravice		–	–	–	
Neplachovice	ZŠ a MŠ Neplachovice	28	26	2	

Nové Lublice	MŠ Nové Lublice	22	20	2	
Nové Sedlice		–	–	–	
Otice	ZŠ a MŠ Otice	103	93	10	
Pustá Polom	ZŠ a MŠ Pustá Polom	120	109	11	
Radkov		26	28	-2	
Raduň	ZŠ a MŠ Raduň	115	103	12	
Skřipov	ZŠ a MŠ Skřipov	45	45	0	
Slavkov	ZŠ a MŠ Slavkov	80	72	8	
Sosnová		–	–	–	
Staré Těchanovice		–	–	–	
Stěbořice	MŠ Stěbořice	76	76	0	
Svatoňovice		45	19	26	
Štáblovice	MŠ Štáblovice	35	33	2	
Štítina	ZŠ Generála Heliodora Píky a MŠ Štítina	60	60	0	
Těškovice	ZŠ a MŠ Těškovice	60	49	11	
Uhlířov		–	–	–	
Velká Polom	Základní škola a Mateřská škola Velká Polom, příspěvková organizace	153	136	17	
Velké Heraltice	ZŠ a MŠ Velké Heraltice	77	68	9	
Větrkovice	ZŠ a MŠ Větrkovice	28	26	2	
Vítkov	MŠ Vítkov - Husova	92	92	0	
	MŠ Vítkov - Opavská	78	78	0	
	MŠ Vítkov - Klokočov	26	24	2	
Vršovice		–	–	–	
Vřesina	Základní škola a Mateřská škola Vřesina, okres Ostrava - město, příspěvková organizace	76	75	1	

Zdroj: Šetření provedené na úrovni jednotlivých obcí

Tabulka 13: Popis ZUŠ na území MAS Opavsko

NÁZEV OBCE	Z TOHO ZŘIZOVANÝCH		
	KRAJEM	OBCEMI	JINÝM ZŘIZOVATELEM
Branka u Opavy	0	0	0
Bratřikovice	0	0	0
Brumovice	0	0	0
Březová	0	0	0
Budišov n/Bud.	0	0	0
Budišovice	0	0	0
Čavisov	0	0	0
Čermná ve Slezsku	0	0	0
Dolní Lhota	0	0	0
Dolní Životice	0	0	0
Háj ve Slezsku	1	0	0
Hlavnice	0	0	0
Hlubočec	0	0	0
Holasovice	0	0	0
Horní Lhota	0	0	0
Hrabyně	0	0	0
Hradec n/Mor.	1	0	0
Chvalíkovice	0	0	0

Jakartovice	0	0	0
Jezdkovice	0	0	0
Kružberk	0	0	0
Kyjovice	0	0	0
Lhotka u Litultovic	0	0	0
Litultovice	0	0	0
Melč	0	0	0
Mikolajice	0	0	0
Mladecko	0	0	0
Mokré Lazce	0	0	0
Moravice	0	0	0
Neplachovice	0	0	0
Nové Lublice	0	0	0
Nové Sedlice	0	0	0
Otice	0	0	0
Pustá Polom	0	0	0
Radkov	0	0	0
Raduň	0	0	0
Skřipov	0	0	0
Slavkov	0	0	0
Sosnová	0	0	0
Staré Těchanovice	0	0	0
Stěbořice	0	0	0
Svatoňovice	0	0	0
Štáblovice	0	0	0
Štítina	0	0	0
Těškovice	0	0	0
Uhlířov	0	0	0
Velká Polom	0	0	0
Velké Heraltice	0	0	0
Větrkovice	0	0	0
Vítkov	1	0	0
Vršovice	0	0	0
Vřesina	0	0	0
CELKEM	3	0	0

Zdroj: Šetření provedené na úrovni jednotlivých obcí

Tabulka 14: Popis školních jídelen na území MAS Opavsko

NÁZEV OBCE	POČET ŠJ A VÝDEJEN	POČET STRAVOVANÝCH ŽÁKŮ	Z TOHO V		CÍLOVÁ KAPACITA KUCHYNĚ
			MŠ	ZŠ	
Branka u Opavy	2	102	42	52	
Bratříkovice	0	0	0	0	
Brumovice	3	128	58	54	
Březová	3	307	72	159	500
Budišov n/Bud.	2	285	88	116	600
Budišovice	1	32	28	0	
Čavisov	1	27	24	0	110
Čermná ve Slezsku	1	18	18	0	0
Dolní Lhota	2	180	45	83	210

27

Dolní Životice	2	116	44	42	
Háj ve Slezsku	4	435	122	211	753
Hlavnice	2	66	28	29	
Hlubočec	1	29	26	0	
Holasovice	2	36	32	0	
Horní Lhota	1	27	24	0	
Hrabyně	2	111	50	43	
Hradec n/Mor.	6	589	207	308	900
Chvalíkovice	1	31	28	0	
Jakartovice	1	48	41	0	55
Jezdkovice	1	23	20	0	
Kružberk	0	0	0	0	0
Kyjovice	2	68	28	30	130
Lhotka u Litultovic	0	0	0	0	
Litultovice	2	104	56	37	
Melč	2	330	45	127	395
Mikolajice	0	0	0	0	
Mladecko	1	88	0	74	
Mokrý Lazce	1	159	51	42	150
Moravice	0	0	0	0	0
Neplachovice	1	300	51	188	820
Nové Lublice	1	22	21	0	0
Nové Sedlice	1	30	25	0	
Otice	2	178	72	78	
Pustá Polom	2	383	55	240	390
Radkov	1	28	28	0	0
Raduň	2	317	50	219	459
Skřipov	2	198	46	109	300
Slavkov	2	482	71	232	880
Sosnová	0	0	0	0	
Staré Těchanovice	0	0	0	0	0
Stěbořice	2	350	56	211	800
Svatoňovice	1	19	19	0	0
Štáblovice	1	59	33	20	
Štítina	1	284	60	204	
Těškovice	1	146	49	43	120
Uhlířov	0	24	21	0	
Velká Polom	3	551	112	256	629
Velké Heraltice	4	211	67	124	140
Větřkovice	1	65	26	21	100
Vítkov	4	1084	193	641	1200
Vršovice	1	28	25	0	
Vřesina	1	207	75	108	150

Zdroj: Šetření provedené na úrovni jednotlivých obcí

Zdravotnictví

Zdravotní péče je ve dvou třetinách obcí MAS zajišťována buďto trvalou lékařskou službou, kdy je v obci zřízeno středisko nebo častěji samostatná ordinace praktického lékaře pro dospělé, popř. děti a dorost, anebo občasnou lékařskou službou, většinou 1x za týden či za 14 dní. Zdravotní střediska jsou převážně ve větších obcích: Hradec nad Moravicí, Háj ve Slezsku, Stěbořice, Brumovice, Neplachovice, Velké Heraltice, Melč, Budišov nad Budišovkou, Jakartovice, Vítkov, Vřesina a dalších. V některých obcích je zřizování stálé lékařské služby nereálné, proto je jediným možným řešením detašované lékařské

28

pracoviště. Především v malých obcích do 500 obyvatel není k dispozici žádná lékařská služba, obyvatelé těchto obcí jsou nuceni navštěvovat lékaře v okolních obcích, případně v nejbližším městě.

Ve více než dvaceti obcích působí ve stálé ordinaci (nebo občasně) stomatolog, v několika obcích také gynekolog, neurolog, diabetolog (Háj ve Slezsku). Jelikož jsou všechny specializované zdravotní služby pro obyvatelstvo území MAS dostatečně zabezpečovány v blízkých městech Opavě, Ostravě, Vítkově a Krnově, není nutné považovat jejich omezený počet v obcích MAS za podstatný problém. Jinou otázkou je trend rušení nemocnic (Vítkov) nebo specializovaných oddělení v okresních nemocnicích (Opava, Krnov). Dislokací některých lékařských výkonů do krajských nemocnic se stává specializovaná péče pro občany např. v Jakartovicích nebo na Budišovsku takřka nedostupná, podobně jako rychlá intenzivní pomoc např. v zimním období.

Nadregionální význam má Rehabilitační centrum v Hrabyni, které tvoří Ústav sociální péče pro tělesně postižené občany, Rehabilitační centrum se specializovanou rehabilitační léčebnou, péčí po úrazech a operacích pohybového a nervového ústrojí, dům Stavebního bytového družstva invalidů se sto bytovými jednotkami pro zdravotně postižené občany a chráněná dílna Eurometa. Jde o moderní, bezbariérový komplex, jediný svého druhu v ČR.

Podle ČSÚ se na území MAS Opavsko k 31. 12. 2012 nachází 46 ordinací praktického lékaře pro dospělé, 18 ordinací praktického lékaře pro děti, 25 ordinací stomatologů a 16 pracovišť gynekologické ambulance, všechna data jsou uvedena včetně detašovaných pracovišť.

Vyhodnocení současného stavu z pohledu aktérů z území – výsledky dotazníkového šetření:

- v žádné obci MAS Opavsko nejsou k dispozici jesle, ale naopak mnoho školek je ochotno přijmout i menší děti vyžadující individuálnější péči.
- mateřská škola není k dispozici pouze v obcích Bratřikovice, Holasovice, Kružberk, Lhotka u Litultovic, Mladecko, Moravice, Sosnová a Staré Těchanovice, mateřská škola je vždy dostupná v blízkém okolí, nicméně dojezd dětí klade vyšší nároky na dopravní obslužnost obcí či vybavenost rodin osobními automobily (standardem začínají být dva automobily v rodině)
- základní škola je v každé větší obci, spádovost každé školy zahrnuje větší území než dříve
- určitá forma dalšího (celoživotního) vzdělávání je využívána v obcích Brumovice, Dolní Lhota, Dolní Žitovice, Jezdkovice, Melč, Těškovice, Uhlířov, Velká Polom, většinou starostové uváděli počítačové kurzy z nadace Klausových
- téměř v každé obci se nachází hostinec s pravidelným stravováním nebo bez stravování, žádný hostinec není v obcích Moravice, Uhlířov a Kyjovice. Stále dnes na obcích platí, že restaurace jsou specifickým centrem kulturního dění nebo setkávání obyvatel v obcích
- v 90 % obcí se nachází obchod, výjimku tvoří obec Lhotka u Litultovic, Čavisov a Uhlířov, ale sortiment mnoha místních obchodů není dostatečný. Životaschopnost a konkurenceschopnost místních obchodů je nízká.
- lékařské služby jsou opět dány spádovosti dané obce, praktický lékař je obvykle k dispozici pro občany v jiné obci nebo do obce lékař dojíždí 2 x týdně
- hřbitov není pouze v obcích Branka u Opavy, Holasovice, Chvalíkovice, Jezdkovice a Vršovice, opět k dispozici je většinou v jiné, blízké obci
- kostel se opět nachází ve většině obcí MAS Opavsko, pokud není k dispozici kostel tak má obec kapli
- knihovna není pouze v Bratřikovcích a Neplachovicích, jinak mají všechny obce knihovnu, většinou součástí OÚ, malé knihovny o jedné místnosti
- internet je ve všech obcích většinou připojení přes adsl nebo wi-fi. Kvalita (rychlost a spolehlivost) sítě je nízká. Ceny se drží stále vysoko, především u ADSL.
- Místní rozhlas je většinou drátový, bezdrátový zhruba v 10 % obcí. Místní rozhlas není pouze v Brance u Opavy.

Tabulka 15: Základní služby v obcích

Obec	Jesle	Mateřská škola	Základní škola 1.-9. třída	Základní škola 1.-5. třída	Celoživotní vzdělávání	Hostinec se stravováním	Hostinec bez stravování	Obchod	Praktický lékař	Dětský lékař	Zubní lékař	Gynekolog	Kostel	Hřbitov	Knihovna	Internetové připojení	Rozhlas
Branka u Opavy																	
Bratřikovice																	
Brumovice																	
Březová																	
Budišov nad Budišovkou																	
Budišovice																	
Čavisov																	
Čermná ve Slezsku																	
Dolní Lhota																	
Dolní Životice																	
Háj ve Slezsku																	
Hlavnice																	
Hlubočec																	
Holasovice																	
Horní Lhota																	
Hrabyně																	
Hradec nad Moravicí																	
Chvalíkovice																	
Jakartovice																	
Jezdkovice																	
Kružberk																	
Kyjovice																	
Lhotka u Litultovic																	
Litultovice																	
Melč																	
Mikolajice																	
Mladecko																	
Mokrý Lazce																	
Moravice																	
Neplachovice																	
Nové Lublice																	
Nové Sedlice																	
Otice																	
Pustá Polom																	
Radkov																	
Raduň																	
Skřipov																	
Slavkov																	
Sosnová																	
Staré Těchanovice																	
Stěbořice																	
Svatoňovice																	
Štáblovice																	
Štítina																	
Těškovice																	

Uhlířov																			
Velká Polom																			
Velké Heraltice																			
Větkovice																			
Vítkov																			
Vršovice																			
Vřesina																			

Legenda:

funguje dobře	funguje s dílčími problémy	je dostupné jinde	obec postrádá	obec nepostrádá
---------------	----------------------------	-------------------	---------------	-----------------

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

B.2.5 Bydlení

Nejvíce trvale obydlených bytů má Vítkov a to je 2106, toto číslo je dáno hlavně počtem obyvatel města. Naopak nejméně trvale obydlených bytů mají Staré Těchanovice a to celkem 42. K největší bytové výstavbě v posledním desetiletí došlo v Hradci nad Moravicí, Vítkově, Velké Polomi, Budišovcích, ve Slavkově, Vřesině a Dolní Lhotě. Naopak ke stagnujícím obcím v bytové výstavbě patří: Bratříkovice, Kružberk, Nové Lublice, Lhotka u Litultovic, Mladecko, Svatoňovice, Staré Těchanovice.

Tabulka 16: Dokončené byty na území MAS Opavsko

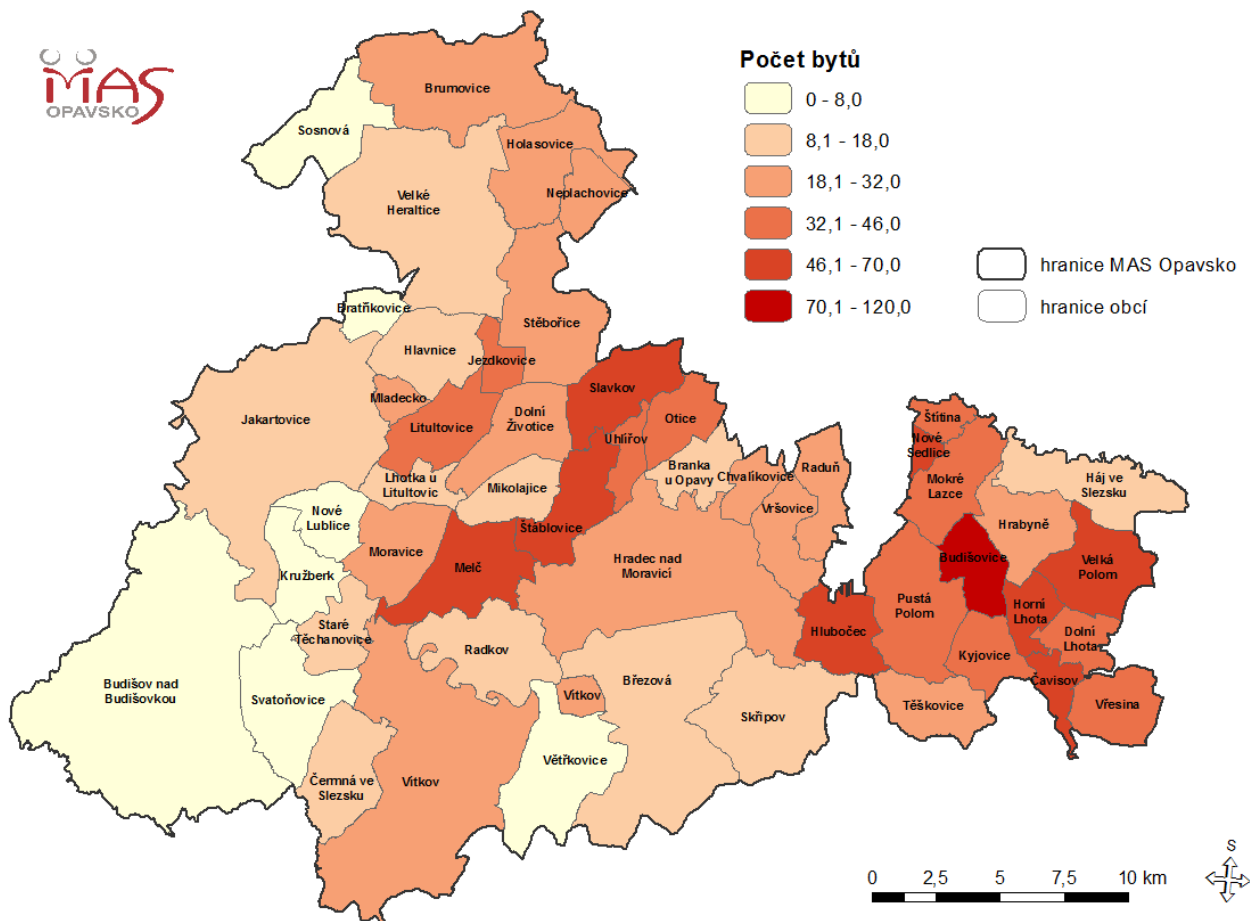
Obec	Dokončené byty celkem (2001-2012)	Dokončené byty v rodinných domech (2001-2012)	Dokončené byty v bytových domech (2001-2012)
Branka u Opavy	14	6	0
Bratříkovice	0	0	0
Brumovice	30	20	0
Březová	19	10	0
Budišov nad Budišovkou	12	3	0
Budišovice	69	64	0
Čavisov	27	22	0
Čermná ve Slezsku	6	5	0
Dolní Lhota	61	53	0
Dolní Životice	25	17	0
Háj ve Slezsku	35	26	0
Hlavnice	9	6	0
Hlubočec	28	20	0
Holasovice	33	24	0
Horní Lhota	47	42	0
Hrabyně	25	21	0
Hradec nad Moravicí	156	120	11
Chvalíkovice	13	8	0
Jakartovice	12	9	0
Jezdkovice	8	7	0
Kružberk	0	0	0
Kyjovice	33	23	0
Lhotka u Litultovic	3	0	0
Litultovice	30	22	0
Melč	31	7	0
Mikolajice	4	1	0
Mladecko	3	3	0
Mokrý Lazce	39	31	0
Moravice	6	2	0
Neplachovice	29	21	0

Obec	Dokončené byty celkem (2001-2012)	Dokončené byty v rodinných domech (2001-2012)	Dokončené byty v bytových domech (2001-2012)
Nové Lublice	1	0	0
Nové Sedlice	27	19	0
Otice	57	43	0
Pustá Polom	51	23	0
Radkov	5	4	0
Raduň	31	23	0
Skřipov	12	9	0
Slavkov	93	69	0
Sosnová	3	2	0
Staré Těchanovice	2	0	0
Stěbořice	33	21	0
Svatoňovice	0	0	0
Štáblovice	30	22	0
Štítina	50	33	0
Těškovice	22	13	0
Uhlířov	14	8	0
Velká Polom	119	107	0
Velké Heraltice	26	16	0
Větrkovice	5	2	0
Vítkov	108	36	26
Vršovice	14	10	0
Vřesina	119	101	0
Celkem	1 629	1 154	37

Zdroj: ČSÚ, SLBD 2012

Obrázek 5: Bytová výstavba v počtu na 1000 obyvatel

B.2.6 Sociální služby v obcích

Definice sociálních služeb dle Zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách:

Sociální služby			
1 sociální poradenství		2 sociální péče	3 sociální prevence
základní	odborné	Osobní asistence Pečovatelská služba Tísňová péče Průvodcovské a předčitatelské služby Podpora samostatného bydlení Odlehčovací služby Centra denních služeb Denní stacionáře Týdenní stacionáře Domovy pro osoby se zdravotním postižením Domovy pro seniory Domovy se zvláštním režimem Chráněné bydlení Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	Raná péče Telefonická krizová pomoc Tlumočnické služby Azylové domy Domy na půl cesty Kontaktní centra Krizová pomoc Intervenční centra Nízkoprahová denní centra Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež Noclehárny Služby následné péče Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením Sociálně terapeutické dílny Terapeutické komunity Terénní programy Sociální rehabilitace

V současné době jsou na území MAS zajišťovány všechny základní sociální služby. Nerovnoměrná je však jejich dostupnost a nedostatečné propojení mezi poskytovateli sociálních služeb a obcemi, ale také propojení sociální a zdravotnické péče. Postupné stárnutím obyvatelstva a s tím související nárůst počtu seniorů vyvolává v obcích zvýšený zájem o zajištění sociálních služeb. Většinou obcí chybí např. denní stacionář pro seniory, některé by měly zájem stacionář vybudovat. Zařízení může občanům poskytnout nejen zajištění seniora v době, kdy jsou v práci, ale také zvýšit zaměstnanost v obci tím, že zde budou místní občané zaměstnaní. V rámci péče o seniory se také postupně zvyšuje poptávka po pečovatelských službách přímo v domácnostech, které umožňují seniorovi nebo osobě se zdravotním postižením zůstat co nejdéle v jeho přirozeném prostředí. Pečovatelskou službu zajišťuje např. obec Dolní Životice, Hrabyně nebo Melč, některé obce zajišťují občanům rozvoz jídla. Služby si zajišťují také sami občané, kteří si zajišťují služby u soukromých dodavatelů, kteří do obce dojíždí a službu zajišťují. V některých obcích tato služba zcela chybí. Domy s pečovatelskou službou jsou v Budišově nad Budišovkou, Hájí ve Slezsku, Hradci nad Moravicí, Hrabyni, Litultovicích, Melči nebo v Pusté Polomi.

Nadregionální význam má Rehabilitační ústav Hrabyně, který tvoří Ústav sociální péče pro občany s tělesným postižením, Rehabilitační centrum se specializovanou rehabilitační léčebnou, kde poskytují péči po úrazech, cévních mozkových příhodách nebo osobám s onemocněním pohybového ústrojí či nervového aparátu, dále Domov pro osoby se zdravotním postižením se sto bytovými jednotkami a chráněná dílna Eurometa. Další významné sociálně-zdravotní zařízení představuje Ústav sociální péče pro mentálně postižené muže v Dolních Životicích.

Dětské domovy najdeme v Melči, v Budišově nad Budišovkou, ve Velkých Heralticích a v Radkově-Dubové.

Domovy pro seniory jsou v Kyjovicích, Hájí ve Slezsku, Melči, Hradci nad Moravicí, Slavkově, Budišově n. Budišovkou a ve Vítkově.

Sociální poradenství je občanům k dispozici v obci Čávisov nebo v Dolní Lhotě, bezplatnou právní poradnu pro občany poskytuje obec Kyjovice. Ostatní obce většinou odesílají své občany do větších měst jako je Bílovec, Ostrava nebo Opava.

Sociální poradenství je zajištěno především ve statutárním městě Opava, v okolních obcích tato služba poskytována není. Bezplatnou právní poradnu poskytuje svým občanům obec Kyjovice.

Slabou stránkou kromě samotného malého zájmu obecních zastupitelů o sociální služby jsou především omezené obecní rozpočty a větší množství malých obcí, které si samy nemohou dovolit financovat nákladnější sociální služby. Většina starostů spatřuje největší problémy především v nedostatku financí, které je možno na tyto služby směřovat.

Velkou příležitostí do budoucna představuje především dohoda na společném postupu mezi představiteli obcí v případě plánování sociálních služeb v regionu (Komunitní plánování společně se Statutárním městem Opava). Nedostatek financí na provoz a rozvoj poskytovaných služeb může být v budoucnu řešen příslušnými dotacemi z EU, krajů, obcí a potřebnými dary ze strany donátorů.

Hrozby pro území MAS Opavsko vyplývají ze současné příležitosti přechodu základního financování sociálních služeb na kraje a z připravované novely zákona o sociálních službách. Nárůst nezaměstnanosti a pokles kupní síly obyvatelstva může zapříčinit nedostatečný počet uživatelů a nárůst sociálně patologických jevů. K nejvýznamnějším finančním rizikům patří nedostatek provozních prostředků na sociální služby ze strany obcí, z dotací MPSV a kraje. V této oblasti by mělo dojít k nápravě na základě společných jednání poskytovatelů služeb a výše uvedených institucí. Nedostatek financí může způsobit také zhoršení kvality péče a omezení rozvoje ve sledovaném území. Riziko pravděpodobnosti, že se představitelé obcí nedohodnou na spolupráci s poskytovateli služeb je vysoké a poměrně významné. Význam tohoto rizika je podpořen neostatečnou zákonnou povinností obcí na spoluúčasti financování sociálních služeb. Do budoucna je zapotřebí počítat také s možným rizikem nízké kupní síly uživatelů. Vhodným opatřením pro eliminaci uvedených rizik je především vhodná forma komunikace, respektování komunitního plánu a sdílení informací mezi poskytovateli sociálních služeb a zadavateli.

Tabulka 17: Sociální služby

Obec	Ústavy soc. péče pro mládež	Ústavy soc. péče pro dospělé	Dětské domovy, kojenecké ústavy	Azylové domy, noclehárny	Domov důchodců	Domy s pečovatelskou službou	Denní stacionáře pro seniory	Terénní pečovatelská služba	Služby sociální prevence
Branka u Opavy									
Bratříkovice									
Brumovice									
Březová									
Budišov nad Budišovkou									
Budišovice									
Čavisov									
Čermná ve Slezsku									
Dolní Lhota									
Dolní Životice									
Háj ve Slezsku									
Hlavnice									
Hlubočec									
Holasovice									
Horní Lhota									
Hrabyně									
Hradec nad Moravicí									
Chvalíkovice									
Jakartovice									

Obec	Ústavy soc. péče pro mládež	Ústavy soc. péče pro dospělé	Dětské domovy, kojenecké ústavy	Azylové domy, noclehárny	Domov důchodců	Domy s pečovatelskou službou	Denní stacionáře pro seniory	Terénní pečovatelská služba	Služby sociální prevence
Jezdkovice									
Kružberk									
Kyjovice									
Lhotka u Litultovic									
Litultovice									
Melč									
Mikolajice									
Mladecko									
Mokrý Lazce									
Moravice									
Neplachovice									
Nové Lublice									
Nové Sedlice									
Otice									
Pustá Polom									
Radkov									
Raduň									
Skřipov									
Slavkov									
Sosnová									
Staré Těchanovice									
Stěbořice									
Svatoňovice									
Štáblovice									
Štítina									
Těškovice									
Uhlířov									
Velká Polom									
Velké Heraltice									
Větrkovice									
Vítkov									
Vršovice									
Vřesina									

Legenda:

funguje dobře	funguje s dílčími problémy	je dostupné jinde	obec postrádá	obec nepostrádá
---------------	----------------------------	-------------------	---------------	-----------------

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Tabulka 18: Sociální služby na a v blízkosti území MAS Opavsko

NÁZEV ZAŘÍZENÍ	TYP ZAŘÍZENÍ	ZŘIZOVATEL ZAŘÍZENÍ	SÍDLO ZAŘÍZENÍ
Domov Vítkov	domov pro seniory		Vítkov
Domov Letokruhy	domov se zvláštním režimem		Bud.n. Budiš.
Chráněné bydlení Moravice	chráněné bydlení	kraj	Opava
Chráněné bydlení Budišov nad Budišovkou	chráněné bydlení	kraj	Opava
Kojenecký ústav Opava	dětské centrum Čtyřlístek		Opava
Podporované bydlení	podpora samostatného bydlení	kraj	Opava
Poradna rané péče MATANA	pracoviště rané péče	církev	Opava
EUROTOPIA Opava o.p.s.	sociální poradenství, sociální práce s rodinami a dětmi	nestátní nezisková organizace	Opava
TYFLOSERVIS, o.p.s.	sociální rehabilitace pro osoby se zrakovým postižením	Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR	Ostrava
Středisko rané péče Ostrava	pracoviště rané péče	Společnost pro ranou péči Ostrava, o. s.	Ostrava
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče	stát	Ostrava
Středisko rané péče Ostrava	raná péče		Ostrava
Slezská diakonie	tísňová péče		Ostrava
Moravskoslezská unie neslyšících	tlumočnické služby		Ostrava
TyfloCentrum Ostrava	průvodcovské a předčitatelské služby, sociální poradna		Ostrava
Bílý kruh bezpečí	intervenční centrum		Ostrava
Centrum sociálních služeb Ostrava o.p.s.	pečovatelská služba	FO	Ostrava

Zdroj: Šetření na úrovni obcí a měst

Problémem v oblasti sociálních služeb je skutečnost, že obce nejsou dostatečně informované a schopné rozhodovat, které služby stačí zajistit jako terénní, které by měly být v obcích zajištěny ambulantně, pro které je potenciál v pobytové formě, jak daleko je možné dojíždět pro zajištění služby v jiné obci/městě, a kdo má tyto služby zajišťovat. Obecním zastupitelstvům chybí informace a analýzy sociálních služeb. Chybí koordinace a meziobecní spolupráce. Chybí užší spolupráce veřejného a soukromého sektoru.

Služeb sociální prevence je řada, a jsou rozmanité (některé jsou určeny pro osoby bez přístřeší, jiné pro seniory...). Mezi cílovými skupinami (klienty služeb sociální prevence) se objevují: nejrůznějšími jevy ohrožené děti a mládež do 26 let, zdravotně postižení, osoby v těžkých životních situacích (závislosti, lidé zadlužení, lidé bez domova apod.), senioři.

Dalším sociálním problémem jsou tzv. sociálně vyloučené lokality. Za sociálně vyloučenou lokalitu se považuje prostor, kde jsou koncentrovány sociálně vyloučené osoby, přičemž tato lokalita vykazuje takové charakteristiky jako je vysoká míra nezaměstnanosti, ztížený přístup k legálním formám obživy, nízká vzdělanostní úroveň, špatná občanská vybavenost, vyšší výskyt rizikových forem chování, zvýšené riziko být pachatelem nebo obětí trestné činnosti, apod. Ve vyloučených lokalitách žije statisticky cca 75 % Romů. Vyloučené lokality nejsou oficiálně prohlášeny na území MAS Opavsko. Mnohé atributy však splňují některé místní části a sídla v obcích Vítkov, Čermná ve Slezsku, Svatoňovice, Budišov nad Budišovkou.

B.2.7 Sport a volný čas

Kulturní a společenské aktivity jsou především ve větších obcích na solidní úrovni. Kulturní zázemí a většinu volnočasových aktivit však nabízejí zejména nedaleká města Opava a Ostrava. Především pro mládež jsou možnosti volnočasových aktivit v místě bydliště nebo v jiných obcích MAS Opavsko dosti omezené.

Mezi tradiční a nejčastěji pořádané kulturní akce v obcích patří plesy, pouti (karmaše), hody, kácení máje, pálení čarodějnic a taneční zábavy. V některých obcích se udržují specifické místní tradice, jako např. smažení vajec, vodění medvěda, výstava perníků a jiné. Kulturní akce nejčastěji pořádají nebo podporují obecní úřady a především místní zájmové organizace, jako základní organizace Svazu dobrovolných hasičů, Mysliveckého sdružení, Svazu chovatelů, Svazu zahrádkářů a sportovních klubů. V každé obci fungují v průměru tři takové organizace. Problémy se stárnutím a úbytkem členské základny mají dlouhodobě zahrádkáři a včelaři.

Kulturní a společenské aktivity jsou především ve větších obcích na solidní úrovni. Kulturní zázemí a většinu volnočasových aktivit však nabízejí zejména nedaleká města Opava a Ostrava. Především pro mládež jsou možnosti volnočasových aktivit v místě bydliště nebo v jiných obcích MAS Opavsko dosti omezené. Mimo zmíněná města lze jako nejvýznamnější kulturní centrum oblasti označit Hradec nad Moravicí, jmenovitě zámek s programem kulturních akcí (výstav, koncertů atd.). Rovněž další venkovské zámky slouží často k reprezentačním (je v nich umístěn obecní úřad) či kulturním účelům. Většina obcí má k dispozici kulturní dům, kde jsou pořádány různé akce. Obyvatelé většiny obcí, kromě těch nejmenších, mají možnost využívat knihovnu přímo ve své obci, součástí jejího vybavení je zpravidla také internet.

I když je území MAS Opavsko z hlediska etnografického celistvé, folklór zde až na výjimky (štitvinský soubor Beatky) nemá takovou tradici a zázemí jako např. na Valašsku nebo na jižní Moravě. Lze konstatovat, že tato oblast má dobrý potenciál a zajímavé kulturní aktivity, jež mohou nejen udržovat a prezentovat místní zvyky a tradice pro budoucí generace, ale taky podpořit turistickou atraktivitu tohoto území.

Prostory pro kulturně společenské vyžití jsou obzvláště v menších obcích nedostatečné. Chybí prostory pro setkávání spolků, podhodnocené je vybavení stávajících kluboven, lidé zapojení ve spolcích jen obtížně hledají zdroje pro rozvoj svých aktivit. Tato situace se odráží v upadání zájmu zejména mladších generací o udržování spolkových tradic. Objekty určené pro volnočasové vyžití jsou ve špatném tepelně technickém stavu, což se projevuje zvýšenými provozními náklady.

Sport a tělovýchova jsou v různé míře zastoupeny v každé obci. Takřka všechny obce disponují fotbalovými hřišti, která obvykle slouží potřebám sportovních klubů a jejichž úroveň odpovídá venkovskému charakteru prostředí. V obcích, kde je zřízena základní nebo mateřská škola, je zpravidla k dispozici tělocvična. Budují se dětská hřiště. Kromě těchto dvou typů však není nabídka sportovních zařízení a zařízení pro volný čas mládeže příliš rozmanitá. V mnoha obcích je vidět posedávat mládež bezcílně na autobusových zastávkách.

Jako prevenci kriminality, šíření alkoholu a drog je velice vhodné budování center pro volný čas a sport dětí a mládeže, např. výstavbou a rekonstrukcí tenisových kurtů, lezeckých stěn, volejbalových a beachvolejbalových hřišť, minigolfu, skateparků, bicosu, agility (člověk a pes) či multifunkčních kluboven a posiloven. Monofunkčnost sportovních ploch a zařízení se projevuje v upadání sportovních aktivit provozovaných přímo v obcích. Stávající sportovní areály a tělocvičny jsou v řadě případů zastaralé, sportovní vybavení je sice funkční, leč pouze základní.

Tabulka 19: Vybavenost obcí pro sport a volný čas

Obec	Kulturní domy - sály, kluby, klubovny	Kino, divadlo	Umělecké galerie, výstavní prostory	Kulturní spolky - pěvecké, divadelní, taneční atd.	Zájmové spolky - hasiči, zahrádkáři, myslivci atd.	Kulturní akce	Muzea, sbírky, expozice	Technické památky	Venkovní sportoviště	Tělocvičny, haly, krytá sportoviště	Lýžařské areály, sjezdovky	Stezky pro běžecké lyžování	Koupací místa, koupaliště
Branka u Opavy	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bratřívovice	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Brumovice	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Březová	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Budišov nad Budišovkou	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Budišovice	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Čavisov	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Čermná ve Slezsku	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Dolní Lhota	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Dolní Životice	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Háj ve Slezsku	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Hlavnice	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Hlubočec	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Holasovice	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Horní Lhota	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Hrabyně	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Hradec nad Moravicí	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Chvalíkovice	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Jakartovice	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Jezdkovice	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kružberk	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kyjovice	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Lhotka u Litultovic	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Litultovice	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Melč	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Mikolajice	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Mladecko	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Mokrý Lazce	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Moravice	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Neplachovice	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Nové Lublice	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Nové Sedlice	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Otice	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Pustá Polom	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Radkov	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Obec	Kulturní domy - sály, kluby, klubovny	Kino, divadlo	Umělecké galerie, výstavní prostory	Kulturní spolky - pěvecké, divadelní, taneční atd.	Zájmové spolky - hasiči, zahrádkáři, myslivci atd.	Kulturní akce	Muzea, sbírky, expozice	Technické památky	Venkovní sportoviště	Tělocvičny, haly, krytá sportoviště	Lyžařské areály, sjezdovky	Stezky pro běžecké lyžování	Koupací místa, koupaliště
Raduň	funguje dobře	funguje s dílčími problémy	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	obec postrádá	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře
Skřipov	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře
Slavkov	funguje dobře	funguje s dílčími problémy	obec postrádá	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	obec postrádá	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře
Sosnová	obec postrádá	funguje s dílčími problémy	obec postrádá	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře
Staré Těchanovice	funguje dobře	funguje s dílčími problémy	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře
Stěbořice	funguje s dílčími problémy	funguje s dílčími problémy	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře
Svatoňovice	funguje dobře	funguje s dílčími problémy	funguje dobře	funguje dobře	je dostupné jinde	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře
Štáblovice	funguje dobře	funguje s dílčími problémy	funguje dobře	funguje dobře	je dostupné jinde	funguje dobře	obec postrádá	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	obec postrádá
Štítina	funguje dobře	funguje s dílčími problémy	obec postrádá	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	obec postrádá	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře
Těškovice	funguje dobře	funguje s dílčími problémy	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje s dílčími problémy	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře
Uhlířov	funguje dobře	funguje s dílčími problémy	obec postrádá	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	obec postrádá	funguje dobře	obec postrádá	obec postrádá	funguje dobře	funguje dobře	obec postrádá
Velká Polom	funguje dobře	funguje s dílčími problémy	obec postrádá	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	je dostupné jinde	funguje dobře
Velké Heraltice	funguje s dílčími problémy	funguje s dílčími problémy	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	je dostupné jinde
Větrkovice	funguje dobře	funguje s dílčími problémy	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře
Vítkov	funguje dobře	obec postrádá	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje s dílčími problémy
Vršovice	funguje dobře	funguje s dílčími problémy	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře
Vřesina	funguje s dílčími problémy	funguje s dílčími problémy	obec postrádá	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	funguje dobře	je dostupné jinde

Legenda:

funguje dobře	funguje s dílčími problémy	je dostupné jinde	obec postrádá	obec nepostrádá
---------------	----------------------------	-------------------	---------------	-----------------

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

B.2.8 Životní prostředí

Odpady

Na území obcí MAS Opavsko fungují systémy sběru a separace odpadu – v obcích je zajištěn tříděný sběr skla, plastů, nebezpečného a velkoobjemového komunálního odpadu.

Svoz odpadu zajišťují z největší části Marius Pedersen a.s. a Technické služby Opava s.r.o, Technické služby Hradec nad Moravicí, Technické služby Vítkov, OZO Ostrava, další firmy zajišťují svoz specifických surovin.

Z hlediska produkce odpadů zaujímá největší podíl směsný komunální odpad, velkoobjemový odpad a plasty. Třídění odpadu se mezi občany postupně zabydluje jako přirozená součást života. K dalšímu snižování množství ukládaného odpadu na skládky povede důslednější separace, především bioodpadu, který je i na venkově čím dál méně druhotně využíván, např. na kompostování nebo využití v bioplynových stanicích. Ke stimulaci separace a recyklace odpadů může v budoucnu dojít také vlivem rostoucích cen základních komodit, se kterými porostou i ceny vykupovaných tříděných druhotných surovin. S rostoucí cenou energií může růst zájem zemědělců o výstavbu a provozování bioplynových stanic, např. ve spolupráci se svazky obcí.

Celkově produkce odpadů na území MAS Opavsko dlouhodobě mírně stoupá, až stagnuje, a to jak produkce ostatních odpadů, tak produkce nebezpečných odpadů. Naopak produkce komunálního odpadu od roku 2010 mírně klesá a stagnuje produkce směsného komunálního odpadu. Co se týče separovaných složek odpadu (papír, sklo, plast, nápojové kartony),

tak zde byl zaznamenán od roku 2008 – 2011 nárůst ve třídění papíru, v roce 2012 byl naopak zaznamenán pokles objemu této separované suroviny. Separace skla, plastů a nápojových kartonů má ve sledovaném období rostoucí tendenci. Z údajů o měrné produkci především tříděného papíru je zřejmé, že do evidence se opakovaně započítávají i odpady z průmyslu, které v komunálním odpadu nemají figurovat. Rok 2012 již naznačuje pozitivní změny v evidenci těchto průmyslových odpadů.

Produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu byla konstantní v celém sledovaném období, mírný růst zaznamenaný v roce 2012 bude zřejmě pokračovat i nadále, s ohledem na zavádění nádob na tříděný bioodpad.

Na území MAS Opavsko existuje vysoce konkurenční trh služeb pro svoz a likvidaci odpadů. Působí zde 4 svozové společnosti, přičemž Marius Pedersen a Technické služby Opava mají rozhodující podíl, dále pak Technické služby Vítkov a OZO Ostrava.

Co se týče formy úhrady za systém svozu a likvidace odpadu občany, je poplatek za odpady stanoven ve většině obcí MAS Opavsko jako roční poplatek na osobu (od 200 Kč do 540 Kč) některé obce využívají plateb za vývoz nádob na odpad (50-60 Kč/ks). Většina obcí mimo poplatky od občanů (jak paušál, tak platbu) inkasuje příspěvek za separaci odpadu od firmy EKO-KOM (případně dalších pověřených subjektů), tyto prostředky jsou povinně reinvestovány do systému nakládání s odpady, stejně tak jsou reinvestovány příjmy z přímého prodeje druhotných surovin (nejčastěji železo a papír). Zbývající část úhrad tvoří doplatky z rozpočtu obce, tyto doplatky se v MAS Opavsko pohybují od 0 do 400 Kč/na občana, nejčastěji však do 100 Kč/na občana. Nejvyšší doplatek vykazuje obec, která má na svém katastru skládku, zde se jedná o kompenzaci velmi nízkých základních poplatků občanů a jde o přerozdělování v rámci rozpočtu.

Kapacita systému pro sběr, svoz, likvidaci a případné zpracování odpadů na území MAS Opavsko je vyhovující s ohledem na stávající legislativu. Nastavení systému pro sběr a svoz odpadů je odpovídající jak po stránce kvantitativní (schopnost sebrat a převést dostatečné množství odpadů) tak po stránce kvalitativní (množství nádob pro sběr u občanů, množství kontejnerů pro separovaný sběr, zavedený pytlový sběr včetně evidence, v některých případech včetně evidence producenta čárkovým kódem).

Vybavenost pro ukládání, případně zpracování také odpovídá produkovanému množství odpadu na území MAS Opavsko, základem je jedna kapacitní skládka, která vedle ukládání a hutnění odpadu do kazet mají vybavení i pro třídění některých komodit a také vlastní kompostárny. V území působí další dotřídovací linky, obecní a podnikové kompostárny, sběrné dvory a sběrná místa.

Aktuální směr rozvoje systému spočívá v doplnění vybavení pro separovaný sběr BRKO – domovní kompostéry, komunitní kompostárny a nádoby na separovaný sběr bioodpadu.

Problematika biologicky rozložitelných odpadů se odvíjí od legislativní úpravy BRO a BRKO v zákoně o odpadech. Konkrétně u svozové společnosti Marius Pedersen je problémem nezáměr odběratelů o vyrobený kompost, promítá se zde opět složitost legislativy pro BRO (povinnost prokazovat vzorkováním kvalitu kompostu), ale také vzdálenost mezi kompostárnou a místem případného využití - například plochy orné půdy na Opavsku. Marius Pedersen proto používá kompost pouze pro technickou rekultivaci skládek (nemusí být certifikáty, nemusí se třídit na sítěch). Zástupci Technických služeb Opava nevidí reálně, že se kompost dostane na pole nebo zahrady, dali by přednost spalování upraveného bioodpadu v teplárně v Opavě – Kylešovicích. Další možností meziobecní spolupráce je také zaměření se na lepší systém evidence odpadů, především jeho přesné hmotnosti. Řešením je například kontrolní vážení množství odpadu odváženého z obce.

Na území MAS Opava chybí spravedlivý systém plateb občanů za skutečně vyprodukované množství komunálního odpadu, včetně motivace k separovanému sběru, kde jedním z diskutovaných řešení je zavedení systému PAYT (občan platí za to, co opravdu produkuje – pilotní projekt v Budišově nad Budišovkou). Obě výše uvedené varianty povedou ke společným úsporám finančních prostředků na odpadové hospodářství.

Vyhodnocení současného stavu z pohledu aktérů z území – výsledky dotazníkového šetření:

- V některých obcích je provozována vlastní kompostárna např. Hradec nad Moravicí, Pustá Polom, Radkov, Vítkov
- Řada obcí využila dotační podpory na podporu separace a využívání BRKO, v některých obcích byly pořízeny hnědé popelnice na bioodpad, v dalších byly pořízeny kompostéry do každé domácnosti
- Razíždí se obchod s tříděnými plasty (především PET), od občanů jsou vykupovány plasty např. v Budišově nad Budišovkou (formou odpočtu od poplatků za odpady)
- Ve většině obcí neprobíhají výkupy a sběry kovů, nejsou k dispozici kapacitní a dobře vybavené odpadové dvory
- Využívá se skládka ELIO Slezsko
- 90 % obcí má 2x ročně k dispozici velkoobjemové kontejnery na velkoobjemový a nebezpečný odpad

B.2.9 Ochrana ovzduší

Podobně jako v jiných oblastech České republiky došlo na území Moravskoslezského kraje v průběhu předešlých dvou desetiletí k výraznému poklesu emisí škodlivin z průmyslových velkých a zvláště velkých zdrojů a ze středních zdrojů emisí. Tento pokles je znatelný zvláště u hodnot SO_2 , CO a tuhých látek, docházelo také k mírnému poklesu emisí NO_x . Tento příznivý trend se na Ostravsku bohužel neudržel. Na Ostravsku, ale i v Opavě jsou pravidelně na monitorovacích stanicích zaznamenávány nadlimitní koncentrace zdraví škodlivých látek z ovzduší, především jemných prachových částic a benzoapyrenu. Nepříznivé imisní situace jsou důsledkem složitých atmosférických procesů, do nichž vstupují emise z ostravských a polských průmyslových zdrojů, emise ze stále se intenzifikující silniční dopravy a emise z lokálních zdrojů pro vytápění domácností. Za špatných meteorologických (rozptylových) podmínek se uvedené vlivy projevují jako smogové situace.

Na samotném území MAS Opavsko nejsou situovány významné energetické či průmyslové zdroje emisí, které by měly na kvalitu ovzduší zásadní negativní vliv. To ovšem neznamená, že je na území jako celku čisté ovzduší. Dle mapových podkladů znázorňujících územní gradient znečištění ovzduší se čistota ovzduší celkově zhoršuje od západu k severovýchodu, dle blízkosti významných emisních zdrojů v Ostravsko – Karvinské - Katowické oblasti. Hodnotíme-li kvalitu ovzduší na úrovni jednotlivých obcí, pak situace může být velice překvapující i ve venkovských oblastech dostatečně vzdálených od Ostravy. Výskyt zdraví škodlivých látek v respirační zóně (tedy v úrovni našich hlav a oken) má původ nejen ve vzdálených průmyslových zdrojích. Často je na vině intenzivní silniční doprava (výfukové plyny, otěry pneumatik a vířený prach usazený na komunikacích), která navíc produkuje obtěžující hluk a může působit také jako ohrožení bezpečí. V zimním období nejhorší znečištění vypouštějí domácnosti spalující v nekvalitních kotlích tuhá paliva (uhlí, nekvalitní mokré dřevo) a někdy i odpad. Drahá plynofikace venkova prováděná v minulých desetiletích se kvůli zdražování plynu ukazuje jako neúčinná strategie.

Ke zlepšení čistoty ovzduší za současných ekonomických přínosů pro venkov může přispět především zavádění moderních nízkoemisních technologií, větší podpora alternativních způsobů vytápění (technologicky vyspělá spalovací zařízení – automatické kotle, biomasa, solární energie či tepelná čerpadla). Vhodnou a produktivní strategií je snižování energetické náročnosti bydlení realizované mimojiné zateplením domů a veřejných budov ve spojení s dalšími úsporami. Základním předpokladem ke zlepšení čistoty ovzduší, resp. pro snižování energetické náročnosti budov, je **vzdělávání** občanů, dětí, dospělých, zájmových a profesních skupin obyvatel, státní správy a samosprávy. Jen vzdělaná společnost zná negativní důsledky škodlivého jednání a možnosti, jak se chovat environmentálně šetrně a zodpovědně.

Ke zlepšení životního prostředí mnoha obcí zasažených intenzivní tranzitní dopravou (např. mezi Opavou a Ostravou, silnice I/11) může přispět výstavba obchvatů, zajištění plynulosti dopravy a další opatření eliminující negativní vlivy dopravy (izolační zeleň, protihlukové stěny, dopravní restrikce atd.). Na uvedené technologie je možno čerpat dotace např. v rámci Operačního programu životní prostředí. Obce mohou občany podporovat jednak finančně, jednak poskytováním informací.

Látky znečišťující ovzduší, pro které je sledováno překročení imisních limitů pro lidské zdraví: SO_2 (oxid siřičitý), PM_{10} (tuhé částice), NO_2 (oxid dusičitý), benzen a překročení cílových imisních limitů: As, Cd, benzo(a)pyren, O_3 .

Tabulka 20: Procento území obce s překročením imisních limitů pro ochranu zdraví

Obec	Imisní limit		Cílový imisní limit		Souhrnně OZKO	
	PM_{10} roční	PM_{10} 24h	B(a)P	O_3 _8h	Imisní limit	Cílový imisní limit bez O_3
Branka u Opavy	0	1	0	100	1	0
Bratřkovice	0	0	0	100	0	0
Brumovice	0	0	0	100	0	0
Březová			0	100		0
Budišov nad Budišovkou			0	100		0
Budišovice	0	65	0	100	65	0
Čavisov						
Černá ve Slezsku			0	100		0
Dolní Lhota						
Dolní Životice	0	0	0	100	0	0
Háj ve Slezsku	0	100	10	100	100	10

Hlavnice	0	0	0	100	0	0
Hlubočec	0	0	0	100	0	0
Holasovice	0	0	0	100	0	0
Horní Lhota						
Hrabyně	0	99	0	100	99	0
Hradec nad Moravicí	0	0	0	100	0	0
Chvalíkovice	0	0	0	100	0	0
Jakartovice	0	0	0	100	0	0
Jezdkovice	0	0	0	100	0	0
Kružberk			0	100		0
Kyjovice	0	97	0	100	97	0
Lhotka u Litultovic	0	0	0	100	0	0
Litultovice	0	0	0	100	0	0
Melč			0	100		0
Mikolajice	0	0	0	100	0	0
Mladecko	0	0	0	100	0	0
Mokré Lazce	0	34	0	100	34	0
Moravice			0	100		0
Neplachovice	0	0	0	100	0	0
Nové Lublice			0	100		0
Nové Sedlice	0	72	0	100	72	0
Otice	0	15	14	100	15	14
Pustá Polom	0	28	0	100	28	0
Radkov			0	100		0
Raduň	0	13	0	100	13	0
Skřipov	0	0	0	100	0	0
Slavkov	0	0	0	100	0	0
Sosnová	0	0	0	100	0	0
Staré Těchanovice			0	100		0
Stěbořice	0	0	0	100	0	0
Svatoňovice			0	100		0
Štáblovice	0	0	0	100	0	0
Štítina	0	100	0	100	100	0
Těškovice	0	58	0	100	58	0
Uhlířov	0	0	0	100	0	0
Velká Polom						
Velké Heraltice	0	0	0	100	0	0
Větřkovice			0	100		0
Vítkov			4	100		4
Vršovice	0	0	0	100	0	0
Vřesina						

Zdroj dat: ČHMÚ 2010

Pozn.: V tabulce jsou uvedena % plochy obcí, na kterých došlo k překročení imisního limitu a cílového imisního limitu pro ochranu zdraví v roce 2010 (uvedeny jsou jen látky znečišťující ovzduší, u kterých bylo v příslušném roce zaznamenáno překročení imisních limitů).

Pro srovnání, celkově na území kraje (zóny) došlo v roce 2010 k překročení 24h imisního limitu pro PM₁₀ na 36 % území, ročního imisního limitu pro PM₁₀ na 7 % území, cílového imisního limitu pro B(a)P na 25 % území kraje.

Vyhodnocení současného stavu z pohledu aktérů z území - výsledky dotazníkového šetření:

- Z 90 % problémy s ovzduším v jednotlivých obcích jen v topné sezóně
- Háj ve Slezsku + Nové Sedlice – znečištění ovzduší, dosah Ostravy
- Kružberk, Melč, Dolní Životice – problémová poloha – kotlina
- Vysoká cena plynu, využívání pevných paliv v nekvalitních kotlích

Ochrana vod

Znečištění vod je jedním z největších environmentálních problémů současného světa. Voda transportuje živiny, ale zúčastňuje se rovněž na zprostředkování pohybu škodlivin v rámci různých ekosystémů. Důsledkem je, že může dojít ke kumulaci - nahromadění škodliviny v některé ze součástí životního prostředí. Znečištění vod je způsobováno chemickými látkami anorganického charakteru, hlavně těžkými kovy, nebo látkami organickými. Hlavním typem znečištění vod v našich podmínkách je eutrofizace – znečištění vod nadměrným obsahem živin. Odpadní vody splaškové mohou být znečištěny mikrobiálně. Významnou měrou se na znečištění vod podílí také zemědělská výroba. Problémem vody je rovněž její dosažitelnost a distribuce. Přibližně třetina toků ČR zůstává i přes výrazné zlepšení za posledních 15 let stále nadměrně znečištěna.

Na území MAS Opavsko je jako „rizikový“ klasifikováno 95 % délky útvarů povrchových vod tekoucích z hlediska ekologického stavu/potenciálu i z hlediska chemického stavu (téměř u všech obcí 100 % délky útvarů povrchových vod tekoucích z hlediska ekologického i chemického stavu).

Na území MAS Opavsko není jako „nerizikový“ klasifikován žádný útvar povrchových vod tekoucích z hlediska ekologického stavu/ekologického potenciálu ani z hlediska chemického stavu.

Jako „nejistý“ jsou v MAS Opavsko klasifikována 4 % délky útvarů povrchových vod tekoucích z hlediska ekologického stavu/potenciálu i z hlediska chemického stavu.

Nejistoty hodnocení:

Nedostatek dat plynoucí z omezeného počtu monitorovaných lokalit v rámci státní sítě sledování jakosti vody v tocích způsobuje nejistoty zejména v oblasti hodnocení rizika nedosažení environmentálních cílů. Na menším území tudíž může být sledovaný datový soubor statisticky méně spolehlivý z hlediska reprezentativnosti pro charakterizaci dostatečného podílu vodních útvarů v jednotlivých oblastech povodí.

Tabulka 21: Rizikovost útvarů povrchových vod tekoucích

Obec	Ekologický stav		Chemický stav	
	"nejistý"	"rizikový"	"nejistý"	"rizikový"
Branka u Opavy	0	100	0	100
Bratřikovice	0	100	0	100
Brumovice	0	100	0	100
Březová	0	100	0	100
Budišov nad Budišovkou	73	27	73	27
Budišovice	0	100	0	100
Čavisov				
Čermná ve Slezsku	73	27	73	27
Dolní Lhota				
Dolní Životice	0	100	0	100
Háj ve Slezsku	0	100	0	100
Hlavnice	0	100	0	100
Hlubočec	0	100	0	100
Holasovice	0	100	0	100
Horní Lhota				
Hrabyně	0	100	0	100
Hradec nad Moravicí	0	100	0	100
Chvalíkovice	0	100	0	100
Jakartovice	14	86	14	86
Jezdkovice	0	100	0	100
Kružberk	15	85	15	85
Kyjovice	0	100	0	100
Lhotka u Litultovic	0	100	0	100
Litultovice	0	100	0	100
Melč	0	100	0	100

Obec	Ekologický stav		Chemický stav	
	"nejistý"	"rizikový"	"nejistý"	"rizikový"
Mikolajice	0	100	0	100
Mladecko	0	100	0	100
Mokré Lazce	0	100	0	100
Moravice	0	100	0	100
Neplachovice	0	100	0	100
Nové Lublice	1	99	1	99
Nové Sedlice	0	100	0	100
Otice	0	100	0	100
Pustá Polom	0	100	0	100
Radkov	0	100	0	100
Raduň	0	100	0	100
Skřipov	0	100	0	100
Slavkov	0	100	0	100
Sosnová	0	100	0	100
Staré Těchanovice	0	100	0	100
Stěbořice	0	100	0	100
Svatoňovice	55	45	55	45
Štáblovice	0	100	0	100
Štítina	0	100	0	100
Těškovice	0	100	0	100
Uhlířov	0	100	0	100
Velká Polom				
Velké Heraldice	0	100	0	100
Větřkovice	0	100	0	100
Vítkov	6	94	6	94
Vršovice	0	100	0	100
Vřesina				
MAS Opavsko				

Zdroj dat: HEIS VÚV T.G.M., 2004

Pozn.: Hodnocení rizikovosti útvarů povrchových vod tekoucích z hlediska splnění environmentálních cílů (ekologický stav/ekologický potenciál a chemický stav) na území jednotlivých obcí je vyjádřené jako procento délky útvarů povrchových vod tekoucích s hodnocením „rizikový“ a „nejistý“.

Na území MAS Opavsko je jako „rizikový“ klasifikováno 13 % plochy útvarů podzemních vod z hlediska kvantitativního stavu a 30 % plochy útvarů podzemních vod z hlediska chemického stavu.

Jako „nerizikový“ je klasifikováno 87 % plochy útvarů podzemních vod z hlediska kvantitativního stavu a 70 % plochy útvarů podzemních vod z hlediska chemického stavu.

Tabulka 22: Rizikovost útvarů podzemních vod z hlediska kvantitativního a chemického stavu

Obec	% plochy útvarů podzemních vod s hodnocením "rizikový"	
	Kvantitativní stav	Chemický stav
Branka u Opavy	40	40
Bratřikovice	0	0
Brumovice	10	10
Březová	0	0
Budišov nad Budišovkou	0	0
Budišovice	0	51
Čavisov		
Čermná ve Slezsku	0	0
Dolní Lhota		

Obec	% plochy útvarů podzemních vod s hodnocením "rizikový"	
	Kvantitativní stav	Chemický stav
Dolní Životice	1	1
Háj ve Slezsku	19	81
Hlavnice	0	0
Hlubočec	0	18
Holasovice	22	22
Horní Lhota		
Hrabyně	0	94
Hradec nad Moravicí	9	14
Chvalíkovice	32	32
Jakartovice	0	0
Jezdkovice	0	0
Kružberk	0	0
Kyjovice	0	0
Lhotka u Litultovic	0	0
Litultovice	0	0
Melč	0	0
Mikolajice	0	0
Mladecko	0	0
Mokrý Lazce	20	80
Moravice	0	0
Neplachovice	12	12
Nové Lublice	0	0
Nové Sedlice	27	73
Otice	44	44
Pustá Polom	0	33
Radkov	0	0
Raduň	22	78
Skřípov	0	0
Slavkov	29	29
Sosnová	0	0
Staré Těchanovice	0	0
Svatoňovice	0	0
Stěbořice	0	0
Štáblovice	1	1
Štítina	50	50
Těškovice	0	0
Uhlířov	0	0
Velká Polom		
Velké Heraltice	0	0
Větřkovice		
Vítkov	0	0
Vršovice	3	80
Vřesina		
MAS Opavsko	13	30

Zdroj dat: HEIS VÚV T.G.M., 2004

Vyhodnocení současného stavu z pohledu aktérů z území – výsledky dotazníkového šetření:

- Studii na odtok srážkových vod má Branka
- Znečištění podzemních vod zemědělci vnímá jako problém: Velké Heraltice, Čermná ve Slezsku, Chvalíkovice, Neplachovice, Radkov
- Vyčištění rybníka nebo hasičské nádrže: Dolní Životice, Budišov, Chvalíkovice
- Většinou tvrdí, že kvalita vod povrchových i podzemních je DOBRÁ

Ochrana půdy

Neporušená krajina má schopnost akumulovat a zpomalit odtok velkého množství vody. Tuto schopnost krajiny výrazně snižujeme především díky velkovýrobnímu způsobu hospodaření v krajině, jako je vysoké zornění půdy, velké půdní bloky s nízkým obsahem organického podílu v půdě, nevhodnou skladbou dřevin v lese (smrková kultura na nevhodných místech). Tyto negativní projevy přináší nižší stabilitu krajiny a v konečném důsledku zvyšující se riziko povodní.

Nejhorší kombinací pro přirozený vodní režim v krajině je intenzivní zemědělská činnost na svažitém území. Tomu v ČR odpovídá definice orné půdy na sklonitých pozemcích. Dle metodik je považován z hlediska zrychleného odtoku pro ornou půdu kritický sklon nad 7°. Z těchto důvodů je tento typ kultury a sklonitosti předpokladem ke zhoršování přirozeného vodního režimu v krajině. Důsledkem je zvýšené riziko vzniku lokálních povodní nebo vysychání a degradace půdy.

Nejvyšší procento sklonité orné půdy: Těškovice 24,4%, Lhotka u Litultovic 23,87%, Hradec nad Moravicí 20,73%.

Nejmenší procento sklonité orné půdy: Jezdkovice 0%, Štítina 0,19 %, Bratříkovice 0,24%.

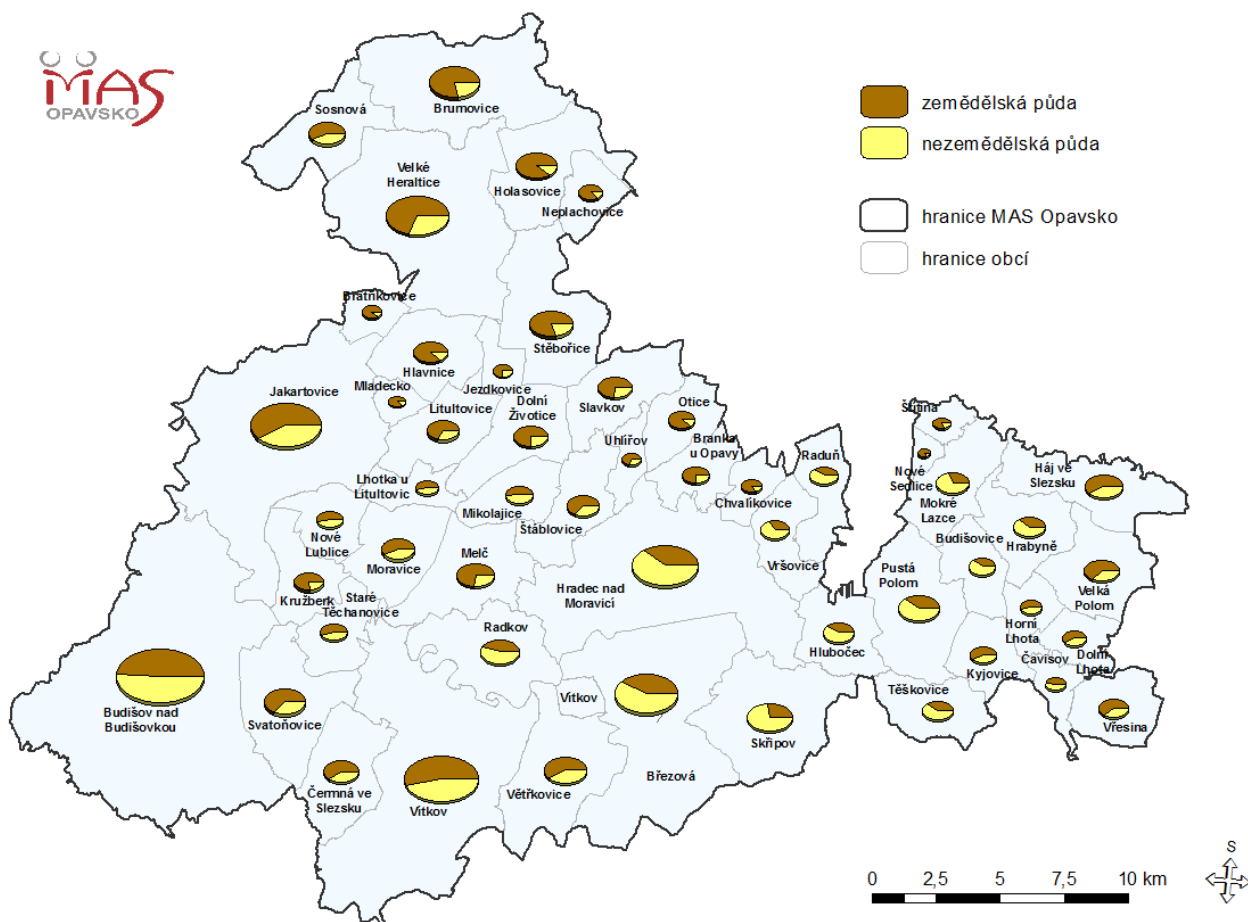
Tabulka 23: Množství sklonitých orných pozemků na území jednotlivých obcí

Obec	Plocha sklonité orné půdy (ha)	Plocha orné půdy (ha)	Procento sklonité orné půdy z orné celkově
Branka u Opavy	16,64	410,97	4,05
Bratříkovice	0,72	302,08	0,24
Brumovice	54,76	1666,5	3,29
Březová	35,55	1299,57	2,74
Budišov nad Budišovkou	38,44	610,96	6,29
Budišovice	16,86	173,82	9,7
Čavisov			
Čermná ve Slezsku	16,57	387,09	4,28
Dolní Lhota			
Dolní Životice	2,53	702,16	0,36
Háj ve Slezsku	44,4	517,13	8,59
Hlavnice	15,83	865,06	1,83
Hlubočec	10,87	267,11	4,07
Holasovice	13,12	1320,99	0,99
Horní Lhota			
Hrabyně	38,87	261,79	14,85
Hradec nad Moravicí	190,47	918,69	20,73
Chvalíkovice	32,23	292,37	11,02
Jakartovice	126,69	1486,02	8,53
Jezdkovice	0	230,97	0
Kružberk	7,07	284,85	2,48
Kyjovice	38,29	220,81	17,34
Lhotka u Litultovic	29,76	124,68	23,87
Litultovice	9,55	593,01	1,61
Melč	20,8	650,53	3,2
Mikolajice	25,31	279,65	9,05
Mladecko	6,02	206,88	2,91
Mokré Lazce	1,77	250,94	0,71
Moravice	18,33	466,28	3,93
Neplachovice	10,11	458,31	2,21
Nové Lublice	7,98	205,86	3,88
Nové Sedlice	0,84	123,29	0,68
Otice	8,53	576,18	1,48
Pustá Polom	32,51	528,18	6,16
Radkov	9	184,35	4,88
Raduň	12,23	281,28	4,35
Skřipov	19,58	419,74	4,66
Slavkov	17,07	716,65	2,38

Obec	Plocha sklonité orné půdy (ha)	Plocha orné půdy (ha)	Procento sklonité orné půdy z orné celkově
Sosnová	32,14	546,63	5,88
Staré Těchanovice	27,18	211,76	12,84
Stěbořice	37,42	1275,29	2,93
Svatoňovice	25,07	444,15	5,64
Štáblovice	24,07	491,9	4,89
Štítina	0,31	162,26	0,19
Těškovice	47,54	194,86	24,4
Uhlířov	1,04	222,24	0,47
Velká Polom			
Velké Heraldice	61,8	2332,17	2,65
Větkovice	12,26	700,93	1,75
Vítkov	27,29	1055,31	2,59
Vršovice	25,37	158,52	16
Vřesina			
Celkem	1250,79	26080,77	4,79

Zdroj: EKOTOXA s.r.o., 2010

Obrázek 6: Podíl zemědělské a nezemědělské půdy v jednotlivých obcích MAS Opavsko

Vodní režim v krajině

Území MAS Opavsko lze označit za krajinu tří řek. Řeky Opava, Moravice a Hvozdnice nejenže dělí území do povodí, z nichž vycházejí mikroregiony, ale zásadně též ovlivňují krajinný ráz Opavska a v dávné minulosti se jejich bezprostřední okolí stalo místem, kde se usídlili první obyvatelé tohoto kraje. Celé území MAS Opavsko náleží do povodí Odry.

Řeky Opava a Moravice pramení v Hrubém Jeseníku, Hvozdnice v Nížkém Jeseníku nedaleko Horního Benešova. Všechny tři řeky meandrují, zejména meandry na řece Moravici jsou silně zaškrčené, řeka Opava vytváří v údolní nivě mezi Opavou a Hlučínem téměř 30 meandrů. Všechny tři řeky svým přírodním charakterem nabízejí atraktivní prostředí pro rekreaci a turistiku (viz dále).

Na jihozápadním okraji území MAS se na Moravici nachází Kružberská přehrada, jež slouží jako zdroj pitné vody pro obyvatele měst Opavy a Ostravy. Hvozdnice napájí řadu rybníků. Dalšími menšími toky jsou Raduňka, Ohrozima, Sedlinka, na níž byla postavena vodní nádrž Přerovec, a Čížina, s vodní nádrží Pocheň. V nivách řek Hvozdnice – v okolí Štáblovic, Otice a Slavkova – a Raduňky byly v minulosti vybudovány chovné rybníky.

Znečištění povrchových vod (stojatých i tekoucích) pochází zejména z obcí, které nemají dosud zajištěné čištění odpadních vod a z intenzifikované zemědělské činnosti. Velká část obyvatel odvádí odpadní vodu do septiků, domácí čistírny odpadních vod jsou instalovány v malé míře.

Z hlediska ochrany vodních zdrojů a zemědělského půdního fondu je rovněž důležité zamezit odplavování ornice do koryt potoků a řek. K vodní erozi dochází zejména na plochách svažité orné půdy. Erozní smyv se dále zhoršuje pěstováním nevhodných zemědělských plodin, tzv. širokořádkových, jako je např. kukuřice. Svažité plochy zemědělské půdy s rizikem eroze se vyskytují zejména v katastrech obcí Hradec nad Moravicí, Jakartovice, Velké Heraltice, Brumovice, Těškovice a Háj ve Slezsku. Omezení výsevu a pěstování kukuřice na svažitých pozemcích staví proti sobě zájmy ochrany půd a vod a na druhé straně zájmy zemědělců a zájmy bioenergetiky. Podle zemědělců je kukuřice těžko nahraditelná kvalitní pícnina se stále se zvyšujícím významem i pro bioenergetiku (biomasa pro bioplynové stanice).

Značná část území MAS byla v roce 1997 zasažena povodní (postihla všechny tři větší toky), která vyvolala potřebu tuto problematiku řešit. Protipovodňová problematika je řešena v Plánu oblasti povodí Odry 2010 - 2015 (prosinec 2009), kde je v jednotlivých úsecích navrženo zejména zkapacitnění koryt v kombinaci s výstavbou poldrů. Cílem je ochrana sídelních oblastí až do úrovně stoleté vody. Finančně náročné úpravy koryt se ukazují samy o sobě jako nedostatečné. Velkým problémem v tomto ohledu nadále zůstává rychlost odtoku vody z krajiny, jež se v posledním století výrazně zrychlila, a to především úpravami vodních toků, scelením pozemků a rozoráním luk a mezi a dalšími nevhodnými úpravami krajiny v okolí vodních toků. Snížení retenční schopnosti krajiny může vést k poklesu hladiny podzemních vod, event. ke ztrátě vodních biotopů vázaných na vlhká místa. Pomoci zlepšit situaci mohou kromě výše uvedené výstavby poldrů také přírodní blízká opatření na zadržení vody v krajině, jako jsou zasakovací pásy, průlehy, zatravněné údolnice apod.

Plocha záplavových území

Vodní režim v krajině úzce souvisí se vznikem povodňových stavů. Podle výskytu povodňových stavů jsou stanovována záplavová území. Záplavová území jsou administrativně určená území, která mohou být při výskytu přirozené povodně zaplavena vodou. Jejich rozsah je povinen stanovit na návrh správce vodního toku vodoprávní úřad. Vodoprávní úřad může uložit správci vodního toku povinnost zpracovat a předložit takový návrh v souladu s plány hlavních povodí a s plány oblastí povodí. V současně zastavěných územích obcí, v územích určených k zástavbě podle územně plánovací dokumentace, případně podle potřeby v dalších územích, vymezí vodoprávní úřad na návrh správce vodního toku aktivní zónu záplavového území podle nebezpečnosti povodňových průtoků.

Nejvyšší procento zaplavené plochy obce: Štítina 34,3 %, Holasovice 14,3 %, Háj ve Slezsku 12,8%

Tabulka 24: Plocha záplavových území Q100 na území jednotlivých obcí

Obec	Vodní tok (Q ₁₀₀)	Zaplavená plocha při Q ₁₀₀ (ha)	Zaplavená plocha obce v %
Branka u Opavy	Moravice	66,71	9,6
Bratřikovice	-	-	0,0
Brumovice	Čížina	42,97	1,7
	Opava	144,58	5,7
Březová	Moravice	18,86	0,5

Obec	Vodní tok (Q ₁₀₀)	Zaplavená plocha při Q ₁₀₀ (ha)	Zaplavená plocha obce v %
Budišov nad Budišovkou	Budišovka	63,63	0,8
Budišovice	-	-	0,0
Čavisov	-	-	0,0
Čermná ve Slezsku	Budišovka	15,57	1,3
Dobroslavice	-	-	0,0
Dolní Lhota	-	-	0,0
Dolní Životice	Hvozdnice	70,62	6,3
Háj ve Slezsku	Opava	175,85	12,8
Hlavnice	-	-	0,0
Hlubočec	-	-	0,0
Holasovice	Opava	232,68	14,3
Horní Lhota	-	-	0,0
Hrabyně	-	-	0,0
Hradec nad Moravicí	Moravice	96,75	2,2
Chvalíkovice	-	-	0,0
Jakartovice	Hvozdnice	28,63	0,6
Jezdkovice	-	-	0,0
Kružberk	Moravice	11,88	1,4
Kyjovice	-	-	0,0
Lhotka u Litultovic	-	-	0,0
Litultovice	Hvozdnice	31,27	3,0
Melč	Moravice	6,59	0,5
Mikolajice	-	-	0,0
Mladecko	Hvozdnice	3,69	1,4
Mokré Lazce	Opava	46,73	4,4
Moravice	Moravice	7,95	0,7
Neplachovice	-	-	0,0
Nové Lublice	-	-	0,0
Nové Sedlice	-	-	0,0
Otice	Hvozdnice	81,62	11,3
Pustá Polom	-	-	2,9
Radkov	Moravice	47,87	0,0
Raduň	-	-	0,0
Skřipov	-	-	0,0
Slavkov	Hvozdnice	44,79	4,1
Sosnová	-	-	0,0
Staré Těchanovice	Moravice	17,97	2,4
Stěbořice	-	-	0,0
Svatoňovice	Budišovka	9,54	0,6
	Moravice	0,72	0,0
Štáblovice	Hvozdnice	24,07	2,3
Štítina	Opava	103,61	34,3
Těškovice	-	-	0,0
Uhlířov	Hvozdnice	6,56	1,7
Velká Polom	-	-	0,0
Velké Heraltice	-	-	0,0
Větrkovice	Husí potok	1,37	0,1
	Moravice	10,34	0,6
Vítkov	Budišovka	2,63	0,0
	Moravice	49,56	0,9
	Odra	3,6	0,1

Obec	Vodní tok (Q_{100})	Zaplavená plocha při Q_{100} (ha)	Zaplavená plocha obce v %
Vršovice	-	-	0,0
Vřesina	-	-	0,0

Zdroj: DIBAVOD VÚV T.G.M., 01/2010

Zemědělský půdní fond

Zemědělství má zásadní vliv na zachování venkovského prostoru, využívání půdy a tvorbu krajiny. Pro vypracování rozboru udržitelného rozvoje území je proto nezbytné provést analýzu současného stavu zemědělství a možných trendů vývoje v budoucnosti a posoudit kvalitu půd na daném území.

Největší podíl má, co se týče výměry, v MAS Opavsko zemědělská půda a to celkově 57,2 %, dále potom orná půda, která se podílí na celkové výměře 46,6 % půdy, trvalé travní porosty se podílí 10,5 % na celkové výměře a zahrady 1,9 % a ovocné sady 0,2 %.

Nejvíce orné půdy z celkové výměry půdy se nachází na území obcí Otice (83,7 %), Bratříkovice (83,7 %) a Hlavnice (83,5 %).

Podíl ovocných sadů na celkové výměře půdy je v obci Sosnová (8,3 %) společnosti VITAMINÁTOR s.r.o.

Největší podíl zemědělské půdy na celkové výměře půdy se nachází v obci Bratříkovice (88,6 %), Holasovice (88,5 %) a Mladecko (87,8 %).

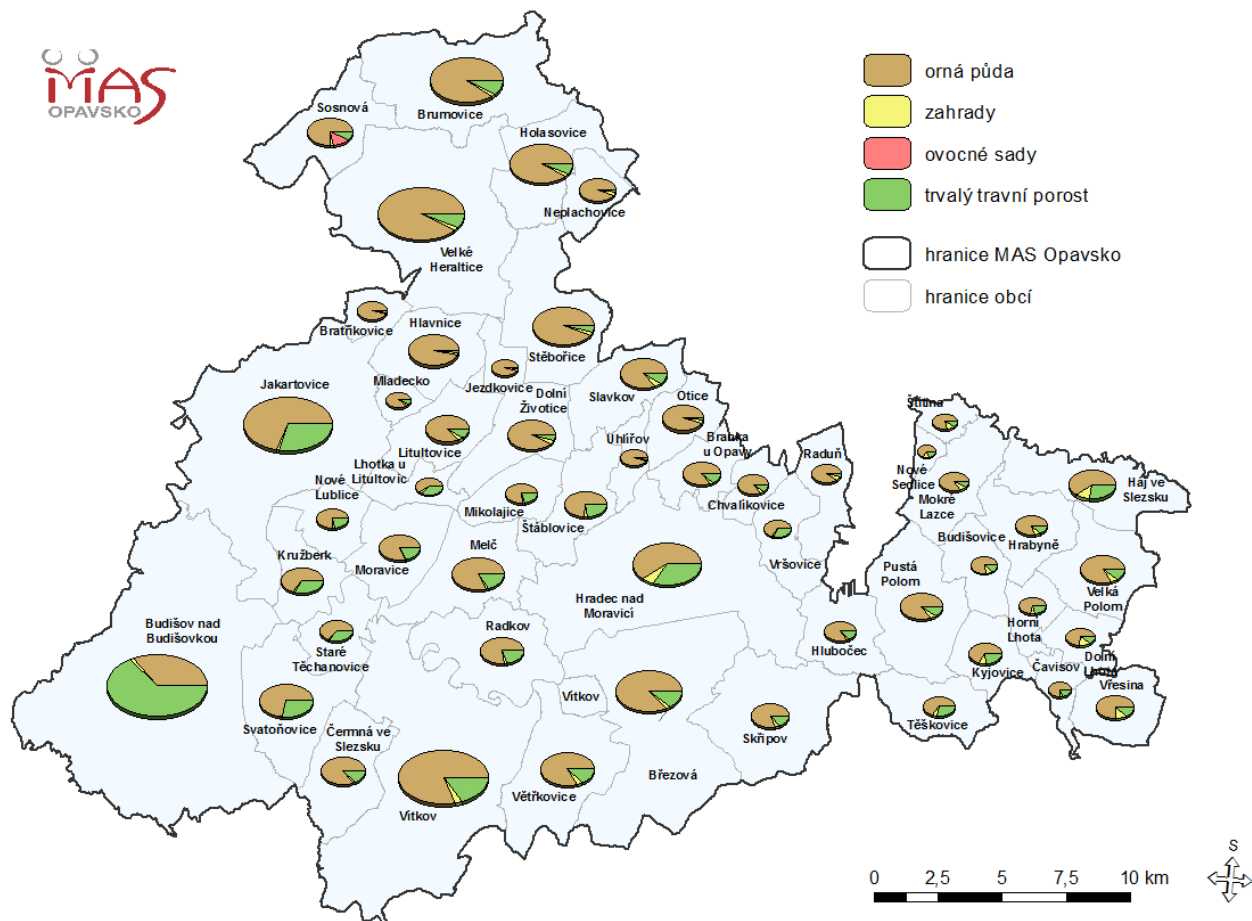
Tabulka 25: Výměra zemědělské půdy (ha) v MAS Opavsko k 31. 12. 2011

Název obce	Celková výměra (ha)	Orná půda (ha)	Podíl orné půdy v %	Zahrady (ha)	Podíl zahrad v %	Ovocné sady (ha)	Podíl sadů v %	TTP (ha)	Podíl TTP v %	Zemědělská půda (ha)	Podíl ZP na celkové výměře (%)
Branka u Opavy	692	443	64,0	17	2,5	-	0,0	65	9,4	524	75,8
Bratříkovice	374	313	83,7	5	1,3	-	0,0	13	3,5	331	88,6
Brumovice	2550	1754	68,8	46	1,8	-	0,0	170	6,7	1969	77,2
Březová	3888	1387	35,7	43	1,1	-	0,0	185	4,8	1615	41,5
Budišov n. Bud.	7649	1774	23,2	51	0,7	2	0,0	2006	26,2	3832	50,1
Budišovice	702	213	30,3	23	3,3	-	0,0	35	5,0	271	38,6
Čavisov	411	149	36,3	11	2,7	-	0,0	36	8,8	196	47,8
Čermná ve Slezsku	1233	632	51,3	12	1,0	-	0,0	103	8,4	747	60,6
Dolní Lhota	536	222	41,4	44	8,2	-	0,0	37	6,9	304	56,6
Dolní Životice	1126	776	68,9	28	2,5	1	0,1	44	3,9	848	75,3
Háj ve Slezsku	1379	497	36,0	92	6,7	-	0,0	228	16,5	816	59,2
Hlavnice	1109	926	83,5	13	1,2	-	0,0	24	2,2	962	86,8
Hlubočec	936	323	34,5	14	1,5	-	0,0	51	5,4	389	41,5
Holasovice	1623	1305	80,4	35	2,2	-	0,0	96	5,9	1437	88,5
Horní Lhota	484	190	39,3	22	4,5	-	0,0	55	11,4	267	55,2
Hrabyně	1001	306	30,6	25	2,5	1	0,1	53	5,3	385	38,5
Hradec nad Moravicí	4403	1025	23,3	103	2,3	1	0,0	573	13,0	1702	38,7
Chvalíkovice	446	316	70,9	13	2,9	-	0,0	43	9,6	373	83,5
Jakartovice	5004	2081	41,6	42	0,8	-	0,0	801	16,0	2924	58,4
Jezdkovice	360	253	70,3	10	2,8	-	0,0	5	1,4	268	74,3
Kružberk	830	415	50,0	11	1,3	2	0,2	205	24,7	633	76,3
Kyjovice	693	267	38,5	30	4,3	0	0,0	98	14,1	395	57,0
Lhotka u Litultovic	507	159	31,4	12	2,4	0	0,0	96	18,9	267	52,7
Litultovice	1035	615	59,4	27	2,6	-	0,0	72	7,0	714	69,0
Melč	1403	830	59,2	17	1,2	-	0,0	168	12,0	1015	72,4
Mladecko	265	207	78,1	6	2,3	-	0,0	20	7,5	233	87,8

Mokré Lazce	1057	267	25,3	29	2,7	-	0,0	27	2,6	323	30,6
Moravice	1110	502	45,2	10	0,9	-	0,0	110	9,9	622	56,0
Neplachovice	573	471	82,2	19	3,3	-	0,0	12	2,1	502	87,6
Nové Lublice	687	271	39,4	11	1,6	-	0,0	81	11,8	363	52,8
Nové Sedlice	158	91	57,6	16	10,1	-	0,0	27	17,1	134	84,4
Otice	720	600	83,3	23	3,2	-	0,0	9	1,3	632	87,7
Pustá Polom	1658	556	33,5	30	1,8	-	0,0	70	4,2	656	39,6
Radkov	1537	582	37,9	21	1,4	-	0,0	85	5,5	688	44,8
Raduň	802	289	36,0	18	2,2	-	0,0	17	2,1	325	40,5
Skřipov	2022	442	21,9	23	1,1	-	0,0	81	4,0	546	27,0
Slavkov	1104	688	62,3	41	3,7	-	0,0	82	7,4	811	73,5
Sosnová	1302	567	43,5	20	1,5	108	8,3	61	4,7	755	58,0
Staré Těchanovice	747	261	34,9	6	0,8	-	0,0	140	18,7	408	54,6
Stěbořice	1776	1317	74,2	33	1,9	-	0,0	56	3,2	1407	79,2
Svatoňovice	1645	748	45,5	5	0,3	-	0,0	310	18,8	1063	64,6
Štáblovice	1037	493	47,5	24	2,3	-	0,0	154	14,9	671	64,7
Štítina	302	189	62,6	23	7,6	1	0,3	26	8,6	239	78,9
Těškovice	917	246	26,8	20	2,2	1	0,1	103	11,2	370	40,4
Uhlířov	387	249	64,3	7	1,8	-	0,0	9	2,3	266	68,7
Velká Polom	1166	611	52,4	39	3,3	0	0,0	85	7,3	735	63,1
Velké Heraltice	3930	2497	63,5	49	1,2	-	0,0	186	4,7	2733	69,5
Větřkovice	1783	866	48,6	30	1,7	-	0,0	144	8,1	1039	58,3
Vítkov	5503	2379	43,2	93	1,7	-	0,0	483	8,8	2954	53,7
Vršovice	794	183	23,0	10	1,3	-	0,0	83	10,5	276	34,8
Vřesina	865	406	46,9	61	7,1	-	0,0	72	8,3	539	62,3
Celkem	74961	33435	44,6	1423	1,9	117	0,2	7874	10,5	42850	57,2

Zdroj: ČSÚ 2011

Obrázek 7: Využití zemědělské půdy na území MAS Opavsko

Plochy lesa

Celkově plocha lesa zaujímá na území MAS Opavsko 25 417 ha z celkové výměry území 74 961ha což je 34 % celkového území MAS Opavsko.

Největší lesnatost je na území obcí Skřipov 69,6 %, Mokrě Lazce 63,8 % a Vršovice 61,9 %.

Naopak nejmenší lesnatost je na území obcí Štítina 0,8 %, Neplachovice 1,2 %, Holasovice 1,6 %.

Tabulka 26: Pozemky určené k plnění funkce lesa

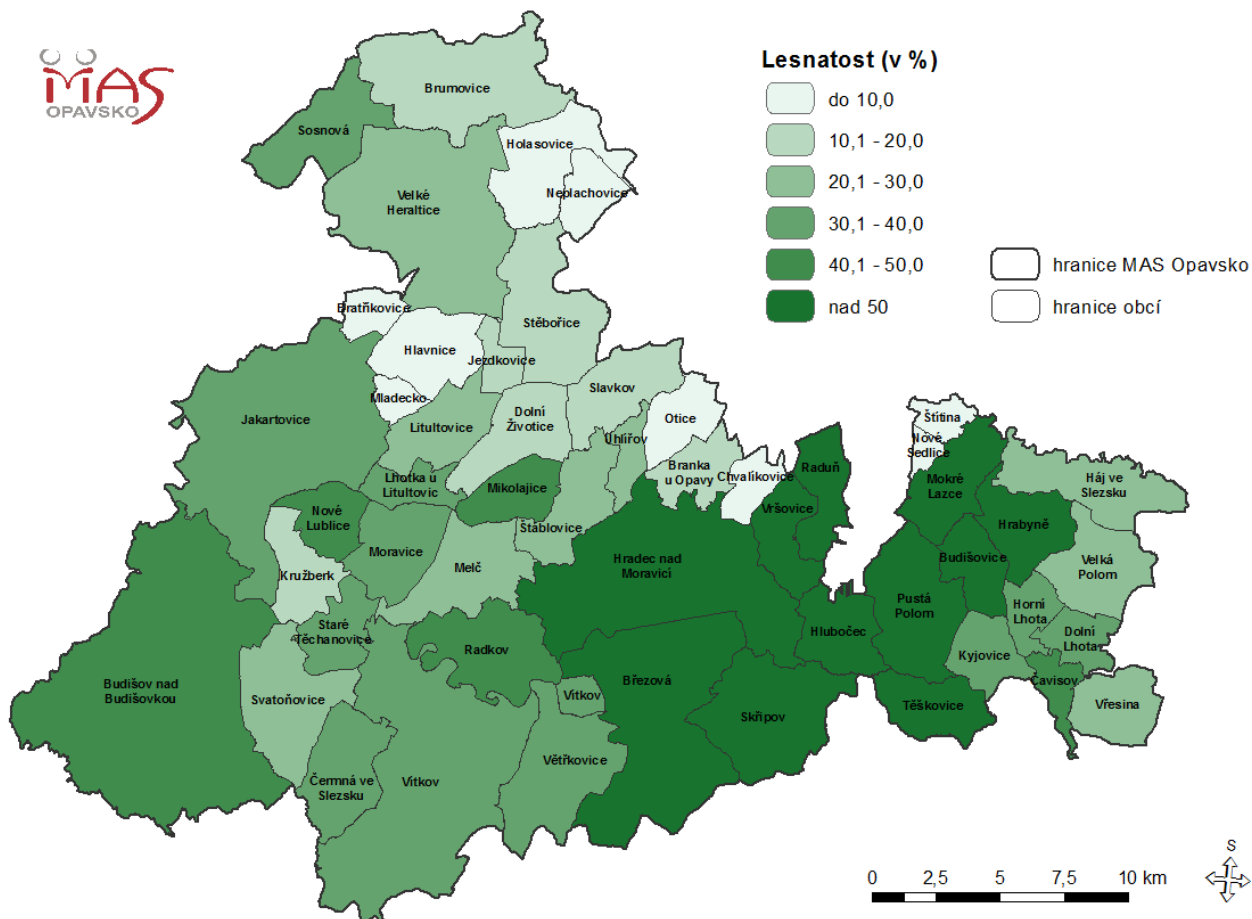
Název obce	Celková výměra (ha)	Plocha lesa (ha)	Lesnatost (%)
Branka u Opavy	692	72	10,4
Bratřikovice	374	17	4,5
Brumovice	2550	293	11,5
Březová	3888		
Budišov nad Budišovkou	7649	2091	53,8
Budišovice	702	394	56,1
Čavisov	411	193	47,0
Černná ve Slezsku	1233	3114	40,7
Dolní Lhota	536	179	33,4
Dolní Životice	1126	181	16,1
Háj ve Slezsku	1379	369	26,8
Hlavnice	1109	78	7,0
Hlubočec	936	501	53,5
Holasovice	1623	26	1,6
Horní Lhota	484	177	36,5

Název obce	Celková výměra (ha)	Plocha lesa (ha)	Lesnatost (%)
Hrabyně	1001	543	54,3
Hradec nad Moravicí	4403	2263	51,4
Chvalíkovice	446	23	5,2
Jakartovice	5004	1567	31,3
Jezdkovice	360	68	19,0
Kružberk	830	408	33,1
Kyjovice	693	248	35,8
Lhotka u Litultovic	507	200	39,5
Litultovice	1035	213	20,6
Melč	1403	117	14,1
Mikolajice	740	333	45,1
Mladecko	265	11	4,1
Mokré Lazce	1057	674	63,8
Moravice	1110	301	21,5
Neplachovice	573	7	1,2
Nové Lublice	687	427	38,5
Nové Sedlice	158	6	3,7
Otice	720	13	1,9
Pustá Polom	1658	921	55,5
Radkov	1537	287	41,8
Raduň	802	413	51,6
Skřípov	2022	1408	69,6
Slavkov	1104	175	15,9
Sosnová	1302	480	36,8
Staré Těchanovice	747	754	49,1
Stěbořice	1776	216	12,1
Svatoňovice	1645	271	36,3
Štáblovice	1037	306	29,5
Štítina	302	2	0,8
Těškovice	917	499	54,4
Uhlířov	387	94	24,2
Velká Polom	1166	340	29,1
Velké Heraldice	3930	957	24,4
Větrkovice	1783	463	28,2
Vítkov	5503	2015	36,6
Vršovice	794	492	61,9
Vřesina	865	217	25,1
Celkem	74961	25417	34

Zdroj: ČSÚ 2011

Obrázek 8: Lesnatost na území MAS Opavsko

Koeficient ekologické stability

Ekologická stabilita představuje schopnost krajiny samovolnými vnitřními mechanismy vyrovnávat rušivé vlivy vnějších faktorů bez trvalého narušení přírodních mechanismů, tzn., že se systém brání změnám během působení cizího činitele zvenčí nebo se vrací po skončeném působení cizího činitele k normálu. Protože potenciálními nositeli ekologické stability krajiny jsou přirozené ekosystémy, racionální využívání krajiny nejen nevyklučuje, ale nutně zahrnuje jejich trvalou existenci.

Koeficient ekologické stability je poměrové číslo a stanovuje poměr ploch tzv. stabilních a nestabilních krajinných prvků ve zkoumaném území.

$$KES = \frac{\text{plocha ekologicky stabilních ploch}}{\text{plocha ekologicky nestabilních ploch}}$$

Ekologicky stabilní plochy: lesy, louky, pastviny, zahrady, vinice, ovocné sady, rybníky, ostatní vodní plochy, doprovodná a rozptýlená zeleň, přírodní plochy

Ekologicky nestabilní plochy: orná půda, chmelnice, zastavěné plochy, ostatní plochy

Klasifikace území na základě hodnoty KES (dle Ing. Igora Míchala):

Krajinný typ A - krajina zcela přeměněná člověkem

KES do 0,3: území nestabilní - nadprůměrně využívaná území s jasným porušením přírodních struktur

KES 0,4 – 0,8: území málo stabilní - intenzivně využívaná kulturní krajina s výrazným uplatněním agroindustriálních prvků

Krajinný typ B - krajina intermediální

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

KES 0,9 – 2,9: území mírně stabilní - běžná kulturní krajina, v níž jsou technické objekty v relativním souladu s charakterem relativně přírodních prvků

Krajinný typ C - krajina relativně přírodní

KES 3,0 – 6,2: území stabilní - technické objekty jsou roztroušeny na malých plochách při převaze relativně přírodních prvků

KES nad 6,2: území relativně přírodní

Koeficient ekologické stability krajiny byl zvolen jako zástupný indikátor environmentálního pilíře za téma Ochrana přírody a krajiny. Hodnocení KES vychází z rozdělení krajinných typů dle Ing. Míchala. Pro zjednodušení a větší přehlednost je hodnocení provedeno vlastní škálou do pěti kategorií.

Hodnocení indikátoru „koeficient ekologické stability“:

-2	KES pod 0,4	území nestabilní – neudržitelné
-1	KES 0,4 - 0,89	území málo stabilní – neudržitelné
0	KES 0,9 - 2,99	území mírně stabilní
1	KES 3,0 - 6,2	území stabilní
2	KES nad 6,2	území relativně přírodní

Podle uvedeného vysvětlení z tabulky koeficientu ekologické stability vyplývá, že mezi nestabilní území patří například Branka u Opavy, Dolní Životice, Chvalíkovice nebo Štítina.

Mezi území málo stabilní patří například Čermná ve Slezsku, Kružberk, Litultovice a Nové Sedlice.

Do území stabilního řadíme například Březovou, Čavisov, Mikolajice a Svatoňovice. Mezi území, které patří do skupiny území relativně přírodní, neřadíme žádnou obec z území MAS Opavsko.

Tabulka 27: Koeficient ekologické stability

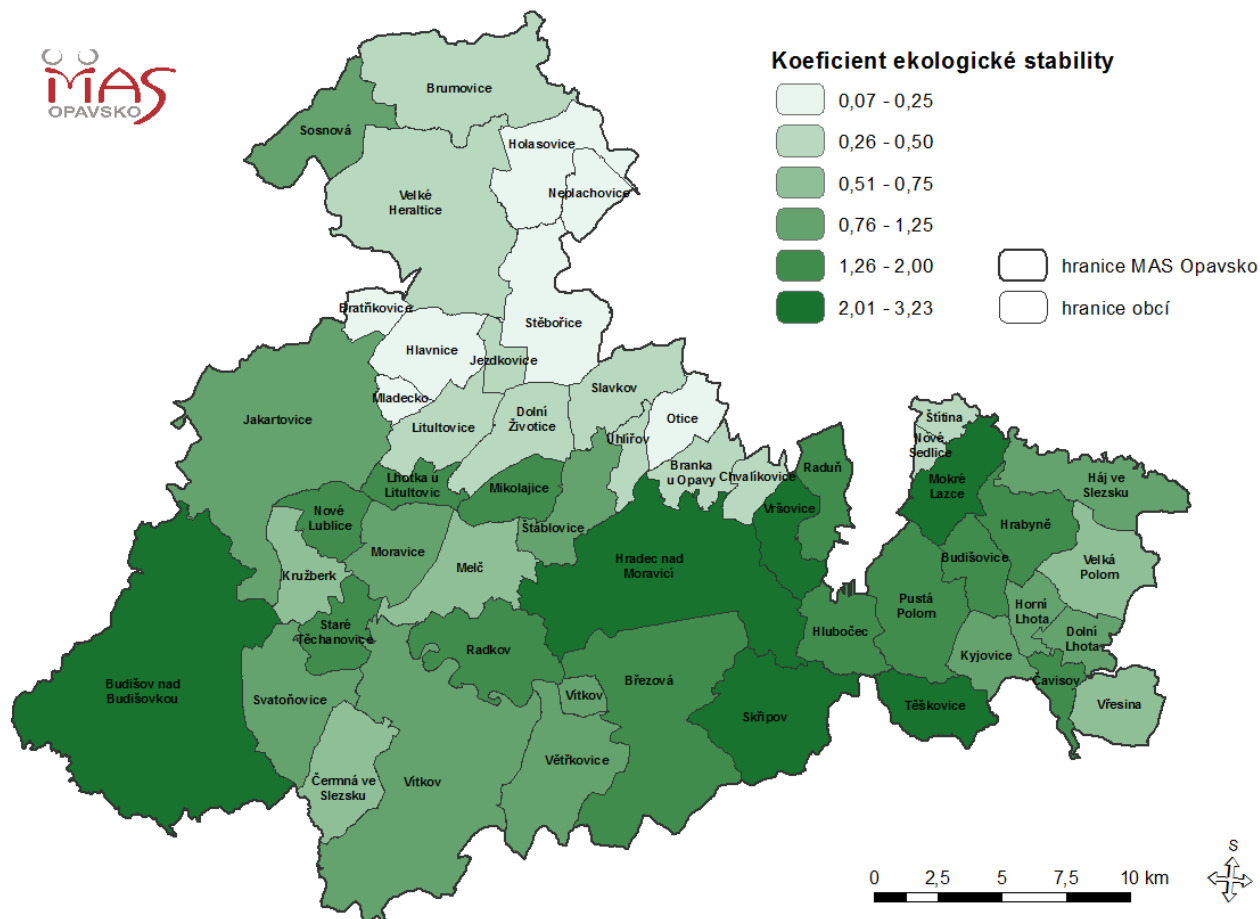
Obec	KES 2009	KES 2011	Hodnocení indikátoru
Branka u Opavy	0,33	0,32	-2
Bratříkovice	0,11	0,11	-2
Brumovice	0,29	0,29	-2
Březová	1,51	1,51	0
Budišov nad Budišovkou	2,36	2,37	0
Budišovice	1,82	1,82	0
Čavisov[1]	1,42	1,42	0
Čermná ve Slezsku	0,75	0,75	-1
Dolní Lhota ¹	0,96	0,96	0
Dolní Životice	0,31	0,31	-2
Háj ve Slezsku	1,13	1,13	0
Hlavnice	0,12	0,12	-2
Hlubočec	1,55	1,55	0
Holasovice	0,12	0,12	-2
Horní Lhota ¹	1,12	1,12	0
Hrabyň	1,67	1,67	0
Hradec n/Moravicí	2,15	2,15	0
Chvalíkovice	0,25	0,25	-2
Jakartovice	1,05	1,05	0
Jezdkovice	0,3	0,3	-2
Kružberk	0,75	0,75	-1
Kyjovice	1,2	1,2	0
Lhotka u Litultovic	1,57	1,56	0
Litultovice	0,46	0,46	-1

Obec	KES 2009	KES 2011	Hodnocení indikátoru
Melč	0,55	0,55	-1
Mikolajice	1,36	1,36	0
Mladecko	0,17	0,17	-2
Mokré Lazce	2,3	2,3	0
Moravice	0,99	0,99	0
Neplachovice	0,09	0,09	-2
Nové Lublice	1,26	1,26	0
Nové Sedlice	0,47	0,47	-1
Otice	0,08	0,08	-2
Pustá Polom	1,62	1,62	0
Radkov	1,36	1,36	0
Raduň	1,39	1,39	0
Skřipov	3,04	3,04	1
Slavkov	0,42	0,42	-1
Sosnová	1,07	1,07	0
Staré Těchanovice	1,36	1,36	0
Stěbořice	0,23	0,23	-2
Svatoňovice	0,92	0,92	0
Štáblovice	0,9	0,9	0
Štítina	0,25	0,25	-2
Těškovice	2,2	2,2	0
Uhlířov	0,43	0,43	-1
Velká Polom ¹	0,67	0,67	-1
Velké Heraldice	0,45	0,45	-1
Větřkovice	0,91	0,91	0
Vítkov	0,94	0,94	0
Vršovice	2,82	2,82	0
Vřesina ¹	0,7	0,7	-1

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ, údaje k 31. 12. 2009 a 2011

Pozn. ¹Údaje k 30. 6. 2008

Obrázek 9: Koeficient ekologické stability

Vyhodnocení současného stavu z pohledu aktérů v území - výsledky dotazníkového šetření:

- Bratříkovice, Černá ve Slezsku, Nové Sedlice – málo rozptýlené zeleně, málo krajinných prvků
- Brownfields – Staré Těchanovice, Lhotka u Litultovic, Velké Heraltice
- Potřeba obnovy lesů – Hlavnice, Staré Těchanovice, Nové Lublice
- Velké plochy zemědělské půdy – Melč, Radkov
- Záměr na doplnění alejí nebo aktivní doplňování alejí – Štáblovice, Těškovice, Uhlířov
- Problém záplavy Hertí u Dolních Životic
- Jinak hodnotí téma Ekologická stabilita krajiny, ochrana přírody a krajiny, stav lesů – jako dobrý nebo že není problém

Chráněná území

Navzdory převážně zemědělskému charakteru velké části území MAS Opavsko se zde nacházejí lokality ceněné pro svou vysokou přírodní hodnotu. Cenné jsou jak přírodě blízké biotopy s vysokou biodiverzitou (především v okolí vodních toků), tak typická podhorská zemědělská krajina s mozaikou lesních a nelesních dřevin (zejména v jižní, jihovýchodní a jihozápadní části území). I když je pro severní část území, v zemědělsky intenzivně využívaném údolí řeky Opavy charakteristický vysoký podíl téměř výhradně zorněné zemědělské půdy a nedostatek ekologicky stabilních krajinných prvků, rovněž zde se nachází některá maloplošná chráněná území (PP Úvalenské louky, PP Heraltický potok).

Na části území byl vyhlášen přírodní park Moravice, 3 velkoplošná zvláště chráněná území (200,6 ha) a 12 maloplošných zvláště chráněných území (264,2 ha), která jsou uvedena v následujícím přehledu:

Na území MAS Opavsko se nenachází žádné velkoplošné chráněné území. Celková rozloha maloplošných chráněných území zaujímá území o rozloze 265 ha.

Z maloplošných chráněných území, kterých je jedenáct na území MAS Opavsko je největší Národní přírodní rezervace Kaluža (57,03 ha) a Přírodní rezervace Hvozdnice (56,24 ha).

Do přírodních památek řadíme 4 objekty a to Úvalenské louky, Heraltický potok, Otická sopka a Hůrky, ty zaujímají celkově 47,37 ha.

Památných stromů se nachází na území MAS Opavsko třináct.

Evropsky významných lokalit je osm, které zaujímají plochu (173,91 ha), z toho největší plochu zaujímá Údolí Moravice (129,62 ha).

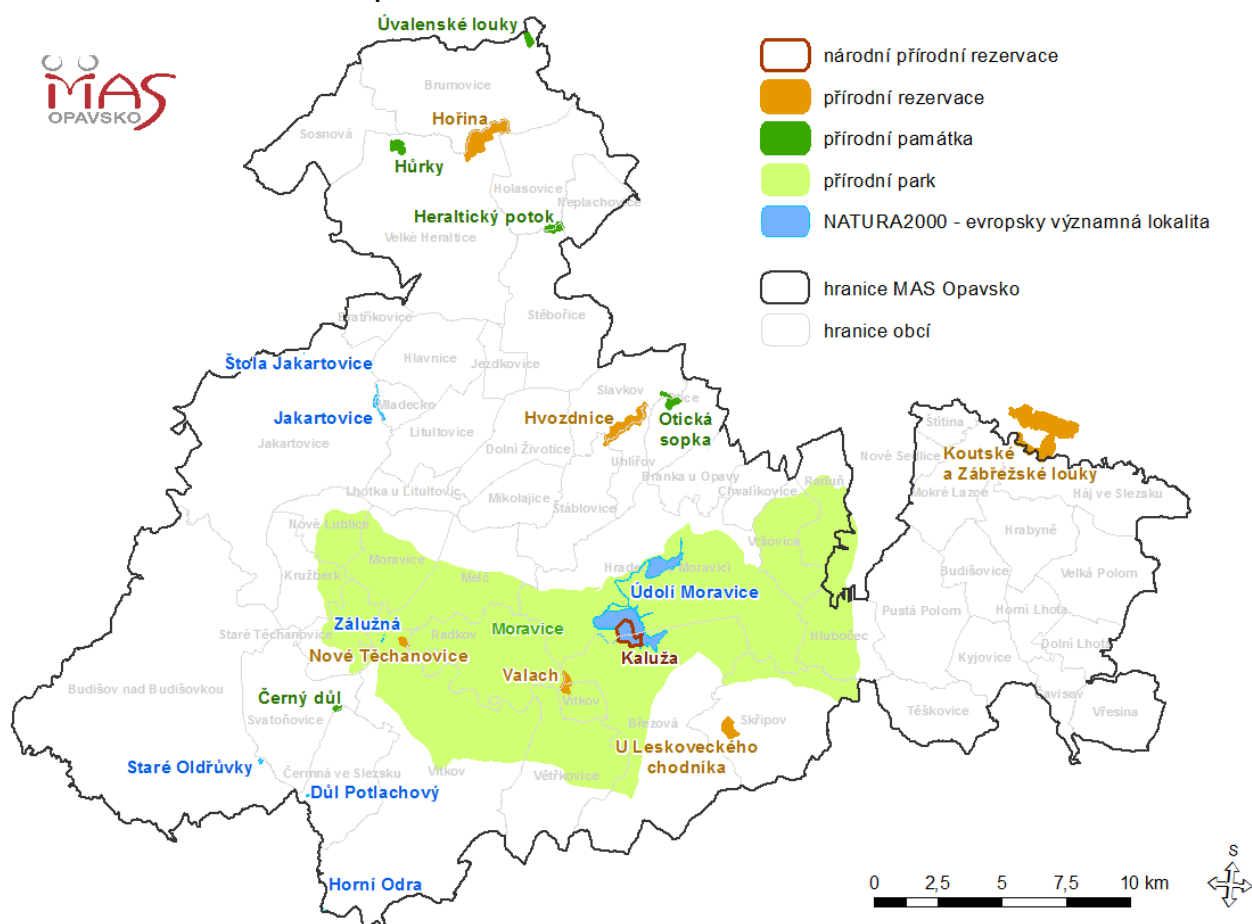
Tabulka 28: Chráněná území MAS Opavsko

	Lokalita	Počet	Rozloha (ha)	Důvod ochrany
1. Velkoplošná chráněná území			0	
Národní park		0	0	
Chráněná krajinná oblast		0	0	
2. Maloplošná chráněná území		11	265,21	
Národní přírodní rezervace		1	57,03	
Kaluža	Hradec nad Moravicí, Březová	1	57,03	Porosty přirozených květnatých bučin a suťových lesů v komplexu přírodního prostředí údolního toku řeky Moravice
Přírodní rezervace		6	160,81	
U Leskoveckého chodníka	Skřipov	1	28,97	Smíšený přirozený porost smrku, modřín a jedle
Hvozdnice	Slavkov, Štáblovice, Uhlířov	1	56,24	Meandrující tok místy odkrývající skalní podloží. Druhově pestrá společenstva rybníků, mokřadů a zbytků lužních lesů, refugium mnoha druhů ptáků a obojživelníků. Pozoruhodné jsou také odkryvy kvartérních sedimentů
Valach	Březová - Lesní Albrechtice, Vítkov	1	14,6	Přirozené bučiny na strmých svazích v údolí řeky Moravice, k. ú. Lesní Albrechtice
Hořina	Velké Heraltice	1	22,3	Meandrující tok s pestrá vodní faunou a zachovalými břehovými porosty, na přilehlých loukách bohatá populace šafránu Heuffelova
Dařenec	Vřesina	1	32,94	Dubová bučina tvořící pozůstatek přirozené lesní a bylinné skladby glaciáluálních plošin Hlučínské pahorkatiny.
Nové Těchanovice	Vítkov - Nové Těchanovice	1	5,76	Zachovalý porost smíšených suťových lesů ponechaný přirozenému vývoji.
Národní přírodní památka		0	0	
Přírodní památka		4	47,37	
Úvalenské louky	Brumovice	1	6,5	Zbytky unikátních slatinných luk v nivě řeky Opavy s bohatou populací břízy tmavé.

	Lokalita	Počet	Rozloha (ha)	Důvod ochrany
Heraltický potok	Neplachovice	1	14,39	Meandrující vodní tok s mrtvými rameny a pravidelně zaplavované mokřadní louky. Lokalita s druhově bohatou faunou obratlovců. Podstatná část luk je extenzivně obhospodařována
Otická sopka	Otice, Slavkov	1	10,44	Pozůstatek sopky z období spodního miocénu, výchoz čedičové horniny odkryt v lomu pod vrcholem
Hůrky	Velké Heraltice	1	16,04	Unikátní různověký smíšený lesní porost s dominantním podílem původního sudetského modřínu a s původní heraltickou borovicí
3. Památné stromy		13		
Jasan ztepilý	Branka u Opavy	1		
Lípa u kostela	Březová	1		
U dubu	Březová	1		
Lípa velkolistá u Sýkorů	Dobroslavice	1		
Dub letní u Pusté Polomi	Pustá Polom	1		
Alej dubů v Raduni	Raduň	1		
Břízy tmavé u Raduňských rybníků	Raduň	1		
Dub v Raduni	Raduň	1		
Dub za skalkou	Štáblovice	1		
Lípa ve Velké Polomi	Velká Polom	1		
Lípa ve Vítkově	Vítkov	1		
Vítkovská lípa	Vítkov	1		
Dub u Nových Těchanovic	Vítkov - Nové Těchanovice	1		
4. NATURA 2000				
Evropsky významné lokality		8	173,91	
Černná - důl Potlachový	Černná ve Slezsku	1	0,024	Lokalita netopýra černého
Jilešovice - Děhylov	Dobroslavice	1	20,76	Lokalita modráska bahenního
Údolí Moravice	Hradec nad Moravicí, Domoradovice, Žimrovice, Lesní Albrechtice	1	129,62	Lokalita přástevníka kostivalového, střevlíka hrbolatého, vranky obecné, bučiny asociace Asperulo-Fagetum
Jakartovice	Jakartovice, Mladecko	1	13,74	Lokalita modráska bahenního
Štola Jakartovice	Jakartovice	1	0,039	Lokalita netopýra velkého
Černý důl	Svatoňovice	1	0,04	Lokalita netopýra černého
Horní Odra	Vítkov - Klokočov u Vítkova	1	9,49	Lokalita vranky obecné
Zálužná	Vítkov - Zálužná	1	0,2	Lokalita netopýra černého

Obrázek 10: Chráněná území MAS Opavsko

Energetika

Pro vytápění domácností, dalších objektů i energetiku jsou v regionu dostupné i alternativní zdroje energie. Kromě energie slunce jsou používána paliva na bázi biomasy - dřevní hmota, obilní sláma, řepková sláma, lisované dřevité peletky apod. jejich použití je ideální pro neplynofikované obce. V současné době je jako alternativa k plynu, elektřině a uhlí nejvíce používáno kusové palivové dřevo. Jeho cena ale postupně roste. Alternativní paliva včetně solární energie zatím nejsou plošně rozšířena, zásluhou programu Zelená úsporám se začínají více objevovat automatické kotle na pelety. Pro jejich větší rozšíření je třeba vybudovat dostatečné lokální kapacity na výrobu (lisování) pelet.

V zimním období nejhorší znečištění vypouštějí domácnosti spalující v nekvalitních kotlích tuhá paliva (uhlí, nekvalitní mokré dřevo) a někdy i odpad. Drahá plynifikace venkova prováděná v minulých desetiletích se kvůli zdražování plynu ukazuje jako neúčinná strategie.

Ke zlepšení čistoty ovzduší za současných ekonomických přínosů pro venkov může přispět především zavádění moderních nízkoemisních technologií, větší podpora alternativních způsobů vytápění (technologicky vyspělá spalovací zařízení – automatické kotle, biomasa, solární energie či tepelná čerpadla). Nejvýhodnější strategií je ovšem snižování energetické náročnosti bydlení realizovaná zateplením domů a veřejných budov a dalšími úsporami.

Vyhodnocení současného stavu z pohledu aktérů v území - výsledky dotazníkového šetření:

- Cca 188 domů na území MAS Opavsko využívá topení ze solární energie, nejvíce domů, které využívají této možnosti je v obcích Holasovice a Skřipov
- Průměrně 36,3 % domácností využívají k vytápění svých domácností pevná paliva, převážně uhlí, průměrně 29,4 % využívá k vytápění domácností dřevo a pelety, plyn využívá 39 % domácností, výsledek je ovlivněn tím,

že většina obecních budov využívá k vytápění plyn a mnoho domácností volí kombinaci vytápění plyn + dřevo nebo plyn + uhlí.

Tabulka 29: Využívání energií v jednotlivých obcích MAS Opavsko

Obec	Elektrina z OZE		Topení ze solární energie	Topení pevnými palivy		Topení dřevem		Topení plynem	
	Ano /ne	výkon, druh OZE	Počet rodinných domů	Rodinné domy	Obecní budovy	Rodinné domy	Obecní budovy	Rodinné domy	Obecní budovy
				%	Ano /ne	%	Ano /ne	%	Ano /ne
Branka u Opavy	ano	38	10	20	ne	20	ne	60	ano
Bratříkovice	ne	0	0	90	ano	10	ne	0	ne
Brumovice	ano	3366	10	40		20		40	
Březová	ano	166	3	25		25		50	
Budišov nad Budišovkou	ano	4		30		20		50	
Budišovice	ne	5		20	ne	20	ne	60	ano
Čavisov		40							
Čermná ve Slezsku	ne	0	2	30	ne	60	ne	10	ano
Dolní Lhota	ano	29							
Dolní Životice	ano	4	10	20	ne	10	ne	70	ano
Háj ve Slezsku	ano	131		20	ne	20	ne	60	ano
Hlavnice	ano	68	3	10	ne	30	ne	60	ano
Hlubočec	ano	122	6	50	ne	10	ne	30	ano
Holasovice	ano	2102	20	25		30		40	
Horní Lhota	ne	25		25	ne	25	ne	50	ano
Hrabyně	ne	0							
Hradec nad Moravicí	ano	1947		10		10		80	
Chvalíkovice	ne	0	2	65		25		10	
Jakartovice	ano	26	10	40	ne	40	ne	20	ano
Jezdkovice	ano	40							
Kružberk	ne	20		70		30			
Kyjovice	ano	34	10	35	ne	15	ne	50	ano
Lhotka u Litultovic		0		60	ne	40	ano		ne
Litultovice	ano	78	5	40	ne	40	ne	20	ano
Melč	ano	88		60	ne	10	ano	20	ne
Mikolajice	ano	3	3	50		50			
Mladecko	ano	120	1	30	ne	50	ne	20	ano
Mokré Lazce	ano	14		50	ne	40	ne	10	ano
Moravice	ne	0		40	ne	30	ne	30	ano
Neplachovice	ano	165	2	20		10		40	
Nové Lublice	ano	30		30	ano	50	ne		
Nové Sedlice	ne	4	1	20		60		20	
Otice	ano	2747	5	30	ne	20	ne	50	ano
Pustá Polom	ano	32	5	30		20		50	
Radkov	ano	148	3	50		40			
Raduň	ano	51		20		40		40	
Skřipov	ano	35	20	60		40			
Slavkov	ano	78	10	10	ne	30	ne	60	ano
Sosnová	ne	0							
Staré Těchanovice	ano	122		50	ano	50	ano		ne
Stěbořice	ano	93	10	35	ne	35	ne	30	ano

Obec	Elektrina z OZE		Topení ze solární energie	Topení pevnými palivy		Topení dřevem		Topení plynem	
	Ano /ne	výkon, druh OZE	Počet rodinných domů	Rodinné domy	Obecní budovy	Rodinné domy	Obecní budovy	Rodinné domy	Obecní budovy
				%	Ano /ne	%	Ano /ne	%	Ano /ne
Svatoňovice	ano	511	2	40		40			
Štáblovice	ne	15	10	35		30		35	
Štítina		119							
Těškovice	ano	11	5	70	ne	20	ne	10	ano
Uhlířov		558	5	40	ne	30	ne	30	ano
Velká Polom	ano	145		10	ne	10	ne	80	ano
Velké Heraldice	ano	156	10	30	ne	40	ano	30	ano
Větřkovice		186							
Vítkov		4617							
Vršovice	ano	25	5	30	ne	20	ne	50	ano
Vřesina		36							
Průměr			Celkem: 188	36,3		29,4		39	

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření, 2013

B.2.10 Podnikání, výroba, zaměstnanost

I když se v případě území MAS Opavsko jedná o venkovský region, není jeho hospodářská povaha dominantně zemědělská. Ekonomika území obcí MAS vykazuje v rámci Moravskoslezského kraje dobré výsledky. V některých katastrech obcí jsou vyhrazeny podnikatelské a průmyslové zóny (např. v Brumovicích, Otčích, Dolních Životících, Svatoňovicích, Litultovicích a dalších). Mezi jednotlivými obcemi jsou ovšem rozdíly, jež jsou dány především vzdáleností od měst Opavy a Ostravy, vzdáleností od komunikace I. třídy (ve směru na Olomouc, Ostravu či Bruntál a Krnov) a další charakteristikou a velikostí jednotlivých obcí (nedostatečná infrastruktura, špatná dostupnost sídel do spádových obcí, marginalizace těchto sídel). Řada firem v oblasti MAS je přímo vázána na zdroj své suroviny (zpracování dřeva, kamene, jatka) nebo využívá výhodné polohy mimo město (autodoprava, zemědělské služby).

Podnikání

Celkově na území MAS Opavsko působí 6 320 evidovaných podnikatelských subjektů. Z toho nejvíce podnikatelských subjektů působí v odvětví maloobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel (1085), druhým nejsilnějším odvětvím je těžba a průmysl (1008) a třetím odvětvím je zpracovatelský průmysl (941).

Nejvíce podnikatelských subjektů působí v Hradci nad Moravicí (684), ve Vítkově (544) a Vřesině (360).

Míra podnikatelské aktivity vyjadřuje počet podnikatelů – fyzických osob připadajících na 1000 obyvatel. Je tak jedním z možných indikátorů úspěšnosti podpory drobného podnikání. Ve správním obvodu Opava připadá 180 podnikatelů na 1000 osob.

Nejvyšší míru podnikatelské aktivity vykazují obce Bratřkovice (211), Čavisov (194,5) Raduň (189) a Otice (187). Naopak obcemi s nejnižší mírou podnikatelské aktivity jsou Čermná ve Slezsku (99), Moravice (102,8), Melč (117) a Těškovice (120).

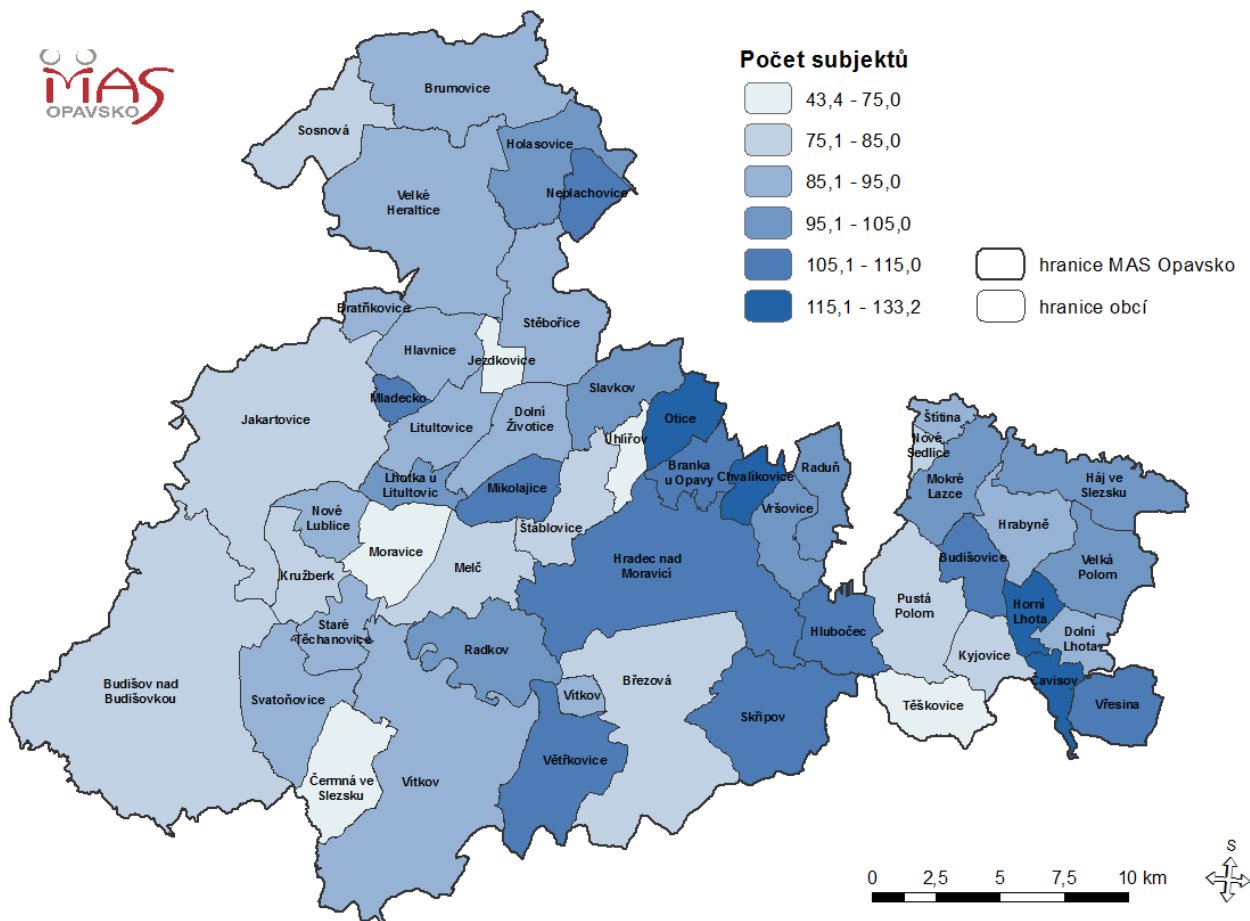
Tabulka 30: Míra podnikatelské aktivity

Obec	Míra podnikatelské aktivity				
	2005	2007	2008	2009	2010
Branka u Opavy		155,35		160,85	
Bratřkovice		185,90		210,88	
Brumovice		152,67		144,86	
Březová	138,9		145,9		141,5
Budišov nad Budišovkou	143,9		156,7		144,5
Budišovice		153,17		173,14	
Čavisov	194,2		206,9		194,5

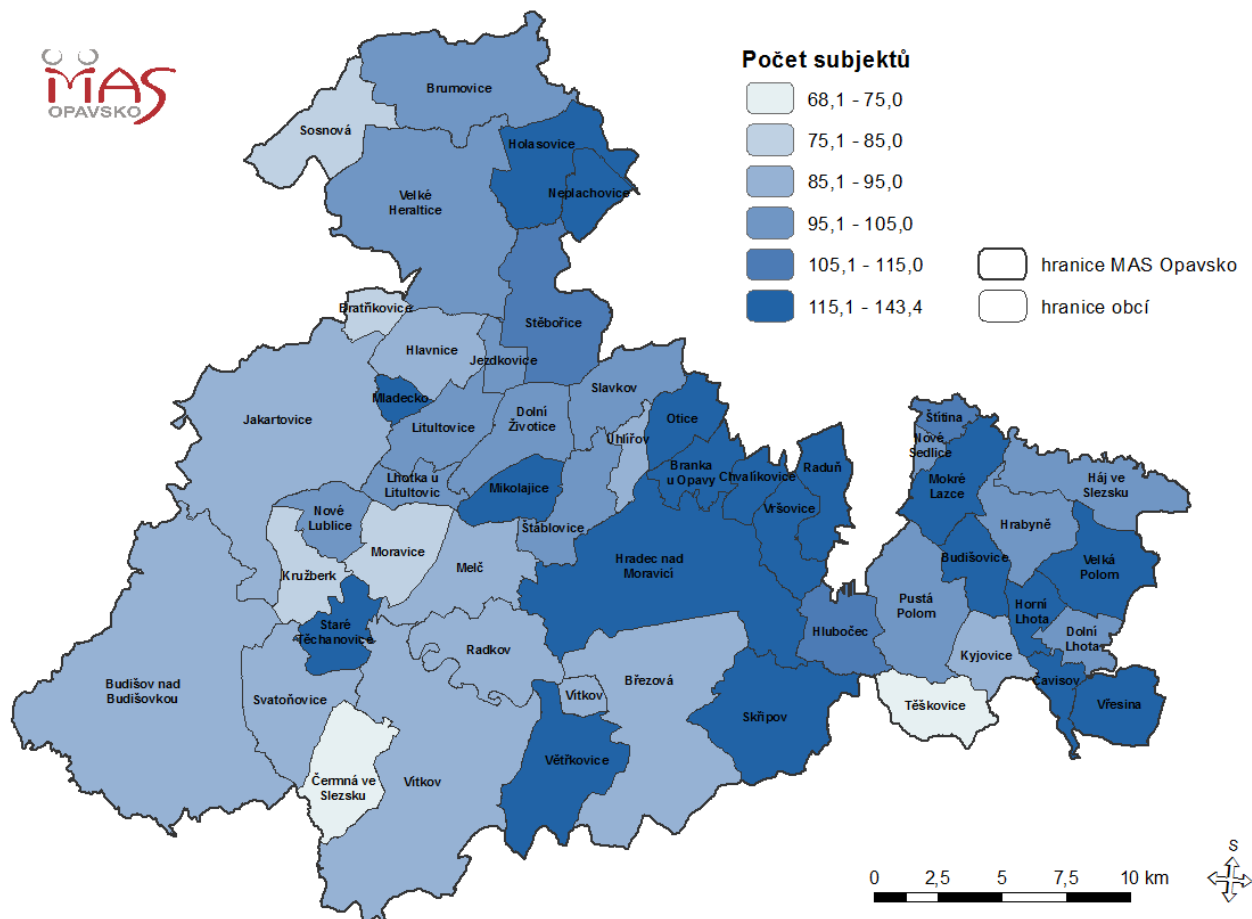
Obec	Míra podnikatelské aktivity				
	2005	2007	2008	2009	2010
Černá ve Slezsku	97,5		96,3		98,6
Dolní Lhota	148,5		154,5		154,9
Dolní Životice		143,60		142,61	
Háj ve Slezsku		171,93		166,01	
Hlavnice		144,46		145,34	
Hlubočec		152,01		164,89	
Holasovice		140,44		142,34	
Horní Lhota	136,6		156,9		170,7
Hrabyně		173,61		155,17	
Hradec nad Moravicí		175,01		178,49	
Chvalkovice		168,09		171,72	
Jakartovice		150,57		139,75	
Jezdkovice		148,47		147,98	
Kružberk	181,8		191,9		137,3
Kyjovice		127,84		128,99	
Lhotka u Litultovic		151,52		163,16	
Litultovice		158,77		150,80	
Melč	116,9		118,0		117,3
Mikolajice		169,29		165,35	
Mladecko		189,66		181,29	
Mokré Lazce		157,28		162,30	
Moravice	76,3		84,3		102,8
Neplachovice		158,12		161,08	
Nové Lublice	150,8		149,5		122,5
Nové Sedlice		169,39		154,15	
Otice		184,15		186,72	
Pustá Polom		148,20		140,89	
Radkov	135,8		141,4		143,4
Raduň		190,53		188,66	
Skřipov		171,91		167,16	
Slavkov		165,19		163,80	
Sosnová		124,39		122,07	
Staré Těchanovice	163,1		163,3		141,8
Stěbořice		157,16		155,01	
Svatoňovice	111,1		126,9		131,0
Štáblovice		176,08		160,00	
Štítina		150,38		152,61	
Těškovice		125,92		120,73	
Uhlířov		134,83		128,94	
Velká Polom	164,5		173,1		171,7
Velké Heraltice		156,93		149,75	
Větřkovice	160,0		176,6		171,4
Vítkov					
Vršovice		185,26		163,60	
Vřesina	168,0		175,6		177,4

Zdroj dat: ČSÚ, Registr ekonomických subjektů, Běžná evidence obyvatelstva, stavy k 1. lednu

Obrázek 11: Počet ekonomických subjektů na 1000 obyvatel, rok 2008

Obrázek 12: Počet ekonomických subjektů na 1000 obyvatel, rok 2012

Průmysl

Místní průmyslové podniky prošly náročnou transformací, některé se dostaly do vlastnictví majitelů mimo region, některé změnilo od roku 1989 několikrát majitele i náplň činnosti. Do vybraných průmyslových a stavebních podniků vstoupili zahraniční vlastníci, jiné byly za pomoci zahraničního kapitálu založeny. Řada firem přes slibný růst zanikla. Vznikla řada malých a středních firem, hlavně v nevýrobní sféře, v průmyslu a ve stavebnictví, což napomohlo odvětvové a územní diverzifikaci ekonomické základny území.

Z průmyslových odvětví je na území největší počet subjektů registrován v dřevozpracujícím a nábytkářském průmyslu (HON - Nábytek s.r.o., Ing. Josef Šindelář - ELKONA, KOPL centrum s.r.o., TILIA dřevovýroba - Uvírová Šárka, Karel Vlček - SARTRIN, Rigoletto s.r.o., Pila - Baran Karel, Pila Čavisov, Pila Deštné - Jan a Karel Trlica, Pila Hrabství s.r.o. atd.). Řada firem působí v oblasti strojírenství, kovodělném průmyslu (BRANO a.s., OSPOL TECH s.r.o., Strojárna Vehovský s.r.o., OpaLL-AGRI s.r.o., Dřizgevič Kamil - kovoobrábění, DSF Rychtář s.r.o., Knop - kovovýroba s.r.o., Kovo-Haj s.r.o. Linaset a.s. a další) a ve stavebnictví (JUKAS spol. s r.o., Klimunda Petr, Professional Farda - Toman, Rebyd MV s.r.o., Stamex s.r.o., Stavas - Ing. Jaroslav Suchánek, Stavební činnost - Hájek Václav, Stavební firma - Jaromír Nosek, Stavební firma - Ing. Vít Lesák, Staving, UNIST, Vrchovecký spol. s r.o., Wilmax s.r.o.). V dlouhé tradici opavského stavitelství pokračuje řada řemeslných, často rodinných, firem (stavitelé, stolaři, zámečníci, klempíři, pokrývači). V sektoru průmyslu mají některé provozy nadregionální význam (Vltavín-Portál, s.r.o., Brumovice, ELIO Slezsko, a.s. Holasovice, Hekra Neplachovice) nebo mezinárodní význam (BRANO a.s.).

Zemědělství

Níže položené oblasti na území MAS Opavsko se řadí do řepařské výrobní oblasti s velmi dobrými podmínkami pro zemědělské hospodaření, výše položené oblasti náleží k výrobní oblasti obilnářské. Nejpříznivější podmínky pro intenzivní zemědělskou výrobu tak mají především zemědělci v západní a severní části území (v mikroregionu Opavsko Severozápad a Hvozdnice), kde jsou téměř všechny půdy zařazeny do 1. třídy nejvíce ceněné z hlediska ochrany půdního fondu. Nejhorší

podmínky pro zemědělství naopak mají zemědělci na přechodném území mezi níže a výše položenými oblastmi (jih a východ území), zejména kvůli značné svažitosti pozemků a nejvyššímu zastoupení lesních porostů.

Hlavními pěstovanými plodinami jsou obilniny, olejninu a cukrovka. V posledních letech nejvíce rostou plochy oseté řepkou olejnou a mákem, naopak klesají výměry cukrové řepy, brambor a zeleniny. Živočišnou výrobu tvoří zejména dojný skot, ve vyšších polohách i masný, dále prasata a drůbež (v posledních letech stále méně). Objem živočišné výroby poklesl na méně než 2/3 objemu před rokem 1989 a mnoho hospodářství se stalo přebytečnými. Na druhé straně se hledají netradiční příležitosti, např. chov pštrosů (Radkov, Štáblovice).

Všechny větší zemědělské subjekty v oblasti jsou zaměřeny na kombinovanou zemědělskou výrobu – intenzivní rostlinnou výrobu doplňuje výroba živočišná. Na území MAS hospodaří 102 zemědělských podniků. Většinu území obhospodařují větší podniky s výměrou mezi 50 – 200 ha. V podnicích se projevuje nedostatečná úroveň investic, jak stavebních tak technologických, v rostlinné i živočišné výrobě. Tato skutečnost je příčinou zastarávání technologického vybavení zemědělských podniků a také se odráží ve stavu zemědělských staveb, které ne vždy plně vyhovují moderním požadavkům welfare a ochrany životního prostředí.

Po roce 1989 prošlo zemědělství velkou vlastnickou transformací. Přesto obhospodařují naprostou většinu zemědělské půdy právnické osoby. Mezi místní významné a zároveň největší zemědělské farmy patří ZP Otice a.s., ZD Hraničář Loděnice, VOD Stěbořice, Agrimex Brumovice s.r.o., 1. Hradecká zemědělská a.s., ZAGRA Kyjovice, Jakarta Jakartovice a.s., a Březovská zemědělská a.s., Zemědělské obchodní družstvo Litultovice, AGRONET Smolkov s.r.o., Zemědělské a obchodní družstvo Hlavnice, HESAKO zem. výroba s.r.o. a další menší farmy, zejména soukromě hospodařící rolníci.

Řada farem se již dlouhodobě úzce zaměřuje na pěstování konkrétních plodin a vytvořila si tím v širokém okolí značný věhlas – ve dvou případech lze hovořit již téměř o geografické značce – Otické zelí, brambory z Větrkovic. Několik, především větších farem má přidruženou výrobu. Zpracování zemědělské produkce je však v této oblasti na dosti nízké úrovni, drtivá většina zemědělské produkce je vyvážena bez další přidané hodnoty. Sídí zde sice několik pekárů (DAMIX s.r.o. Kyjovice, Otická pekárna - Knappe Martin, Parní pekárna OKO - Křesťan Miroslav Hradec nad Moravicí, Ing., Pekárna - Brisuda Josef Radkov, Raduňská pekárna, SEMIX Pluso s.r.o.) lihovarů (Lihovar a likérka Velká Polom s.r.o., Lihovar Dolní Životice s.r.o., HerbAlko Štítina) a pěstitelských pálenic (Radkov, Březová, Dolní Životice, Velká Polom, Budišov nad Budišovkou). Postupně přibývá malých řeznictví a zpracovatelů masa (Jatka Kůrka s.r.o. Otice, Gebauer Otice, Klemens Melč, Hluchý Větrkovice, Weiss Stěbořice a další). Velká část podniků zpracovatelského a potravinářského průmyslu sídlí v městě Opavě (mimo území MAS Opavsko), např. Agrana cukrovar Vávrovice, Opavia atd.). V porevoluční době došlo k zániku opavské mlékárny a pivovaru, v současné době se při zájmu spotřebitelů otvírají dveře novým malým potravinářským podnikům (mlékárna Hlavnice, Vítkovská zemědělská, Farma Magdaléna Štítina, minipivovar Slezan). Objem produkce malých zpracovatelů je však v celkovém množství produkce potravin zanedbatelný.

Část dnes nevyužívaných provozoven zemědělské výroby je do budoucna pro zemědělství nevyužitelná. Tyto areály tak představují potenciální plochy pro jiné využití. Také zaměření činnosti zemědělců se může v budoucnosti orientovat i na jiné oblasti (např. obnovitelné zdroje energie, agroturistika a jiné služby). V méně příhodných polohách je vhodné podpořit mimoprodukční funkce zemědělství, např. zapojením se do agroenvironmentálních programů a agroturistiky.

Tabulka 31: Popis zemědělství na území MAS Opavsko

		2005	2010
Zemědělské subjekty celkem	počet	329	217
V tom podle právní formy:			
- fyzické osoby celkem	počet	298	182
- z toho zemědělský podnikatel	počet	232	158
- právnické osoby celkem	počet	31	34
Z toho:			
Společnost s ručením omezeným	počet	15	18
Akciové společnosti	počet	7	7
Družstva	počet	8	7
Obhospodařovaná zemědělská půda	ha	40 326	40 893
Z toho:			
Orná půda	ha	34 309	33 286
Využití orné půdy z toho:			
Obiloviny celkem	ha	19 727	19 051
Luskoviny celkem	ha	137	71

Okopaniny celkem	ha	3 216	3 294
Pícniny na orné půdě	ha	3 549	3 364
Trvalé travní porosty	ha	5 783	7 545
Ovocné sady	ha	50	60
Pracovníci zaměstnaní v zemědělství	osoby	2133	2119
Hospodářská zvířata:			
Skot	počet	12865	11852
Prasata	počet	23389	6641
Ovce	počet	145	529
Kozy	počet	34	97
Koně	počet	338	182
Drůbež	počet	496896	426687
Králíci	počet	382	43
Včelstva	počet	266	162
Stroje a zařízení			
Traktory, kolové a pásové	počet	820	613
Pluhy	počet	334	229
Secí stroje	počet	205	171

Zdroj: <http://www.czso.cz/> (Angrocensus 2005 a Agrocensus 2010)

Z důvodu nedostatku dat byla k roku 2005 použita data za okres Opava a do jednotlivých obcí MAS Opavsko byla přepočtena koeficientem podílu obcí MAS Opavsko/okres Opava.

Nezaměstnanost

Nejnižší průměrná nezaměstnanost ve sledovaném období je evidovaná za rok 2008 a to 8,8 %, v roce 2009 se začala již naplno projevovat ekonomická krize a tedy i průměrná nezaměstnanost v tomto roce stoupla na území MAS Opavsko na 13 %.

Nejvyšší nezaměstnanost v roce 2011 je evidovaná v obcích Čermná ve Slezsku a to celých (40,9 %), Staré Těchanovice (37,3 %), Svatoňovice (29,2 %) a Sosnová (23,3 %).

Naopak nejnižší nezaměstnanost je evidována v roce 2011 v obcích Branka u Opavy (6,4%), Dolní Lhota (6,5 %), Slavkov (6,9 %) a Kyjovice (7,2 %).

Tabulka 32: Nezaměstnanost v letech 2008 – 2011, v obcích MAS Opavsko

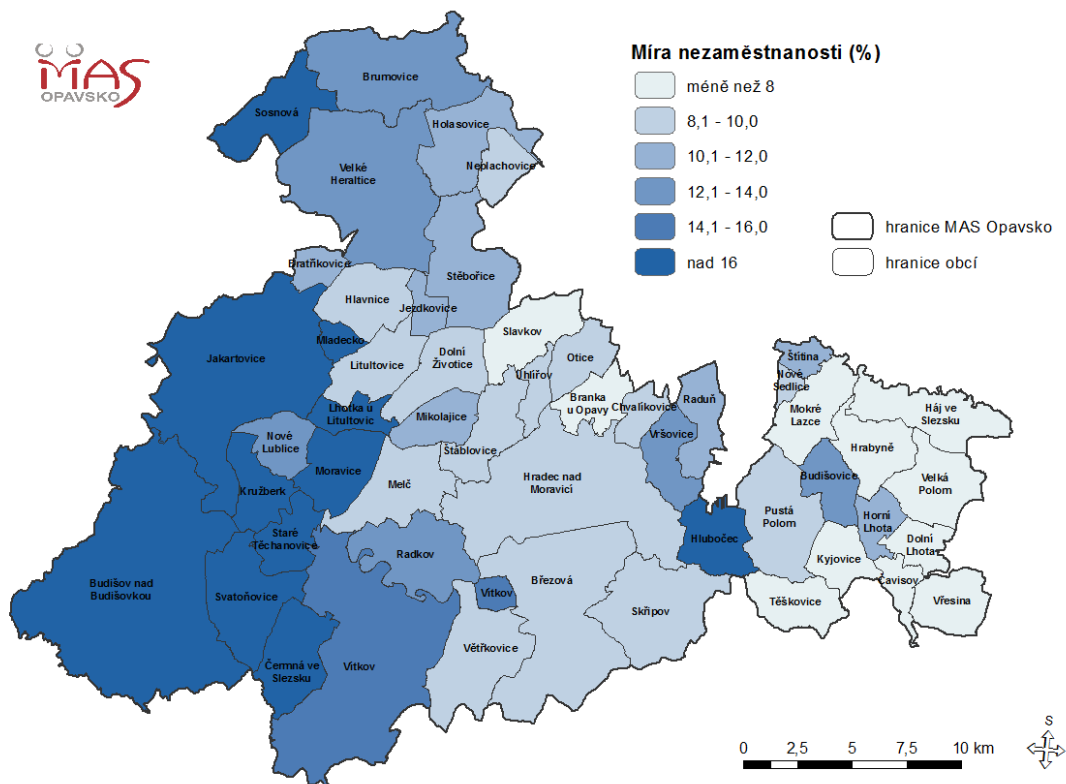
Obec	Míra nezaměstnanosti [%]			
	2008	2009	2010	2011
Branka u Opavy	4,9	8,7	9,9	6,4
Bratřikovice	2,4	13,3	27,7	10,8
Brumovice	7,6	13,1	13,8	12,3
Březová	7,6	9,9	12,1	8,9
Budišov nad Budišovkou	13,8	19,5	21,5	19,3
Budišovice	9,2	13,8	12,4	13,3
Čavisov	3,7	5,5	6,9	7,8
Čermná ve Slezsku	24,7	39,6	35,7	40,9
Dolní Lhota	4,9	8,5	7,1	6,5
Dolní Životice	4,9	10,5	14,2	9,5
Háj ve Slezsku	5,3	7,2	8,2	7,4
Hlavnice	5,8	8,7	12,9	9,7
Hlubočec	11,5	16,6	18,6	16,6
Holasovice	5,9	13,6	14,4	11,5
Horní Lhota	9,6	9,9	12,3	10,6
Hrabyně	5,6	7,8	10,2	8,0
Hradec nad Moravicí	5,6	8,5	9,1	9,0
Chvalíkovice	3,7	7,0	9,7	9,1
Jakartovice	14,8	23,2	24,2	19,0

Obec	Míra nezaměstnanosti [%]			
	2008	2009	2010	2011
Jezdkovice	10,7	8,7	7,8	10,7
Kružberk	14,2	25,3	22,8	21,6
Kyjovice	4,7	7,2	7,7	7,2
Lhotka u Litultovic	10,1	11,4	13,9	16,5
Litultovice	6,5	7,5	9,2	8,7
Melč	11,9	12,5	10,3	8,7
Mikolajice	12,0	14,4	17,6	11,2
Mladecko	16,9	18,2	14,3	16,9
Mokré Lazce	4,2	7,1	6,1	7,6
Moravice	12,2	20,0	19,1	22,6
Neplachovice	6,1	12,2	8,8	9,0
Nové Lublice	15,2	13,1	18,2	12,1
Nové Sedlice	7,3	10,3	10,3	9,9
Otice	6,5	8,4	10,6	8,5
Pustá Polom	5,9	9,8	11,6	9,9
Radkov	12,1	11,7	18,2	12,9
Raduň	4,5	8,7	8,3	10,3
Skřípov	7,6	11,4	12,2	9,3
Slavkov	4,5	7,9	10,0	6,9
Sosnová	13,4	17,8	25,7	23,3
Staré Těchanovice	20,3	25,4	20,3	37,3
Stěbořice	6,8	8,0	10,7	10,8
Svatoňovice	11,2	26,7	23,0	29,2
Štáblovice	9,6	12,5	12,8	9,0
Štítina	6,6	10,2	11,4	11,7
Těškovice	6,9	12,1	8,3	7,4
Uhlířov	7,1	12,0	11,5	8,7
Velká Polom	5,4	8,5	9,4	7,6
Velké Heraldice	8,9	14,1	18,8	13,6
Větřkovice	7,3	11,8	11,8	8,3
Vítkov	14,0	17,6	18,0	15,7
Vršovice	8,7	16,0	15,1	13,6
Vřesina	5,2	8,4	8,4	7,4
Průměr	8,8	13,0	13,1	12,7

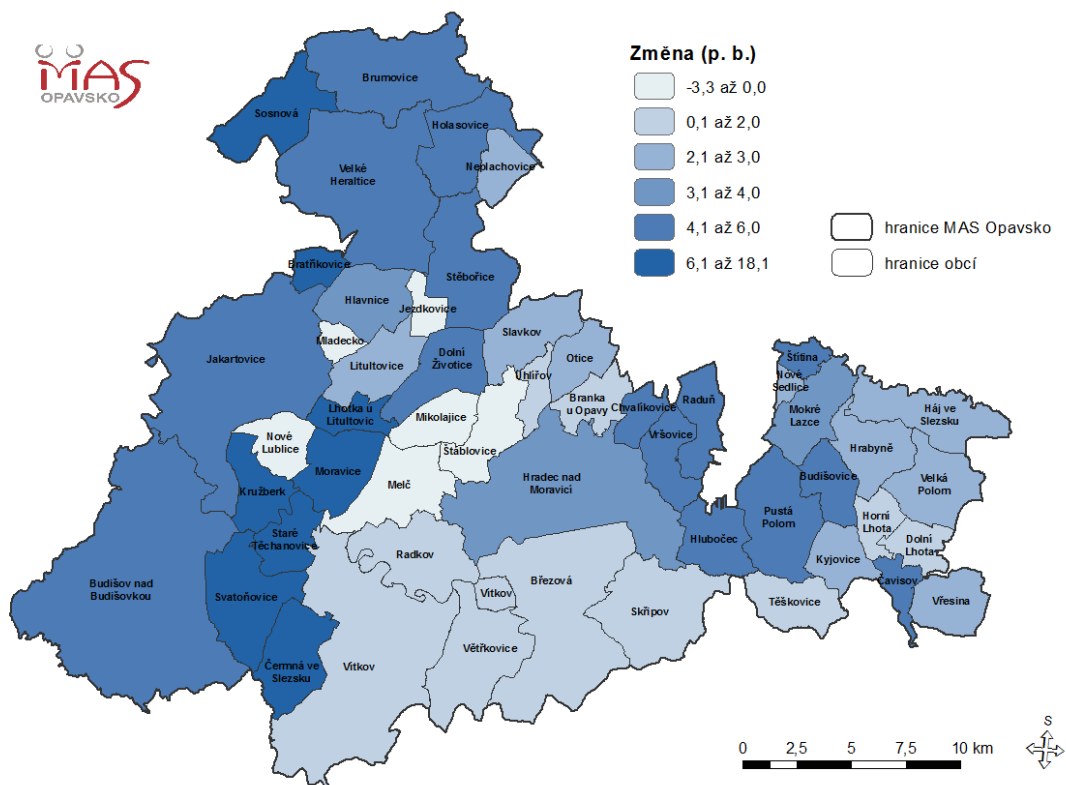
Zdroj: Data SLBD 2011

Vyhodnocením příležitostí k sebezaměstnávání (řízené rozhovory se starosty) vychází najevo, že v obcích na okraji regionu (ve větší vzdálenosti od přirozených center) je málo pravděpodobné, že zde vzniknou větší investorské podniky s velkou kapacitou pracovních příležitostí. Jednou z mála příležitostí ke snížení nezaměstnanosti a zlepšení ekonomické situace regionu je zaměření na lokální ekonomiku, lokální zdroje, drobné podnikání a sebezaměstnání v typických venkovských činnostech (zemědělství, sadařství, pěstitelství, chov drobného zvířectva, zpracování zemědělských produktů, výroba regionálních produktů, řemesla, služby s vysokou přidanou hodnotou, sociální podniky). Nejprve je třeba obyvatele aktivizovat, motivovat a následně dlouhodobě vzdělávat azvyšovat jejich dovednosti. Potenciál a příležitost území spočívá mimojiné v orientaci na ekonomické činnosti s vysokou přidanou hodnotou, využívání moderních technologií a inovací, orientace na vyšší potravinovou a energetickou soběstačnost.

Obrázek 13: Míra nezaměstnanosti v obcích v roce 2011

Obrázek 14: Změna nezaměstnanosti v letech 2008-2011

B.2.11 Cestovní ruch

Území MAS Opavsko spadá do turistického regionu Severní Morava a Slezsko, jež podle mapy atraktivnosti turistických regionů přináležejí mezi atraktivní turistické regiony. V rámci zpracování územně analytických podkladů Moravskoslezského kraje byly vymezeny následující rekreačně krajinné celky:

- **Hradecko** - Březová, Hlubočec, Hradec nad Moravicí, Raduň, Skřípov, Vršovice
- **Kyjovicko** - Budišovice, Čavisov, Dolní Lhota, Horní Lhota, Kyjovice, Pustá Polom, Těškovice
- **Jakartovicko** - Jakartovice, Lhotka u Litultovic, Mladecko
- **Vítkovsko** - Čermná ve Slezsku, Kružberk, Melč, Moravice, Nové Lublice, Radkov, Staré Těchanovice, Vítkov, Větřkovice
- **Budišovsko** - Budišov n. B., Svatoňovice

Samotná turistická oblast Opavské Slezsko (včetně města Opavy) patří v rámci turistického regionu Severní Moravy a Slezska k nejméně navštěvovaným oblastem (méně jen Karvinsko).

Pobyt návštěvníků Opavska je nejkratší v rámci kraje s nejvyšším podílem jednodenních návštěvníků a nejnižším podílem návštěvníků s týdenním a delším pobytem, přičemž nejčastějším způsobem ubytování je ubytování v soukromí u příbuzných nebo známých. Rezervovanější je postoj k úmyslu návštěvu oblasti opakovat. Hlavním důvodem návštěvy Opavska jsou návštěvníky uváděny relaxační aktivity, poznávací turistika – historické a kulturní zajímavosti, sportovní události a cykloturistika, o pěší turistiku je poměrně malý zájem.

Území MAS Opavsko sice nabízí **velké množství turistických zajímavostí**, ale má jen omezený potenciál k vytvoření turisticky atraktivní oblasti v nadregionálním měřítku. Z hlediska cestovního ruchu je tak oblast vhodná pro krátkodobou rekreaci, pěší turistiku a cykloturistiku. Cílů, jež by turistu v tomto kraji udržely po více dní, je velmi málo, a proto je třeba je dále vytvářet.

Na mnoha místech lze pozorovat začarovaný kruh: nízká návštěvnost – nedostatečná infrastruktura a nabídka pro návštěvníky (v řadě míst chybí stravovací, sportovní i ubytovací kapacity, marketing) – nízká atraktivita – nízká návštěvnost. Blízkost Opavy a Ostravy je potenciálem pro turismus. Je však třeba zaměřit se na „venkovské“ formy turistiky (cykloturistika, běžky, ...) a propojit to se zajímavým programem (každoroční definované cyklotrasy s mapami pozoruhodných míst a lokalit, geocaching, turistické známky, turistické a gastro průvodce apod.)

Stravovací a ubytovací zařízení jsou převážně u silnic I. třídy, jejich kapacita je velmi nízká, především vzhledem k plánovaným cyklotrasám je nedostačující. Ve spolupráci s obcemi je možné využití „brownfields“ k ubytování turistů, vzniku restauračních zařízení, například typu penzionu.

Příležitostí je **příměstská turistika**, především oslovení turistů, kteří současně s návštěvou měst Opavy a Ostravy navštíví i jejich okolí. Současnými nejčastějšími cíli turistů jsou níže uvedené přírodní a kulturní památky, zvláště pak údolí řeky Moravice a hradecký zámek s přilehlým parkem.

Jednou z nevhodnějších možností rozvoje udržitelného cestovního ruchu je – vzhledem k podmínkám oblasti – **rozvoj cykloturistiky a pěší turistiky**. Výhodou, obzvláště pro pěší turistiku, je vysoká lesnatost velké části území. Mezi nejvíce atraktivní cíle pěší turistiky patří např. Hradec nad Moravicí, údolí Moravice, Raduňky a Arboretum Nový Dvůr. Atraktivitu území pro pěší turisty zvyšují naučné stezky např. Břidlicová stezka s muzeem břidlice v Budišově nad Budišovkou nebo naučná stezka Dědictví Břidlice.

Velký rozvoj zaznamenala v posledních letech **cykloturistika**. Přestože se hustota a kvalita cyklistických tras v poslední době mírně zlepšuje, stále ještě nejsou jejich síť a kvalita na požadované úrovni. V rámci kraje je na Opavsku hustota turistických tras nejnižší, hustota cyklistických tras je naopak 4. nejvyšší. Hlavní cyklistické trasy sledují toky řek Opavy, Moravice, Raduňky a Hvozdnice. Důležité je pro cestovní ruch dokončení tzv. Slezské magistrály, která vede v úseku Velké Hoštice – Opava – Holasovice – Brumovice - Úvalno – Krnov. Realizace projektu povede k růstu rekreační funkce především obcí Brumovice a Holasovice, kde doposud byla infrastruktura pro cykloturistiku nedostatečná. Vyprojektována je i cyklostezka kolem toku Hvozdnice (Opava – Jakartovice – Svobodné Heřmanice). Význam některých cyklostezek není pouze rekreační a sportovní, řada obyvatel je využívá i při cestě do zaměstnání. Je nadále potřebné zvyšování jejich počtu a kvality – a to jak dálkových cyklostezek, tak okruhových – po kulturních památkách (např. zámecká cyklotrasa atp.), zvýšení nabídky služeb, zlepšení vybavení (servis, stojany na kola atd.) a oddělení od silniční dopravy. Chybějí také další stezky pro pěší, naučné stezky, odpočívadla s lavičkami a tábořišti, stezky pro bruslaře, na území takřka nejsou oficiální tábořiště se zázemím (Kajlovec u Hradce nad Moravicí).

Na tomto území je také několik vodních ploch vhodných ke koupání a k **provozování vodních sportů**. Pro potřeby vodáků je Povodím Odry s.p. několikrát do roka vypouštěna přehradní nádrž Kružberk na řece Moravici, v těchto termínech se zde sjíždějí stovky až tisíce návštěvníků. Až po ústí do Odry je sjížděna také řeka Opava.

Podmínky pro **lyžování** jsou dosti špatné. Nachází se zde jen kratší vleky v Hradci nad Moravicí, Jakartovicích, Háji ve Slezsku a Budišově n. B. (Guntramovice), které lze využít např. pro výuku menších dětí, snowboardu apod. V závislosti na množství sněhu je možné provozovat běžecské lyžování, buď ve volné krajině, nebo na trasách určených pro letní pěší

turistiku. Výhradně běžecké trasy nejsou vyznačené, ale začínají se objevovat izolované aktivity, např. strojová úprava běžeckých tratí u Davidova Mlýna (Staré Těchanovice).

Vzhledem k převážně zemědělskému charakteru, skýtá oblast značný turistický potenciál ve formách venkovské turistiky, především v **agroturistice**. Avšak z důvodu nezájmu o projekty nebo nedostatku financí nedošlo k většímu rozvoji těchto aktivit. Novinkou v regionu je rozvíjející se **hippoturistika**. Jízdnárny a jezdecké kluby lze najít například ve Velké Polomi, Slavkově, Jakartovicích, Lhotě u Opavy, Budišově nad Budišovkou). Oblibu si také získávají tzv. agility, cvičení člověka se psem.

Jednou z velkých příležitostí je rozvoj gastroturistiky a minilázní. Zajímavou atraktivitou pro delší pobyty by byl **rozvoj lázeňství** realizovaný obnovou tradiční lázeňské lokality v Jánských Koupelích.

Řada **kulturních památek** je ve špatném technickém stavu. Ten byl způsoben v posledních letech nedostatkem financí a upřednostněním jiných priorit v rozvoji obcí. Vzhledem ke stáří objektů je často nutná jejich zásadní rekonstrukce. Na základě provedeného průzkumu je třeba dalšího rozvoje v oblasti aktivit a služeb cestovního ruchu, například multifunkční využití památek a jiných turisticky atraktivních objektů.

Nejrozšířenějšími kulturními památkami jsou objekty sakrální architektury – kostely, kaple, drobná sakrální architektura (kapličky, Boží muka, kříže a sochy svatých) a také zámky a zámecké parky, jež se nacházejí v řadě obcí. Turistickou zajímavost představují taktéž technické památky – větrné a vodní mlýny, Weissshuhnův kanál na řece Moravici a památky vojenské – pozůstatky opevnění Československa s významnými tvrzemi v Háji ve Slezsku a Opavě-Milostovicích. V Hrabyni byl postaven Památník Ostravské operace s expozicemi. Mezi turistické zajímavosti s nadregionálním významem lze dále zařadit Památník Slezského odboje na Ostré hůrce u Háje ve Slezsku. Úplnější seznam kulturních památek je uveden v následujícím přehledu.

Turistická oblast Opavské Slezsko se rozkládá se v severních částech okresu Opava, historicky tvořící významnou součást Slezska. V jižní části je rekreačně zajímavé území s nenáročným terénem a bohatstvím lesů, vhodné pro pěší turistiku. Kolem toku Moravice byl vyhlášen v roce 1994 **přírodní park** o rozloze 142 km². Součástí parku jsou **přírodní rezervace** situované ve strmých svazích hlubokého údolí – **Kaluža, Valach a Nové Těchanovice**. V povodí říčky **Hvozdnice, Heraltického potoka a Hořiny** se nacházejí chráněná přírodní území stejného jména. Méně frekventované silnice v údolí Moravice a na rovinatém území při polské hranici skýtají ideální podmínky pro **cykloturistiku**. Milovníky vodních sportů potěší možnost jejich provozování na různých **vodních plochách (Hlučín, Děhylov, Dolní Benešov, vodní nádrž Pocheň a četné vytěžené lomy)**. Řeky **Opava** a především **Moravice** jsou vyhledávané vyznavači **vodní turistiky**. Jedinečnou sbírku vzácných dřevin si lze prohlédnout v **arboretu v Novém Dvoře**.

V rámci zpracování územně analytických podkladů Moravskoslezského kraje byly vymezeny na území SO ORP Opava tyto rekreačně krajinné celky (RKC), poskytující potřebné podmínky pro rekreaci obyvatel Opavska, ale i Ostravska a dalších oblastí.

RKC Vítkovsko

V tomto RKC je soustředěna největší část z ubytovací kapacity oblasti Vítkovska, Budišovska a Oderska. Zatížení území dosahuje nejvyšších hodnot u sídel v údolí Moravice, kde tato hodnota dosahuje místy až hodnoty 2 lůžka/ha (tento stav lze označit za předimenzovaný). Většina ubytovací kapacity se nachází v objektech rodinné rekreace, 1/3 v podnikových zařízeních, část je využívána pouze sezónně jako dětské letní tábory. Rozvoj další ubytovací kapacity v sídlech u řeky Moravice je již považován za nežádoucí a další přírůstek těchto kapacit je vhodné orientovat mimo území přiléhající k řece Moravici. Nacházejí se zde také bývalé lázně Jánské Koupele, které mají předpoklady pro to stát se významným centrem rekreace a cestovního ruchu v oblasti. Existují plány na vybudování lázeňsko – rehabilitačně – rekondičně – rekreačního areálu a lyžařského areálu, avšak doposud nebyly realizovány a stav objektů se spíše zhoršuje.

RKC Budišovsko

Atraktivita tohoto rekreačního krajinného celku spočívá ve zvlněné bohatě zalesněné krajině s optimálními podmínkami pro turistiku, cykloturistiku a běh na lyžích. V RKC jsou vytvořeny optimální podmínky pro venkovskou turistiku, využití území pro rekreaci je omezeno v území s ochranným režimem vodárenské nádrže Kružberk. Intenzivnímu využití ubytovacích kapacit musí odpovídat dostatečné sportovně – rekreační zázemí. Nabídka by se měla soustřeďovat na zvýšení počtu stávajících upravovaných běžeckých tratí, na vybudování sítě těchto tratí, na rozšíření cykloturistických a turistických okruhů, na vybudování jejich sítě, na rozšíření a dovybavení lyžařského areálu v Guntramovicích, rozmanitější nabídku otevřených sportovišť a doplnění vybavenosti pro koupání u vodních ploch.

RKC Kyjovicko

RKC situovaný v prostoru Polomské plošiny, údolí Porubky, Setiny a Seziny. Jde o příměstskou rekreační oblast Ostravy a Opavy, vyznačující se malebnou krajinou a klidným prostředím, s předpoklady pro rodinnou rekreaci, **cykloturistiku a turistiku**, využitelnost pro zimní sporty je vzhledem k malé nadmořské výšce omezená. Určitým handicapem této oblasti, co se týče cestovního ruchu jsou chybějící významnější kulturní památky.

Koncentrace rekreačních objektů zejména v údolí Porubky již je neúnosná a zatížení dosahuje kritických hodnot. Významnější sportovní ani rekreační zařízení se zde nevyskytují s výjimkou lyžařského areálu Vaňkův kopec v Horní Lhotě. Je zde dostatečně hustá síť turistických a cykloturistických tras a dobré podmínky pro běžecké lyžování, běžecké trasy však nejsou udržované.

RKC Jakartovicko

RKC je situován v jihozápadní části SO ORP Opava v údolí a na přilehlých svazích řeky Hvozdnice a Moravice. Větší vzdálenost od větších středisek osídlení způsobuje jednak nedostatečné využití potenciálu RKC, na druhé straně však umožňuje zdejší krajině zachovat si svůj specifický *genius loci*. Celek má výborné předpoklady pro rodinnou rekreaci spojenou s pěší a cykloturistikou, či v létě s houbařením.

Na okrajích RKC se nachází dvě přehradní nádrže – Kružberk a Slezská Harta. Ochranné hygienické pásmo Kružberku do jisté míry určuje limity využití území, na druhou stranu umožňuje zachovat jedinečnou kulturní krajinu této oblasti. Avšak jednou z funkcí přehradní nádrže Slezská Harta je funkce rekreační – bohužel její rozvoj je teprve na počátku (i přes její existenci od roku 1997), což skrývá vysokou možnost rozvoje cestovního ruchu a rekreace především pro obec Jakartovice.

RKC Hradecko

Rekreační krajinný celek se střediskem cestovního ruchu vyššího významu Hradcem nad Moravicí má z hlediska atraktivity (zejména zámky Hradec nad Moravicí a Raduň a kvalitní přírodní prostředí – **PP Moravice**) a zájmu o rekreaci nejlepší předpoklady pro posílení rekreační funkce v oblasti. Rozvoj ubytovacích kapacit je preferován v obcích východně a jižně od Hradce nad Moravicí (Raduň, Hlubočec, Skřipov), upřednostňována jsou malokapacitní zařízení a formy venkovské rekreace a agroturistika.

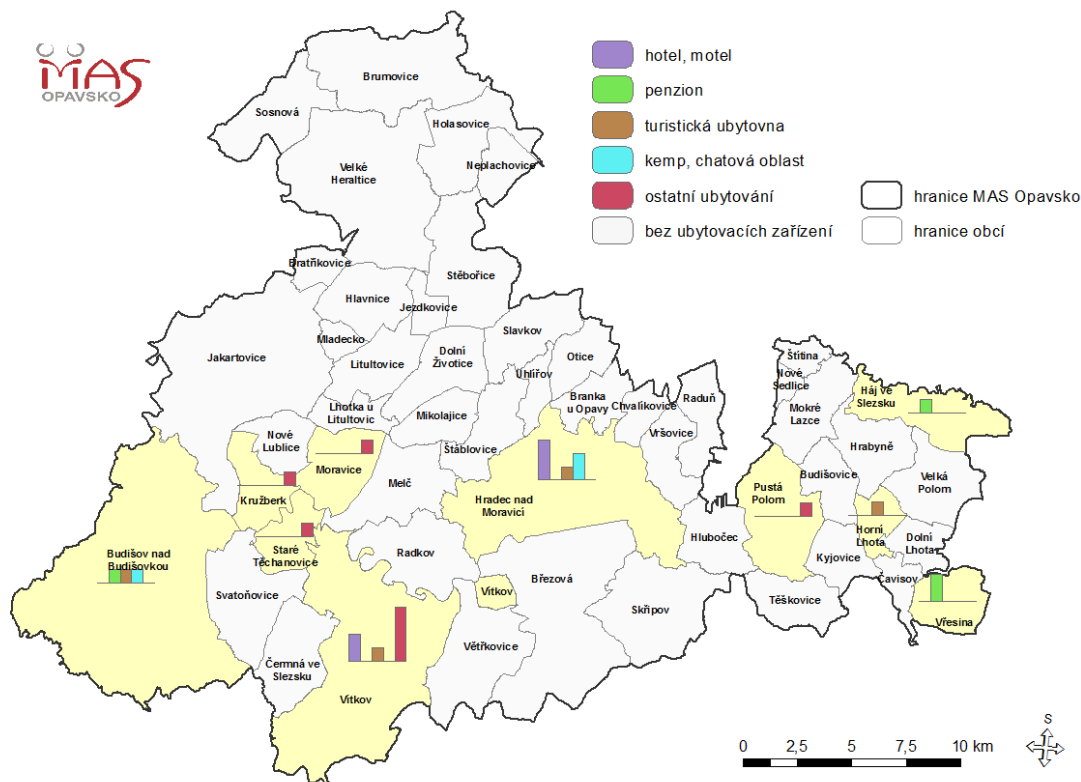
K hlavním rekreačním funkcím řešeného území patří především turistika, a to jak letní – **pěší turistika, cykloturistika**, tak zimní – **pěší turistika, běžecké lyžování**. Zatímco však síť značených pěších turistických tras je dostatečně hustá, stejně jako síť cykloturistických tras, vyznačené běžecké trasy zde dosud takřka neexistují. Výjimkou jsou vyznačené a udržované běžecké trasy zajišťované provozovateli rekreačního zařízení Davidův mlýn – Staré Těchanovice. Největší překážkou rozvoje běžeckého lyžování jsou klimatické posuny a četné zimní měsíce bez souvislé sněhové pokrývky. Další velmi významnou funkcí je **kulturně – poznávací cestovní ruch**, zaměřený na návštěvy kulturních, historických a technických památek.

Větší význam mají letní sporty – rekreace u vody (koupaliště na Hradci nad Moravicí, požární nádrž v Raduni), vodáctví, jízda na koni a také rybolov a myslivost. Zimní sporty jako sjezdové lyžování a snowboarding nejsou významné - jsou zde pouze krátké lyžařské svahy pro méně náročné lyžaře bez většího vybavení.

Nejvýznamnější kulturně-historickou památkou je státní **zámek Hradec nad Moravicí**, v obci **Raduň** se nachází také zámek se svými zámeckými parky. Architektonicky zajímavou je **městská památková zóna v Hradci n. M.** Zde se také nachází muzeum. Zajímavou stavbou je také **papírenský (Weissshunův) náhon** v Žimrovicích. V Hradci nad Moravicí se nachází **koupaliště**, významným fenoménem z hlediska rekreace a cestovního ruchu oblasti je **vodáctví** – řeka Moravice se cca 5x ročně sjíždí – od Kružberku do Branky u Opavy. V okrajové části města Hradec nad Moravicí se nachází lyžařský vlek.

Obrázek 15: Ubytovací kapacity na území MAS Opavsko

Tabulka 33: Přehled památek v obcích MAS Opavsko

Obec	Památky, pamětihodnost
Bratříkovice	kostel Navštívení Panny Marie, kaplička, Boží muka
Brumovice	zřícenina hradu Vartnov, kostel Úblo, dřevěná kaple Pocheň, kapličky, památník obětem 1. svět války
Březová	kostel sv. Mikuláše, socha sv. Jana Nepomuckého
Budišov nad Budišovkou	muzeum břidlice, břidlicová stezka, břidlicový důl Staré Oldřůvky, zřícenina hradu Vildštejn, zlatá lípa – strom roku – památné místo bitvy u Guntramovic
Budišovice	smírčí kříž
Černá ve Slezsku	kostel sv. Markéty, litinový kříž s kamenným podstavcem, pozemek hřbitova, socha sv. Jana Nepomuckého
Dolní Životice	barokní zámek, farní kostel Nejsvětějšího Spasitele, kaple sv. Salvatora, zbytky vodní tvrze, budova lihovaru s cennými výtvarnými prvky, socha sv. Jana Nepomuckého, smírčí kříž, množství drobných sakrálních památek (kapličky, Boží muka)
Háj ve Slezsku	památník národního umělce Vladislava Vančury, památník revolučních tradic na Ostré Hůrce, dělostřelecká tvrz Smolkov, chabíčovský kostel sv. Valentina, vodní mlýny na řece Opavě, cukrovar a železniční stanice, kaple ve Lhotě, vodní mlýn, mlynářské muzeum ve Lhotě
Hlavnice	kostel Nejsvětější Trojice, dřevěný větrný mlýn z r. 1810
Holasovice	zámek Loděnice rovinné neopevněné sídliště – eneolitické sídliště a slovanské hradiště, archeologické stopy, rodinný dům P. Křížkovského, sýpka, kaple na Hůrce
Hrabyně	kostel Nanebevzetí Panny Marie, socha sv. Jana Nepomuckého, památník Hrabyně s historickými expozicemi 2. světové války, památník Dr. Karla Engliše, bývalá zámecká míčovna u čp. 1
Hradec nad Moravicí	kostel sv. Petra a Pavla, zámek, zámecká obrazárna, anglický park, výšinné opevněné sídliště - hradiště, archeologické stopy, městské opevnění, kaplička, papírna Weisshutova, Weissshuhnův kanál v Žimrovicích (unikátní vodní papírenský náhon 3,5 km dlouhý s tunely a aquadukty), historická parní stříkačka z r. 1907, ruční hasičská stříkačka z r. 1881

Obec	Památky, pamětihodnost
Chvalkovice	kaple, sokolovna, škola, pomník padlých
Jakartovice	Jakartovice: kostel Narození Panny Marie, socha sv. Jana Nepomuckého, pozůstatky po těžbě břidlice (lomů a zajímavé biotopy) Deštné: zámek, gotický kostel Navštívení Panny Marie Bohdanovice: Kostel sv. Michala, Lidová architektura – statky č.p. 2 a 32 s empírovými štíty, Hořejší Kunčice kaple Zaniklé oocce Medlice (zřícenina hradu) a Kerhartice
Jezdkovice	zámek, kaple Krista Krále, Boží muka
Kružberk	hráz přehrady – vyhlídkové místo, kostel svatých apoštolů Petra a Pavla
Kyjovice	zámek, zámecký park, socha sv. Floriána, socha sv. Jana Nepomuckého
Lhotka u Litultovic	kaple Nejsvětější Trojice se zvonicí, minerální pramen, osada Životské hory
Litultovice	zámek, venkovské muzeum, kostel sv. Bartoloměje, dřevěný větrný mlýn v Cholticích
Melč	zámek, kostel sv. Antonína Paduánského, kaple sv. Anny, Maria Talhof - kaple a pramen
Mikolajice	kaple sv. Floriana; Boží muka, smírčí kříž
Mladecko	empírový zámek „Mladecký Dvůr“, kaple sv. Josefa, venkovská usedlost
Mokré Lazce	kostel sv. Jana Křtitele, kaple sv. Anny
Neplachovice	zámek, zámecký park, pomník P. Křížkovského, vodní mlýn
Nové Lublice	kostel Nejsvětější Trojice
Nové Sedlice	Kaple, hrádek Přerovec (Zámčisko), archeologické stopy
Otice	kaple sv. Tadeáše, kaple Zvěstování P. Marie, kaplička sv. Trojice
Pustá Polom	kaple sv. Antonína
Radkov	zřícenina hradu Vikštejn, zámek na Dubové, kostel
Raduň	zámek, oranžerie, empírový ovčín a přilehlý park, hrad, zřícenina, kostel Nejsvětější Trojice, venkovská usedlost, špýchar
Skřipov	nedokončená stavba železnice z 19. století, kostel sv. Jana Křtitele, socha sv. Jana Nepomuckého, venkovská usedlost
Slavkov	Zámek a zámecká kaple, kostel sv. Anny, drobné sakrální památky (křížky a kaple), socha Sv. Jana Nepomuckého, sloup s obrazem Panny Marie
Smolkov	pomník národního umělce Vladislava Vančury
Sosnová	objekt starého lihovaru, kostel sv. Kateřiny, kaplička sv. Anny, socha sv. Jana Nepomuckého, sv. Floriána, hlídková tvrz, zámeček, farní budova
Staré Těchanovice	kostel sv. Petra a Pavla, poutní kaple, lázně Jánské Koupele s minerálními prameny (mimo provoz)
Stěbořice	zámek, kostel Narození Panny Marie, špýchar, archeologické nálezy
Svatoňovice	kostel Nejsvětější Trojice, památníky
Štáblovice	zámek, kostel sv. Vavřince, venkovský dům kaple Nejsvětější Trojice na Lipině, kaple vesnická památková rezervace Lipina
Štítina	kaple sv. Maří Magdalény, tvrz, zřícenina a archeologické stopy, pomník a hrob Ivana Kubince, památník gen. Heliodora Píky
Těškovice	kostel Nanebevzetí Panny Marie, památníky obětem 1. a 2. světové války.
Uhlířov	hřbitovní kaple sv. Antonína Paduánského, křížek se zvonicí, pozůstatek větrné turbíny
Velká Polom	kostel sv. Václava, fara, sýpka v areálu statku, zřícenina vodní tvrze
Velké Heraltice	zámek, kostel Neposkrvněného Početí Panny Marie, kaple Bolestné Panny Marie, socha sv. Jana Nepomuckého, pomník Rudé armády, špýchar
Vítkov	novogotický farní kostel Nanebevzetí Panny Marie, Kino Panorama, socha Sv. Marka, socha Sv. Floriána, Pomník J. H. Pestalozziho
Vršovice	kaplička Panny Marie Bolestné
Vřesina	Moderní architektonicky zajímavě ztvárněná kaple

Zdroj.: vlastní mapovací aktivity MAS Opavsko, turistické publikace, mapy a tiskoviny distribuované IC, obcemi a Moravskoslezským krajem.

B.3 Vyhodnocení rozvojového potenciálu území

B.3.1 Územní plánování a rozvojová území

Tabulka 34: Územní plánování a rozvojová území

Obec	Rok vytvoření územního plánu	Rok aktualizace územního plánu	Rozvojová území	Disponibilní plochy a objekty pro rozvoj podnikání v obci
Branka u Opavy	2000	2009	Brownfields - v soukromých rukou, plány na rekonstrukci areálu Zemědělského družstva	Průmyslová zóna - 6 vlastníků
Bratříkovice	2001	2015	Brownfields - starý teletník	Plocha ZD Hlavnice, cca 2 ha, plochy v držení soukromníků, referendum zakázalo drůbežárnu
Brumovice				
Březová				
Budišov nad Budišovkou				
Budišovice	2010	2013		Plocha 2 ha, problém vlastnických vztahů
Čavisov				
Čermná ve Slezsku	1999		Areál bývalého státního statku Vítkov	
Dolní Lhota				
Dolní Životice	1998	rozpracová na aktualizace	Bývalé ZD 50 % areálu koupila obec	
Háj ve Slezsku	2006		Ano- regenerace plochy "Cukrovaru", "Mlýnu"	Průmyslová zóna "Cukrovar" vše prodáno
Hlavnice	2005			Pozemky v bývalém ZD
Hlubočec	2012			Volné budovy v zemědělském areálu
Holasovice	2006		Dvůr Holasovice	
Horní Lhota	1997	2015	Areál bývalého družstva	
Hrabyně				
Hradec nad Moravicí	2012	2013		
Chvalíkovice	1998	2013	Areál bývalého družstva	Areál bývalého ZD se mění na průmyslovou zónu
Jakartovice				Areály bývalého ZD
Jezdkovice				
Kružberk	2003		Bývalé rekreační středisko	Areál bývalého ZD
Kyjovice	2007	2013		2 průmyslové zóny (zóny pro podporu podnikání) - obě bývalé ZD, 1x strojírenská, 1x zemědělská
Lhotka u Litultovic	2006	2014	Bývalé zařízení ROH Zahrádka	Obchod a služby na katastru bývalé zařízení ROH "Zahrádka"
Litultovice				
Melč	2003			
Mikolajice	2002	2015	Bývalé ZD	Bývalé ZD
Mladecko	2000			

Obec	Rok vytvoření územního plánu	Rok aktualizace územního plánu	Rozvojová území	Disponibilní plochy a objekty pro rozvoj podnikání v obci
Mokré Lazce				
Moravice	1999	2010	Bývalá bramborárna	Objekt bývalé bramborárny 700 m ² , pila 700 m ² , + pozemky pozemkového fondu 3 ha
Neplachovice	1998	2015		Plochy jsou kolem RD, v areálu cihelny, v bývalém ZD
Nové Lublice				
Nové Sedlice	2001			
Otice	2005	2015		
Pustá Polom				V areálu družstva, dalších 7 ha v nové průmyslové zóně - plocha majetku obce zasíťována
Radkov	2000		Bývalá drůbežárna	obec by chtěla koupit objekt drůbežárny a přesunout tam sběrný dvůr
Raduň	2005			
Skřipov	1998	2014	Areál bývalého družstva	Areál bývalého družstva
Slavkov	1994	2013	Areál bývalého družstva	Areál bývalého družstva
Sosnová				
Staré Těchanovice		2014	Brownfields: objekt bývalého lihovaru	Pouze v soukromém vlastnictví - dvě průmyslové zóny, nevyužity
Stěbořice				Areál bývalého školního statku Opava, opuštěné farmy: Nový Dvůr, Jamnice
Svatoňovice	2002		Areál bývalé bramborárny	Areál bývalé bramborárny, připraveno pro zemědělskou výrobu
Štáblovice	2009	2013		Areál bývalého ZD cca 3 ha + další objekty
Štítina				
Těškovice	1999		Areál bývalého ZD	Areál bývalého ZD (v majetku obce) je projekt venkovské podnikatelské zóny: 50 % už prodáno (Kovovýroba), další objekty autovýroba a kovovýroba, zbytek: zemědělci
Uhlířov	2010			Plocha (2x) pro nerušivé podnikání + plocha střediska ZP Otice
Velká Polom				Sklady CO - možnost využití pro podnikání
Velké Heraltice	2010	2020	Brownfield: ZD Brumovice, naproti zámku (bývalý vepřín), smíšená zóna (rodinné domy+živnosti)	
Větrkovice				
Vítkov				
Vršovice	1998	2015	Bývalý kravín	Malý objekt u kaple na Chvalíkovicích
Vřesina				

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

B.4 Analýza problémů a potřeb včetně SWOT analýz

B.4.1 SWOT analýzy v území MAS Opavsko vybraných oblastí rozvoje

SWOT 1: Lidé a společnost Opavska

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> 1. Celkově má Opavsko stabilizovaný počet obyvatel na většině území, 2/3 obcí má kladné saldo migrace 2. Roste podíl občanů s dokončeným SŠ a VŠ vzděláním 3. Ve většině obcí funguje terénní pečovatelská služba a sousedská výpomoc 4. Existence ordinací a poskytovatelů základní zdravotní péče ve většině obcí 5. Dostupnost školských zařízení na většině území 6. Udržování tradic a zvyků, bohatý společenský život 7. Pospolitost lidí ve venkovských obcích, podpora obcí kultury, sportu a volnočasovým aktivitám 8. Bohatý spolkový život, aktivní zapojení občanů do činnosti spolků (hasiči, myslivci, včelaři, zahrádkáři, sportovci) 9. Pokrytí území sítí hřišť	<ol style="list-style-type: none"> 1. Narůstá počet obyvatel nad 65 let věku, 2. Pokles počtu obyvatel v 20 % obcí 3. Špatná sociální situace v některých oblastech je způsobena vysokou nezaměstnaností, především dlouhodobou (Vítkovsko) 4. Chybí podmínky pro život mladých rodin – nedostatečná nabídka nesociálního nájemního bydlení 5. Krize rodin a vysoká rozvodovost 6. Existence sociálně vyloučených lokalit, vysoký podíl lidí závislých na sociálních dávkách, 14 obcí spadá do kategorie sociálně slabá oblast 7. Nedostatečná kapacita denních stacionářů a lůžkových zařízení pro seniory 8. Neexistence systému poradenství a podpory sociálních podniků na lokální úrovni 9. Obtížný přístup nezaměstnaných v periferních oblastech k službám zaměstnanosti 10. Nedostatečné vybavení ordinací lékařů a absence specializovaných pracovišť 11. Výuka v některých školských zařízeních nesplňuje současné požadavky (např. počty dětí ve třídách, cizí jazyky, zájmové vzdělávání, IT vybavení, čtenářská gramotnost, polytechnická výchova, rozvoj talentů) 12. Nedostatečné vybavení škol a center pro profesní přípravu, nejsou v souladu s požadavky trhu práce 13. Nevhodná struktura zaměstnanců ve školství 14. Školská zařízení nejsou bezbariérová 15. Zánik ženských spolků a organizací 16. Vysoká provozní, především energetická, náročnost mnohých zařízení pro kulturu a volný čas 17. Neexistence systému celoživotního vzdělávání v obcích i v regionu 18. Na území bývalých Sudet jsou přerušeny kulturní a historické vazby

PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zájem obcí a poskytovatelů o budování komunitního systému sociální péče, především bytů pro seniory, malokapacitních zařízení pro péči o děti, integrační centra a sociální podniky 2. Podpora podmínek pro život mladých rodin na venkově a sladění rodinného a profesního života 3. Obnova etiky, soudružnosti venkova a zdravého životního stylu výchovou a vzděláváním 4. Podpora tvorby sociálních podniků 5. Zkvalitnění zdravotní péče u stávajících poskytovatelů a zvýšení počtu kvalifikovaných lékařů 6. Podpora centra, kraje a obcí, zkvalitňování výuky 7. Rozvoj pestřejší nabídky volnočasových a sportovních zařízení 8. Zapojování dětí a mladých lidí do spolkové činnosti zaručí chod těchto organizací v budoucnosti 9. Osvěta a vzdělávání v boji proti sociopatologickým jevům 10. Rozvoj systému komunitního vzdělávání, především dospělých 11. Zapojení principů komunitně vedeného místního rozvoje, udržitelného rozvoje, MA21 a dalších komunitních metod 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Růst počtu sociálně vyloučených obyvatel a z toho plynoucí nárůst napětí 2. Nárůst sociopatologických jevů – alkoholismus, drogy, kouření, kriminalita, xenofobie 3. Zhoršování mezilidských vztahů netolerance a pasivity ve vztahu k dění v obci, negativní vlivy kulturní globalizace 4. Nedostatek kvalifikovaných lékařů, nedostatek financí v systému zdravotní péče 5. Nezájem dětí o technické obory a o vzdělávání jako takové 6. Nedostatek prostředků na údržbu kulturních, sportovních a jiných volnočasových zařízení a nedostatek prostředků na jejich provoz 7. Nárůst chudoby a majetkové diferenciaci na venkově a z toho plynoucí diskriminace 8. Nedostatek financí na rozvoj školství, sociální péče, zdravotnictví, kulturu a sport, nebo neochota určitě tyto oblasti jako prioritu financování

SWOT 2: Ekonomika a podnikání

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> 1. Nové, malé, aktivní firmy v IT oborech (především budování bezdrátových technologií) 2. Řada malých a středních firem napojených na silná vývozní odvětví (automobily, strojírenství, farmacie, software) 3. Silný a tradiční sektor stavebnictví s velkým počtem MSP 4. Schopnost využívat podpory a dotace, existence základu pro poradenské a servisní služby, zkušenosti od roku 2000 5. Silný a tradiční sektor středních a velkých zemědělských podniků se stabilizovanou ekonomickou situací, dobrými znalostmi a vybavením, napojený na zpracovatelský sektor 6. Dotace na nákup zemědělské techniky byla využita k modernizaci podniků 7. Propojení místní zemědělské produkce a potravinářského průmyslu – v kategorii velkých firem 8. Regionální značka Opavské Slezsko, organizování farmářských trhů v Opavě jako podpora místních produktů 9. Tradice podnikavosti v části regionu, možnost přenosu zkušeností a image na celý region 10. Využívání obnovitelných zdrojů energie – biomasa, voda, slunce, vítr 11. Existence Slezské univerzity Opava a VŠB-Technické univerzity Ostrava, i středních škol v regionu 12. Růst počtu pracovních míst 13. Vyvážený podíl osob zaměstnaných v průmyslu a ve službách 14. Vysoký podíl dlouhodobých pobytů v ubytovacích zařízeních na Vítkovsku 15. Přírodní hodnoty, vysoký počet kulturních památek (zámky, kostely), cyklostezky, sjízdné řeky – vše využitelné v cestovním ruchu 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nedostatek kapitálu pro rozvoj MSP, špatný přístup k úvěrům 2. Malá schopnost MSP samostatně kooperovat se zahraničními partnery, vést projekty VaV a řídit inovace, vzájemně přitom všem spolupracovat, neexistence systémové podpory v této oblasti, neexistence zastřešující organizace s kontaktem na většinu podnikatelů 3. Malý objem místních a zahraničních investic 4. Chybějící struktura malých zemědělských podniků s pestřejší nabídkou produkce – hlavně zeleniny a ovoce, některých druhů masa a mléčných výrobků 5. Nízké společenské ocenění pro podnikání a z toho vyplývá nízká podpora obcí pro podnikání 6. Vliv celospolečenských překážek v podnikání: korupce, špatná vymahatelnost práva, nestálé právní prostředí, administrativní zátěž, byrokracie, nedostatečné vzdělávání pracovní síly a nevyhovující infrastruktura 7. Špatné dopravní napojení silniční (na D1, I/11 směr západ – východ), železniční (není zde koridor), špatné napojení na Polsko 8. Komplikovaná struktura majetkové držby podnikatelských subjektů – pronajaté objekty, pronajatá půda, růst cen nájmu 9. Nedostatek volných ploch a objektů pro podnikání 10. Malá konkurenceschopnost většiny stávajících podniků 11. Špatné návyky českého spotřebitele – většina se orientuje na nejnižší cenu 12. Nízký podíl výdajů na výzkum a inovace v malých a středních podnicích na venkově 13. Školství nereaguje na požadavky ekonomiky 14. Malá nabídka pracovních míst pro osoby znevýhodněné na trhu práce 15. Pracovní síla je málo flexibilní, nemá ani zájem se přizpůsobovat změnám na trhu práce 16. Pracovní síla má nízkou nebo nevhodnou kvalifikaci pro specifické ekonomické obory na venkově 17. Nedostatečná kapacita i kvalita systému dalšího vzdělávání v regionu, malý zájem o další vzdělávání, nulové propojení na úrovni obcí, nespolečenská spolupráce regionálních partnerů 18. Velký rozdíl v zaměstnanosti mužů a žen, problémy se sladěním rodinného života a zaměstnání 19. Vzdálenost od stávajících pólů (center) růstu s nabídkou kvalifikovaných pracovních pozic (Praha, Brno, Wroclav,..)

PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pozitivní příklady spolupráce obcí a podnikatelů 2. Oživení trhu po r. 2013, růst zakázek ve stavebnictví a průmyslu 3. Celkové zlepšování kondice a zkušeností MSP spolu s lepším přístupem k finančním a lidským zdrojům vede k růstu jejich konkurenceschopnost 4. Budování MSP s vysokým inovačním potenciálem a se schopností kooperace a obchodování na světovém trhu 5. Zlepšení spolupráce mezi podnikateli a školami, především v oblasti technických oborů 6. Rostoucí poptávka po pečovatelských, vzdělávacích, informačních a jiných kapacitách, umožňujících zvýšit zaměstnanost v rizikových skupinách 7. Podpora tvorby pracovních míst i v menších obcích, od infrastruktury po informovanost 8. Venkovskou ekonomiku rozvíjí decentralizované podnikání v oborech využívajících informační technologie a práci z domu 9. Větší využití nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, včetně rekvalifikací, vše ve spolupráci partnerů, lepší monitoring lokálního trhu práce, napojení Úřadu práce na místní samosprávu 10. Vzdělávání státní správy a samosprávy pro zlepšení podnikatelského prostředí 11. Rostoucí poptávka po kvalifikované pracovní síle snižuje nezaměstnanost 12. Rostoucí požadavky na pestřejší zemědělskou a lesnickou produkci, šance na vyváženější dotace, tlak na diversifikaci v zemědělství a lesnictví (nehospodářské funkce krajiny) včetně podpory obnovitelných energií (biomasa, bioplyn, ..) 13. Modernizace, diverzifikace a rozvoj zpracovatelských provozů místních surovin 14. Využití potenciálu i módy regionálních a tradičních produktů, branding (propagace značek) 15. Potenciál pro další rozvoj cestovního ruchu (cykloturistiky, četné kulturní památky) potenciál návštěvníků z Polska 16. Využití brownfieldů 17. Výstavba multimodálních logistických center 18. Poptávka po nízkouhlíkových technologiích, snižujících rizika změny klimatu 19. Snižování energetické náročnosti výroby ve všech odvětvích, využívání druhotných a obnovitelných zdrojů energie, zavádění eko-inovací 20. Orientace na výrobky a služby s vysokou přidanou hodnotou 21. Rozvoj recyklačního průmyslu a služeb 22. Propojení venkovských podniků v oblasti aplikace vědy a výzkumu, jejich vzájemná kooperace 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Růst konkurence pro místní maloobchod ze strany nadnárodních řetězců a internetových zasilatelství 2. Ztráta komparativních výhod místní ekonomiky (nízké mzdy, růst globální konkurence) 3. Nekonkurenceschopná ekonomika, pokud se nezmění systém vzdělávání 4. Malá schopnost adaptace na změny (zejména zemědělců), konzervativnost 5. Konkurence výrobků a služeb z Polska 6. Sezónnost, výkyvy trhu, krize, především v zemědělství, CR, stavebnictví 7. Snižování počtu pracovních míst vlivem modernizace (zemědělství i průmysl) 8. Ohrožení pracovních míst pro osoby ve věku 50+ a jinak znevýhodněné (zdravotně, členy vyloučených komunit, nekvalifikované, bez vzdělání) 9. Růst nezaměstnanosti mladých osob především v periferních obcích a s tím spojené riziko jejich odchodu do měst 10. Zhoršování stavu silnic a železnic 11. Zdražování energií, výpadky, blackout 12. Změna klimatu s dopadem na citlivá odvětví

SWOT 3: Rozvoj území

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Funkční provázání s Opavou jako s regionálním centrem s Ostravskou aglomerací 2. Poloha v sousedství rozvojové oblasti Ostravska, napojené na ČR dálnici D1. 3. Existence železniční trati Ostrava-Svinov – Opava východ - Olomouc, kde se napojuje na II. tranzitní železniční koridor 4. Optimalizace a elektrizace traťového úseku Opava východ – Ostrava – Svinov 5. Vějířová konfigurace silniční sítě umožňuje relativně dobrou dostupnost okresního města Opava 6. Existuje ucelená koncepce rekonstrukce a modernizace dopravní infrastruktury na úrovni kraje 7. Funkční systém veřejné dopravy na většině území, založený na autobusech a vlacích, s rozvíjícím se integrovaným systémem řízení 8. Většina obcí má veřejný vodovod, na území regionu jsou dostatečné zdroje kvalitní vody 9. Bezproblémové zásobování elektrickou energií 10. Většina obcí je plynofikována 11. Dostatečné zdroje palivového dříví a dřevních odpadů, existence dotačních titulů pro pořízení šetrného vytápění v obcích i podnikatelských subjektech 12. Připojení k internetu je k dispozici ve všech obcích, alespoň 1 poskytovatelem 13. Existence příkladů realizovaných a dobře využitých venkovských podnikatelských zón 14. Většina obcí má územní plány, které mají základ před r. 2000 a jsou zpracovány kvalitně 15. Převládají obce s vybaveností pro sport, kulturu, volnočasové aktivity, zdravotnictví a školství, ovšem s různou kvalitou 16. Vysoký počet kulturních a historických památek a objektů, především zámků 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Chybí obchvaty obcí a měst, především na komunikacích I.třídy č. 11 (Hrabyně, Velká Polom, Velké a Malé Heraltice), č.57 (Branka, Hradec nad Moravicí, Brumovice), č.46 (Slavkov, Litultovice, Jakartovice), ale i na některých úsecích silnic II.tříd 2. Špatná kapacita komunikací a nízká dopravní obslužnost v přímých směrech na Letiště Mošnov, Olomouc, Wroclav, Opole, Ratiboř – blokující vliv hranice kraje, vojenského újezdu Libavá a státní hranice s Polskem 3. Havarijní stav řady místních komunikací 4. Neelektrifikovaný železniční úsek Opava - Krnov se zastaralým řízením provozu 5. Nezáměr správce infrastruktury o modernizaci a pravidelnou údržbu regionálních železničních tratí. 6. Malá vybavenost železničních a autobusových nádraží jako přestupových terminálů – chybí parkoviště pro auta a kola, informační systémy, čekárny, servisní služby 7. Malé využití husté sítě železničních tratí a nákladových stanic pro nákladní dopravu, včetně obsluhy velkých i MSP, neexistence nákladových multimodálních terminálů v regionu 8. Chybí připravené plochy pro podnikání ve většině jednotlivých obcí pro vymístění výroby z obytných zón i nové MSP, a to v celé linii od územního plánování přes zajištění financování až po realizaci a propagaci 9. Zcela chybí inteligentní systémy řízení výroby, distribuce a spotřeby energie v budovách i v sítích, téměř neexistují chytré měřiče spotřeby ani tzv. chytré budovy, systémy nejsou energeticky bezpečné a odolné proti výpadkům 10. Malý počet zařízení pro využívání obnovitelných zdrojů energie ve veřejném sektoru (především pro využití energie biomasy, slunce, vody, horninového prostředí a větru), zanedbatelné množství zařízení pro společnou výrobu tepla a elektřiny, nejlépe z OZE 11. Vysoká závislost veřejných budov na síťových zdrojích energie (elektřina, plyn), špatné tepelně technické vlastnosti těchto budov, chybějící rekuperační větrání budov 12. Žádná obec regionu nemá vysokorychlostní internet 13. Převládají energeticky náročné, neúsporné systémy veřejného osvětlení 14. Většina obcí nemá vyřešeno odvádění a čištění odpadních vod, nejsou schopny problém bez dodatečných zdrojů (finančních i lidských) vyřešit 15. Velké rozdíly mezi vybaveností území Opavska a Vítkovska 16. Malý počet zařízení pro sociální služby, především v oblasti péče o seniory a pro rodiny s dětmi 17. Špatný stav řady kulturních a historických památek, chybí náměty pro jejich využití

PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Vybudování obchvatu Opavy a kvalitního připojení na dálniční síť v Ostravě. 2. Zlepšení technického stavu a parametrů stávající silniční sítě. 3. Využití komunikace I/11 jako nejkratší napojení na budované severní dálniční spojení Mohelnice-Hradec Králové-Praha, tím podpořit oživení jihozápadní části Opavska 4. Zkvalitnění dostupnosti Ostravy vybudováním linky systému vlak-tram mezi Opavou, Hlučínem a Ostravou 5. Využití železniční trati Ostrava-Opava-Krnov-Olomouc jako alternativy pro přetíženou koridorovou trať Ostrava-Hranice-Olomouc, včetně spuštění provozu nových dopravců a elektrifikace celé trati 6. Doplnit systém hromadné dopravy tak, aby dostatečně obsloužil i periferní území a zajišťoval i dopravu přes hranice kraje, včetně spojení do Polska 7. Zavádění moderních a úsporných vozidel, šetrných k prostředí - nízkopodlažní autobusy a vlaky, vozidla na plyn, elektřinu s nízkými emisemi, napájecí stanice pro tato vozidla včetně stanic veřejných 8. Zavádění inteligentních systémů řízení osobní i nákladní dopravy, včetně silnic II. a III. třídy i lokálních železničních tratí, regulace provozu těžké silniční dopravy na silnicích nižších tříd mýtem, zavádění inovativních metod do osobní dopravy v periferních oblastech (call bus, ..), aplikace informačních technologií do veřejné dopravy (navigační systémy, mobilní technologie,...) 9. Rozvoj cyklistické dopravy i v oblasti neturistické – výstavba stezek pro cesty do zaměstnání, do škol, dojíždění do měst, parkovišť pro kola, půjčoven kol, zavádění elektrokol 10. Výstavba jednoduchých ČOV s biologickou sedimentací pro malé obce, event. skupinových ČOV pro více obcí najednou – zlepšení kvality vod v tocích 11. Kombinací úspor a většího využití místních zdrojů energií a materiálů zvýšit energetickou a materiálovou soběstačnost regionu 12. Zavádění alternativních zdrojů energie, zejména biomasy. 13. Možnost využití prostředků z fondů EU na spolufinancování infrastruktury. 14. Záměry na podporu vysokorychlostního internetu s přenosovou rychlostí 30-50 Mbit/s na venkově umožní rozvoj práce z domu a IK služeb (obecní a regionální televize, e-školy, e-zdravotnictví, e-podnikání...) 15. Rozvoj bezpečnostních a výstražných systémů na ochranu před katastrofami i kriminalitou (požární hlásiče, protipovodňové výstražné systémy, bezpečnostní kamery, centrální pulty ochrany, varovné sirény,...) 16. Strategické a územní plánování jako nástroj veřejné správy v území 17. Využití potenciálu historických a kulturních památek, pro potřeby místních obyvatel i pro cestovní ruch 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odkládání výstavby kvalitního propojení Opavy s Ostravou formou čtyřpruhé silnice I/11 2. Zanedbávání údržby silniční sítě. 3. Účelové omezování železniční dopravy, snaha o zrušení regionálních drah 4. Zakonzervování stávající segregace systémů autobusové a železniční dopravy a složitého linkového vedení. 5. Rostoucí náklady na provoz a údržbu místní vybavenosti a infrastruktury, pokles kvality až zánik vybavenosti a infrastruktury vlivem zanedbané údržby 6. Závislost regionu na vnějších zdrojích energií a materiálů může při nestabilitě cen i dodávek ohrožovat stabilitu vývoje v občanském i podnikatelském sektoru (tzv. energetická chudoba, ztráta konkurenceschopnosti) 7. Častější období bez srážek znamenají ohrožení vod a vodních zdrojů, včetně jejich znečištění z nedostatečně čištěných odpadních vod z obcí 8. Nízké tempo výstavby a rekonstrukcí kanalizačních sítí a výstavby ČOV bude přispívat ke zhoršování kvality vod 9. Zábory ploch, především orné půdy a tím ztráta neobnovitelného zdroje pro fungování obcí 10. Neustálé zdražování plynu může způsobit návrat obyvatelstva k vytápění tuhými palivy s negativním dopadem na znečištěné ovzduší, zejména v zimním období 11. Zanedbáním investic do nových technologií (např. rychlý internet, rychlostní komunikace) se sníží atraktivita regionu pro obyvatele i podnikatele 12. Neschopnost připravit kvalitní projekty, které by mohly být využity pro čerpání dotačních podpor z národních i evropských zdrojů. 13. Neschopnost odhadnout vývoj a naplánovat správně veřejné investice 14. Konkurence blízkých i vzdálených regionů ve volnočasových aktivitách i cestovním ruchu

SWOT 4: Ochrana krajiny a přírodního dědictví

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pestrá, estetická krajina s vyváženým poměrem lesů a množstvím řek 2. Dostatek kvalitních povrchových i podzemních zdrojů vod 3. Většina obcí má kvalitní veřejnou zeleň i množství soukromých zahrad a sadů 4. Kvalitní ovzduší v údolí Moravice a ve vyšších polohách Nízkého Jeseníku 5. Základ systému pro separaci využitelných složek komunálních odpadů (papír, kovy, plasty, sklo, nápojové kartony) 6. Existence záměrů na vznik Územního systému ekologické stability v Územních plánech obcí 7. Dokončené nebo zahájené komplexní pozemkové úpravy alespoň na části území 8. Existence plánovací dokumentace na přírodě blízkou protipovodňovou ochranu na cca 50% území 9. Síť chráněných území 10. Zatím malý výskyt invazních druhů rostlin 11. Malý počet starých ekologických zátěží 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Malý počet vodních ploch 2. Znečištění vodních toků z komunálních, průmyslových i zemědělských zdrojů, bodových i plošných, eutrofizace vod od nadměrného zatížení vod dusíkem a fosforem 3. Vypouštění dešťových vod bez využití do kanalizací, splachy z komunikací a zpevněných ploch 4. Znečištěné ovzduší v topné sezóně a okolí frekventovaných silnic 5. Vysoký podíl skládkování odpadů, na evropské poměry stále nízký podíl separace a znovu – využití odpadů 6. Špatný stav nebo neexistence doprovodné zeleně kolem komunikací, málo izolační zeleně kolem zemědělských a průmyslových podniků, malý podíl zpevněných ploch čištěných od prachu, 7. Malý podíl energeticky úsporných budov, bezemisních a nízkoemisních vytápěcích technologií, úsporného veřejného osvětlení i úsporných nízkoemisních vozidel ve veřejné správě 8. Vysoký podíl orné půdy, nadměrná velikost půdních bloků s malým podílem rozptýlené krajinné zeleně, nepropojený a nepropustný územní systém ekologické stability 9. Nízké stavy některých druhů rostlin a zvířat, včetně dříve běžných (zajíc, koroptev,..)

PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Projeví se efekty ekologické výchovy a vzdělávání, větší povědomí obyvatel o životním prostředí 2. Dopad snižování spotřeby energie, omezování neekologické dopravy na kvalitu ovzduší 3. Výstavba zařízení pro třídění odpadů, kompostáren, systémů pro odběr elektrošrotu, nápojových obalů, papíru v obcích i podnicích 4. Využití finanční motivace občanů k vyššímu třídění odpadů a tím snížení objemu nevytříděného podílu 5. Podpora využívání separovaných odpadů jako druhotných zdrojů surovin – včetně bioodpadů 6. Zavádění nových, šetrných technologií pro ochranu životního prostředí, eko-design výrobků, zelená ekonomika, nízkouhlíková ekonomika 7. Zvyšování podílu listnatých a jiných původních dřevin v lesích, zlepšení stavu lesů 8. Plánování a realizace pozemkových úprav, zvyšování estetické hodnoty krajiny 9. Zvyšování podílu organického zemědělství, biozemědělství a jiných šetrných metod hospodaření, vliv greeningu – vše hlavně na orné půdě 10. Šetrné lesní hospodaření, přírodě blízké metody, růst ploch lesů zvláštního určení 11. Zvyšování rozlohy ploch zeleně, zvyšování její kvality, a to jak v sídlech, tak v okolí sídel i ve volné krajině 12. Zvyšování retence vody v krajině, hospodaření s dešťovou vodou v sídlech 13. Podpora kombinace technických a přírodě blízkých protipovodňových opatření 14. Adaptace na probíhající klimatické změny a zmírnění jejich negativních dopadů 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rostoucí podíl pevných paliv ve vytápění rodinných domků 2. Rostoucí automobilový provoz, včetně nákladní dopravy, působící rostoucí emise prachu 3. Stárnutí vodohospodářské infrastruktury, častější výskyt poruch a havárií 4. Negativní klimatické změny, střídání období zvýšených srážek, povodní a sucha, silné větry, kalamity v lesnictví a zemědělství 5. Sesuvy půdy, stará důlní díla a jiné geologické fenomény 6. Pokračování záborů půdy, fragmentace krajiny – především dopravními stavbami 7. Intenzifikace zemědělství, zvyšování dávek umělých hnojiv a chemických látek pro ochranu rostlin, zhutňování půdy a pokračující eroze půdy 8. Pokles úrovně péče o chráněná území, stanoviště rostlin a živočichů 9. Pokračování úbytku druhů, zvláště ohrožených 10. Nedostatek zdrojů na ochranu životního prostředí

SWOT 5: Bezpečnost, veřejná správa a spolupráce

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> 1. Skupina zkušených starostů, pracovníků obecních a městských úřadů s dlouhou praxí 2. Činnost 4 mikroregionů, Euroregionu Silesia, MAS Opavsko, Národní síť zdravých měst, Národní síť MAS – vzájemné síťování těchto sdružení 3. Přeshraniční spolupráce, především s Polskem, ale i se Slovenskem 4. Kvalitní vybavenost veřejné správy u větší části obecních a městských úřadů 5. Homogenní území s malými rozdíly, společné problémy a schopnost sdílet řešení 6. Nízká zátěž sociopatologickými jevy 7. Malý počet případů korupčního jednání veřejné správy v regionu 8. Položeny základy pro zvyšování zapojení občanů do rozhodování ve veřejné sféře (komunitní plánování, Místní agenda 21, podpora občanské participace,..) 9. Silný občanský sektor v několika oborech zájmové činnosti (hasiči, myslivci,..) 10. Tradice charity a meziobecní i mezilidské pomoci (Tříkrálová sbírka, povodně,..) 11. Dílčí péče o bezpečnost, převážně v oblasti silničního provozu (osvětlení přechodů, chodníky, radary,...) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Není systémové vzdělávání starostů ani rozvíjení a prohlubování kvalifikace pracovníků, nepoužívají se moderní metody řízení 2. Finanční řízení je intuitivní, s malou strategickou vizí 3. Nízká úroveň elektronizace agend 4. Malá míra sdílení agend mezi obcemi a spolupráce v administrativě vůbec, nedostatečná metodická pomoc obcím z úrovně ORP a Krajského úřadu 5. Není využíván žádný společný systém standardů veřejné správy, není společný informační systém, roztržitost hardwaru a softwaru, není měření výkonnosti a kvality veřejné správy 6. Vysoká administrativní zátěž na všech stupních veřejné správy, i směrem k občanům, podnikatelům a spolkům 7. Malé propojení strategického a územního plánování mezi obcemi navzájem i vertikálně, po linii občan (podnikatel, spolek) - obec – ORP – kraj – stát 8. Málo efektivní kontrolní mechanismy, prostor pro snižování potenciálu korupce 9. Slabý podíl občanských organizací se všeobecným zaměřením na rozvoj občanské společnosti, chybí partneři ve veřejné správě v řadě oblastí života obce 10. Málo místních sdružení, organizací zaměřených na všeobecný rozvoj dětí a mládeže (Skaut, Pionýr, ..) 11. Chybějící osvětové a vzdělávací aktivity ve veřejném prostoru regionu, zaměřené na problémy Opavska, především dlouhodobé kurzy typu Univerzita III. věku nebo Komunitní škola 12. Téměř chybí přeshraniční ekonomická spolupráce na úrovni obcí a regionů, zvláště ta dlouhodobá a systémová 13. Chybí systémové řešení bezpečnosti (silniční, proti násilným činům a kriminalitě, úrazová, zdravotní, finanční,...) formou prevence a osvěty

PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Využití zkušeností obcí s nejlepší dostupnou praxí v oblasti zlepšování kvality a výkonnosti veřejné správy 2. Podporovat finanční gramotnost veřejné správy, stabilizovat hospodaření obcí 3. Podpora občanské společnosti v oblastech, kde obecním úřadům nejvíc chybí partneři (sociální práce, zaměstnanost, péče o vzhled obce, vzdělávání, ...) 4. Využití projekt typu „Meziobecní spolupráce“ na zlepšení síťové spolupráce mezi městy a obcemi 5. Vznik zastřešujících organizací v sektoru veřejné správy (obce a města), občanského sektoru (Asociace NNO v regionu Opavsko) a podnikatelů (asociace hospodářské a agrární komory, živnostenských organizací a cechů v regionu Opavska) 6. Pokračování elektronizace veřejné správy (propojování agend, snížení zátěže místních úřadů, datové sítě, datová úložiště, 7. Posílená komunikace mezi veřejnou správou a Integrovaným záchranným systémem (IZS) 8. Podpora kybernetické bezpečnosti 9. Rozvoj příhraniční spolupráce ve všech rovinách, včetně sdílení agend a IZS, výměna zkušeností, vzájemné poznávání 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Růst kriminality, konzumace drog, alkoholismus, další sociopatologické jevy 2. Růst napětí mezi majoritní společností a minoritami – Romové, imigranti, ..., přerůstání napětí do násilných projevů intolerance a rasismu 3. Přelévání negativních jevů z regionu do regionu - kriminalita, drogové dealerství 4. Pokles ochoty k spolupráci mezi obcemi, sólové řešení svých problémů

B.5 Vazba na strategické dokumenty

Vazba na strategické dokumenty byla hodnocena metodou komparace rozdílů. V následujících výpisech jsou zaznamenány hlavní cíle strategických dokumentů, které jsou v souladu se strategickými a specifickými cíli SCLLD MAS Opavsko, jsou v souladu s územním zaměřením a působností SCLLD MAS Opavsko. Rozdílné mohou být použité nástroje pro řešení cílů, priority, přístupy a metody.

Cíle a opatření SCLLD území MAS Opavsko nejsou v zásadních strategických formulacích v rozporu s územními plány i dalšími územně-plánovacími dokumenty obcí a se Zásadami územního rozvoje Moravskoslezského kraje. SCLLD pro území MAS Opavsko rovněž akceptuje strategické plány obcí, mikroregionů a Euroregionu Silesia, a respektuje strategické dokumenty na úrovni Moravskoslezského kraje a České republiky. V případě dílčích vzájemných rozporů jednotlivých národních a oborových řídicích a strategických dokumentů jsou formulace cílů a opatření SCLLD pro území MAS Opavsko formulovány neutrálně.

Dokumenty evropského významu

Obnovená strategie EU pro udržitelný rozvoj

HLAVNÍ CÍLE

OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Zajistit schopnost Země udržovat život v celé jeho rozmanitosti, dodržovat omezené množství přírodních zdrojů planety a zajistit vysokou úroveň ochrany a zlepšení kvality životního prostředí. Předcházet znečišťování životního prostředí a snižovat je a podporovat udržitelnou spotřebu a výrobu, aby hospodářský růst již nebyl spojen se zhoršováním životního prostředí.

SOCIÁLNÍ SPRAVEDLNOST A SOUDRŽNOST

Podporovat demokratickou, soudržnou, zdravou, bezpečnou a spravedlivou společnost, která podporuje sociální začlenění, dodržuje základní práva a kulturní rozmanitost a která vytváří rovné příležitosti a bojuje proti všem formám diskriminace.

HOSPODÁŘSKÁ PROSPERITA

Podporovat prosperující, inovační, konkurenceschopnou, ekologickou ekonomiku založenou na bohatých znalostech, která přináší vysokou životní úroveň a plnou a kvalitní zaměstnanost v celé Evropské unii.

PLNĚNÍ NAŠICH MEZINÁRODNÍCH POVINNOSTÍ

Podporovat celosvětové zřizování demokratických institucí založených na míru, bezpečnosti a svobodě a bránit jejich stabilitu. Aktivně podporovat udržitelný rozvoj na celém světě a zajistit, aby vnitřní i vnější politiky Evropské unie byly v souladu s globálním udržitelným rozvojem a jeho mezinárodními závazky.

EVROPA 2020

Hlavní cíle

INTELIGENTNÍ RŮST

INOVACE V UNII

MLÁDEŽ V POHYBU

DIGITÁLNÍ PROGRAM PRO EVROPU

UDRŽITELNÝ RŮST

EVROPA MÉNĚ NÁROČNÁ NA ZDROJE

PRŮMYSLOVÁ POLITIKA PRO VĚK GLOBALIZACE

RŮST PODPORUJÍCÍ ZAČLENĚNÍ

PROGRAM PRO NOVÉ DOVEDNOSTI A PRACOVNÍ MÍSTA

EVROPSKÁ PLATFORMA PRO BOJ PROTI CHUDOBE

ÚZEMNÍ AGENDA EU 2020 - K inteligentní a udržitelné Evropě rozmanitých regionů podporující začlenění

Větší vliv globalizace – strukturální změny po globální hospodářské krizi

Výzvy integrace EU a rostoucí vzájemná provázanost regionů

Demografické a sociální výzvy lišící se podle územních celků a vyloučení zranitelných skupin

Změna klimatu a environmentální rizika – geograficky odlišné dopady

Energetické výzvy zaujímají přední místo a ohrožují konkurenceschopnost regionů

Ztráta biologické rozmanitosti, ohrožené přírodní, krajinné a kulturní dědictví

Územní priority rozvoje Evropské unie:

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Podpora polycentrického a vyváženého územního rozvoje
Podpora integrovaného rozvoje ve městech a venkovských a specifických oblastech
Územní integrace v přeshraničních a nadnárodních funkčních regionech
Zajištění globální konkurenceschopnosti regionů na základě silné místní ekonomiky
Zlepšení územního propojení pro jednotlivce, komunity a podniky
Správa a propojení ekologických, krajinných a kulturních hodnot regionů

Dokumenty celostátního významu

Politika územního rozvoje ČR 2008

Politika územního rozvoje ČR je celostátní nástroj územního plánování, který slouží zejména pro koordinaci územního rozvoje na celostátní úrovni a pro koordinaci územně plánovací činnosti krajů a současně jako zdroj důležitých argumentů při prosazování zájmů ČR v rámci územního rozvoje Evropské unie. Dokument Politika územního rozvoje ČR (PÚR ČR) určuje požadavky na konkretizaci úkolů územního plánování v republikových, mezinárodních, nadregionálních a přeshraničních souvislostech, určuje strategii a základní podmínky pro naplňování těchto úkolů a stanovuje republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území. V Politice územního rozvoje se rovněž vymezují oblasti se zvýšenými požadavky na změny v území, které svým významem přesahují území jednoho kraje, a dále stejně významné oblasti se specifickými hodnotami a se specifickými problémy a koridory a plochy dopravní a technické infrastruktury. Pro vymezené oblasti, koridory a plochy se stanovují kritéria a podmínky pro rozhodování o možnostech změn v jejich využití.

Strategie regionálního rozvoje 2014-2020

Strategie regionálního rozvoje je základním dokumentem regionální politiky na úrovni státu formující regionální politiku ČR. Formuluje souhrnně cíle, problémové okruhy a priority, které bude třeba zabezpečovat při zajišťování politiky regionálního rozvoje v ČR a přesahy mezi evropskou a národní regionální politikou ČR.

HLAVNÍ CÍLE

1. REGIONÁLNÍ KONKURENCESCHOPNOST

1.1 VYUŽITÍ POTENCIÁLU ROZVOJOVÝCH ÚZEMÍ

1.2 ROZVOJ KLÍČOVÉ INFRASTRUKTURY NADREGIONÁLNÍHO VÝZNAMU

2. ÚZEMNÍ SOUDRŽNOST

2.1 ZKVALITNĚNÍ SOCIÁLNÍHO PROSTŘEDÍ ROZVOJOVÝCH ÚZEMÍ

2.2 VYVÁŽENÝ ROZVOJ STABILIZOVANÝCH ÚZEMÍ

2.3 OŽIVENÍ PERIFERNÍCH ÚZEMÍ

3. ENVIRONMENTÁLNÍ UDRŽITELNOST

3.1 OCHRANA A UDRŽITELNÉ VYUŽÍVÁNÍ ZDROJŮ V REGIONECH

3.2 OCHRANA PŘÍRODY A KRAJINY, KVALITNÍ A BEZPEČNÉ PROSTŘEDÍ PRO ŽIVOT

4. VEŘEJNÁ SPRÁVA A SPOLUPRÁCE

4.1 ZKVALITNĚNÍ INSTITUCIONÁLNÍHO RÁMCE PRO ROZVOJ REGIONŮ

4.2 PODPORA SPOLUPRÁCE NA MÍSTNÍ A REGIONÁLNÍ ÚROVNI

Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy (2004)

Základním cílem Cyklostrategie je podpora výstavby kvalitní a bezpečné cyklistické infrastruktury. K dosažení tohoto cíle vede mnoho cest, které jsou v dokumentu uvedeny ve struktuře priorit - cíl - dílčí opatření.

Hlavními priority cyklostrategie jsou:

- Rozvoj cyklistiky jako rovnocenného prostředku dopravní obsluhy území;
- Rozvoj cyklistiky pro posílení cestovního ruchu;
- Rozvoj cyklistiky pro posílení ochrany životního prostředí a zdraví;
- Zajištění koordinace s dalšími resorty a subjekty.

Národní strategie bezpečnosti silničního provozu 2011-2020

Národní strategie BESIP na období 2011-2020 je koncipována jako samostatný materiál Ministerstva dopravy, který vytyčuje cíle, základní principy i návrhy konkrétních opatření směřující k zásadnímu snížení nehodovosti na silnicích v České republice. Současně vytváří podmínky pro zapojení dalších resortů i všech ostatních subjektů, které mohou svou činností BESIP ovlivnit. Vychází z Dopravní politiky České republiky pro léta 2005-2013, která zakotvuje zlepšování vnitřní a vnější bezpečnosti dopravy za jeden z pěti specifických cílů české dopravní politiky.

Národní koncepce podpory rodin s dětmi

Národní koncepce podpory rodin s dětmi je zaměřena z hlediska potřeb rodin s dětmi na klíčové oblasti jejich podpory (vytváření vhodných socioekonomických podmínek pro fungování rodin zaměřující se na finanční zajištění rodiny, sloučitelnost práce a rodiny a služby péče o děti; podporu zkvalitňování rodinných vztahů a posilování rodičovských kompetencí; podporu rodin se specifickými potřebami a podporu zapojení krajů a obcí do rodinné politiky. Cílovou skupinou jsou rodiny s nezaopatřenými dětmi, neboť jejich vznik a fungování vyžaduje největší podporu ze strany státu.

Priority rozvoje sociálních služeb pro období 2009-2012

„Priority rozvoje sociálních služeb pro období 2009 - 2012“ jsou rámcovým dokumentem, který pojímá sociální služby komplexně a jehož účelem je vymezit hlavní trendy a oblasti, na něž by měla být upřena pozornost. Hlavní oblasti, o nichž materiál pojednává, jsou: podpora rozvoje služeb sociální prevence, transformace služeb sociální péče, vzdělávání a profesní rozvoj, plánování sociálních služeb, reflexe krajských střednědobých plánů rozvoje sociálních služeb, sociální služby a evropská sociální politika, cílové skupiny s potřebou multidisciplinárního přístupu, ekonomická udržitelnost a rozvoj sociálních služeb.

Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí 2013 – 2017

Hlavní cíle:

ZAJIŠTĚNÍ A OCHRANA LIDSKÝCH PRÁV STARŠÍCH OSOB

CELOŽIVOTNÍ UČENÍ

ZAMĚSTNÁVÁNÍ STARŠÍCH PRACOVNÍKŮ A SENIORŮ VE VAZBĚ NA SYSTÉM DŮCHODOVÉHO POJIŠTĚNÍ

DOBROVOLNICTVÍ A MEZIGENERAČNÍ SPOLUPRÁCE

KVALITNÍ PROSTŘEDÍ PRO ŽIVOT SENIORŮ

ZDRAVÉ STÁRNUTÍ

PÉČE O NEJKŘEHČÍ SENIORY S OMEZENOU SOBĚSTAČNOSTÍ

Národní inovační strategie ČR 2012 – 2020

Hlavním cílem NIS je posílení významu inovací a využívání špičkových technologií jako zdroje konkurenceschopnosti ČR a zvyšování jejich přínosů pro dlouhodobý hospodářský růst, pro tvorbu perspektivních pracovních míst a pro rozvoj kvality života na území ČR. Základní podmínkou pro efektivní fungování celého inovačního systému je excelentní výzkum, kvalitní vzdělávací systém a lidské zdroje a rovněž posun firem na trzích a v hodnotových řetězcích směrem k inovačním lídrům, a to prostřednictvím inovací technických i netechnických. NIS je proto rozdělena do čtyř hlavních částí zabývajících se excelentním výzkumem, spoluprací mezi podnikovým a akademickým sektorem při transferu znalostí, podporou inovačního podnikání a lidmi jako nositeli nových nápadů a iniciátory změn.

Státní energetická koncepce ČR 2010-2030

Státní energetickou koncepcí formuluje vláda České republiky politický, legislativní a administrativní rámec ke spolehlivému, cenově dostupnému a dlouhodobě udržitelnému zásobování energií. Státní energetická koncepce je ve smyslu zákona strategickým dokumentem vyjadřujícím cíle státu v energetickém hospodářství v souladu s potřebami hospodářského a společenského rozvoje, včetně ochrany životního prostředí, sloužícím i pro vypracování územních energetických koncepcí.

Hlavním posláním Státní energetické koncepce je zajistit spolehlivou, bezpečnou a k životnímu prostředí šetrnou dodávku energie pro potřeby obyvatelstva a ekonomiky ČR, a to za konkurenceschopné a přijatelné ceny za standardních podmínek. Současně musí zabezpečit nepřerušované dodávky energie v krizových situacích v rozsahu nezbytném pro fungování nejdůležitějších složek infrastruktury státu a přežití obyvatelstva.

Takto vymezená dlouhodobá vize energetiky ČR je shrnuta v trojici vrcholových strategických cílů energetiky ČR, těmi jsou bezpečnost — konkurenceschopnost — udržitelnost

Koncepce podpory malých a středních podnikatelů 2014 – 2020

Koncepce podpory malých a středních podnikatelů na období let 2014–2020 (Koncepce MSP 2014+) přijatá usnesením vlády ČR ze dne 12. prosince 2012 č. 923 představuje zásadní strategický dokument pro přípravu programovacího období kohezní politiky EU 2014–2020 v oblasti podnikání, a to zejména v rámci přípravy nového Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost. Stejně tak je Koncepce MSP 2014+ důležitá i pro přípravu národních programů na podporu malých a středních podnikatelů. Mimo to řeší i podmínky podnikání MSP obecně a klade si také za cíl motivovat podnikatele k využívání finančních prostředků pro rozvoj svého podnikání z unijních programů EU.

90

Strategie celoživotního učení ČR 2007 – 2015

Implementační plán Strategie celoživotního učení představuje z hlediska ministerstva významný nástroj zavádění prvků celoživotního učení do běžného života občanů ČR. V implementačních opatřeních, rozdělených do oblastí počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání se zavádějí prvky, které mají ze vzdělávání učinit systémový rámec, propojující a doplňující všechny tři zmiňované oblasti vzdělávání, a to za vzájemné spolupráce nejen orgánů státní správy, ale i samosprávy a sociálních a hospodářských partnerů.

Hlavní cíle:

1. SNIŽOVAT NEROVNOSTI V PŘÍSTUPU KE VZDĚLÁNÍ
2. ROZVÍJET MIMOŠKOLNÍ AKTIVITY A ZÁJMOVÉ ČINNOSTI ŽÁKŮ
3. PODPOROVAT OTEVŘENOST A PROSTUPNOST MEZI VZDĚLÁVACÍMI PROGRAMY STŘEDOŠKOLSKÉHO STUDIA I MEZI PROGRAMY STŘEDOŠKOLSKÉHO A TERCIÁRNÍHO STUDIA A JEJICH PROPOJENÍ NA DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ
4. USNADNIT PŘECHOD A UPLATNĚNÍ ABSOLVENTŮ V PRAXI
5. STIMULOVAT JEDNOTLIVCE I ZAMĚSTNAVATELE K ROZŠÍŘENÍ ÚČASTI NA DALŠÍM VZDĚLÁVÁNÍ A KE ZVÝŠENÍ INVESTIC DO DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ, PROVÁZAT SYSTÉMOVOU A PROGRAMOVOU SLOŽKU FINANČNÍ PODPORY DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže 2007 - 2013

Základním principem dokumentu je vnímání státní politiky jako zodpovědnost státu za vytváření podmínek pro rozvoj mladé generace a za plnění úkolů, které státu v této věci přísluší nebo k jejichž plnění se v rámci celé řady mezinárodních úmluv přihlásil, tak zodpovědnost rodiny a přiměřeně věku i zodpovědnost jednotlivce za sebe sama.

Hlavními cíli nové Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže je vytváření vhodných podmínek zejména pro:

- naplňování funkce rodiny
- osobnostní rozvoj mladých lidí a jejich uplatnění ve společnosti
- výchovu k aktivnímu občanství včetně participace
- podporu zdravého životního stylu
- ochranu před negativními jevy a jejich následky

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2011 – 2015

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2011 navazuje a dále rozpracovává dokumenty formulující základní strategické cíle školství jako Programové prohlášení vlády v oblasti regionálního školství a Národní program reform. Základním principem a určujícím motivem Dlouhodobého záměru ČR 2011 pro následující období je zvýšit kvalitu a efektivitu ve vzdělávání a tím také konkurenceschopnost ČR v mezinárodním srovnání.

Strategie prevence kriminality 2012-2015

Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012 až 2015 určuje cíle, principy a priority vládní politiky v oblasti prevence kriminality a definuje obsah systému prevence kriminality v rámci České republiky na úrovni státu, krajů a obcí. Navazuje na poznatky plynoucí z průběžného hodnocení předchozích strategií. Principy a priority jsou opřeny o statistické trendy trestné činnosti a bezpečnostní analýzy, závěry a doporučení mezinárodních, resortních a odborných institucí a orgánů. Hlavními cíli předkládané Strategie je snížení výskytu kriminálního chování a rizikových faktorů, zvýšení bezpečí na veřejných místech, stabilní finanční podpora efektivních aktivit a projektů prevence kriminality a stabilizovaný a efektivní systém prevence kriminality, který je obvyklý v rozvinutých demokraciích.

Priority Strategie jsou zaměřeny tak, aby napomáhaly plnění cílů a zejména obcím poskytly vodítko k realizaci cílů Strategie na lokální úrovni. Je navrhováno vytvoření stálých Pracovních skupin prevence kriminality na úrovni krajů, která by vytvářela odbornou, koordinační a koncepční platformu složenou z manažerů prevence kriminality, preventistů Policie ČR, zástupců Probační a mediační služby ČR, protidrogových koordinátorů, národnostních poradců, romských koordinátorů, metodiků sociální prevence, krajských školních koordinátorů prevence atp.

Prioritami v oblasti sociální prevence je problematika ohrožených dětí a jejich rodin, problematika recidivistů. Zvláštní pozornost bude věnována obětem trestných činů. V rámci trestné činnosti bude pozornost věnována tzv. tradiční kriminalitě – majetkové, násilné a mravnostní. Nově bude napřena pozornost na prevenci kriminality ve virtuální komunikaci, a to zejména ve vztahu k dětem a mladistvým a na problematiku předlužování a s tím souvisejících rizik.

Koncepce požární prevence ČR 2012 – 2016

Materiál je základním dokumentem v oblasti ochrany před vznikem požáru a jeho šířením. V dokumentu je zhodnocena současná úroveň požární ochrany v České republice včetně personální a ekonomické situace HZS ČR. Stěžejní část

materiálu je věnována vybraným cílům, na které HZS ČR v daném období v oblasti požární prevence klade důraz. V přílohové části jsou nově analyzovány a popsány všechny procesy, které s problematikou požární prevence souvisí.

Strategie pro růst - české zemědělství a potravinářství v rámci Společné zemědělské politiky EU po roce 2013

Zvýšení efektivity a konkurenceschopnosti zemědělských podniků
Rozvoj zemědělství při podstatném zlepšení jeho vztahů k přírodním zdrojům
Zajištění vyváženého ekonomického rozvoje a životaschopnosti zemědělských podniků
Rozvoj využití zemědělské produkce a odpadů jako obnovitelných zdrojů energie
Zlepšení vztahů zemědělství k venkovu
Snížení dopadů rizikovitosti podnikání v zemědělství
Rozvoj a využití poznatků vědecko-technologického vývoje ve prospěch reálné konkurenceschopnosti
Ekologicky šetrný růst efektivity a produktivity potravinářství
Posilování významu potravinářství na domácím trhu a růst jeho exportní výkonnosti
Zachování strategických kapacit potravinářství
Zvýšení významu potravinářství v zaměstnanosti a rozvoji venkova

Národní strategický plán rozvoje venkova 2007 – 2013

Hlavní cíle:

Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví

Modernizace, inovace a kvalita

Vytvořit silné zemědělsko-potravinářské odvětví, modernizovat zemědělské podniky, zavádět inovace a zvýšit kvalitu produktů.

Přenos znalostí

Vytvořit dynamické zemědělsko-potravinářské prostředí, rozšířit vzdělávání a poradenství a snížit věkový průměr pracovníků v zemědělství.

Zlepšení životního prostředí a krajiny

Biologická rozmanitost, zachování a rozvoj zemědělských a lesnických systémů s vysokou přírodní hodnotou a tradičních zemědělských krajín

Podpora zemědělských a lesnických postupů šetrných k životnímu prostředí vedoucích k biologické rozmanitosti a podpora vhodných zemědělských systémů pro zachování venkovské krajiny. Podpora ochrany životního prostředí na zemědělské půdě v oblastech s vysokou přírodní hodnotou.

Ochrana vody a půdy

Ochrana jakosti povrchových a podzemních vodních zdrojů prostřednictvím opatření zaměřených na protierozní ochranu a vhodné používání zemědělského půdního fondu.

Zmírňování klimatických změn

Podpora využívání obnovitelných zdrojů energie prostřednictvím stávajícího lesnického potenciálu a možností jeho rozšíření a zachování pozitivních funkcí lesa.

Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova

Tvorba pracovních příležitostí a podpora využívání OZE

Vytvořit pracovní místa a zajistit vyšší příjmovou úroveň obyvatel venkova rozvojem a diverzifikací aktivit na venkově a podporou venkovské turistiky.

Podmínky růstu a kvalita života na venkově

Vytvořit podmínky růstu ve venkovských oblastech. Zlepšit vybavení a vzhled vesnic a veřejných prostranství a posílit sounáležitost obyvatel s místním prostředím a dědictvím venkova. Zabezpečit rozvoj venkovské infrastruktury s cílem rozvoje malého a středního podnikání a zlepšení životního prostředí venkovských sídel.

Vzdělávání

Přispět k vyšší úrovni vzdělanosti a uplatnění na trhu práce venkovských obyvatel rozvojem poradenství a vzdělávání a zvýšit používání informačních a komunikačních technologií. Iniciovat vytváření a rozvoj místních partnerství a podporovat využití vnitřního potenciálu venkova.

LEADER

Zlepšení řízení a mobilizace přirozeného vnitřního rozvojového potenciálu venkova

Realizovat místní rozvojové strategie a spolupráci místních partnerství.

Zásady státní lesnické politiky

Státní lesnická politika má stanovené tyto cíle:

- Zajistit zachování lesa a lesní půdy pro budoucí generace.
- Zvyšovat konkurenceschopnost lesního hospodářství.
- Zvyšovat biodiverzitu v lesních ekosystémech, jejich celistvost a ekologickou stabilitu.
- Posílit význam lesa a lesního hospodářství pro ekonomický rozvoj venkova.
- Posílit význam školství, výzkumu a inovací v lesním hospodářství.

Státní program ochrany přírody a krajiny 2009-2012

Hlavní cíle:

1. Udržet a zvyšovat ekologickou stabilitu krajiny – s mozaikou vzájemně propojených biologicky funkčních prvků a částí, schopných odolávat vnějším negativním vlivům včetně změn klimatu
2. Udržet a zvyšovat přírodní a estetické hodnoty krajiny
3. Zajistit udržitelné využívání krajiny jako celku především omezením zástavby krajiny, zachováním její prostupnosti a omezením další fragmentace s předností využití ploch v sídelních útvarech, případně ve vazbě na ně
4. Obnovit přirozené hydro-ekologické funkce krajiny a posílit schopnosti krajiny odolávat a přizpůsobovat se očekávaným klimatickým změnám
5. Zabezpečení ochrany půdy jako nezastupitelného a neobnovitelného přírodního zdroje, s uplatněním principů udržitelného rozvoje a s ohledem na ostatní složky životního prostředí
6. Zajištění vyšší kvality života v sídlech zapojením přírodních nebo přírodě blízkých prvků do struktury sídel

Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR

Hlavní priority dokumentu:

- 1 PRIORITY: ZLEPŠOVÁNÍ PODMÍNEK PRO ZDRAVÝ ŽIVOT
- 2 PRIORITY: ZLEPŠOVÁNÍ ŽIVOTNÍHO STYLU A ZDRAVOTNÍHO STAVU POPULACE
- 3 PRIORITY: PŘIZPŮSOBIT POLITIKY A SLUŽBY DEMOGRAFICKÉMU VÝVOJI A PODPOŘIT MEZIGENERAČNÍ A RODINNOU SOUDRŽNOST
- 4 PRIORITY: PODPORA DYNAMIKY NÁRODNÍ EKONOMIKY A POSILOVÁNÍ KONKURENCESCHOPNOSTI (PRŮMYSLU A PODNIKÁNÍ, ZEMĚDĚLSTVÍ, SLUŽEB)
- 5 PRIORITY: ZAJIŠTĚNÍ ENERGETICKÉ BEZPEČNOSTI STÁTU A ZVYŠOVÁNÍ ENERGETICKÉ A SUROVINOVÉ EFEKTIVITY HOSPODÁŘSTVÍ
- 6 PRIORITY: ROZVOJ LIDSKÝCH ZDROJŮ, PODPORA VZDĚLÁVÁNÍ, VÝZKUMU A VÝVOJE
- 7 PRIORITY: UPEVNĚNÍ ÚZEMNÍ SOUDRŽNOSTI
- 8 PRIORITY: ZVYŠOVÁNÍ KVALITY ŽIVOTA OBYVATEL ÚZEMÍ
- 9 PRIORITY: ÚČINNĚJI PROSAZOVAT STRATEGICKÉ A ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ
- 10 PRIORITY: ODPOVĚDNÉ HOSPODAŘENÍ V ZEMĚDĚLSTVÍ A LESNICTVÍ
- 11 PRIORITY: POSILOVÁNÍ SOCIÁLNÍ STABILITY A SOUDRŽNOSTI

Plán odpadového hospodářství 2003-2012

Je v souladu s cíly SCLLD MAS Opavsko

Státní politika životního prostředí ČR 2012 – 2020

Státní politika životního prostředí České republiky 2012 - 2020 vymezuje plán na realizaci efektivní ochrany životního prostředí v České republice do roku 2020.

Hlavním cílem je zajistit zdravé a kvalitní životní prostředí pro občany žijící v České republice, výrazně přispět k efektivnímu využívání veškerých zdrojů a minimalizovat negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí, včetně dopadů přesahujících hranice státu, a přispět tak ke zlepšování kvality života v Evropě i celosvětově.

SPŽP je zaměřena na oblast ochrany a udržitelného využívání zdrojů, ochrany klimatu a zlepšení kvality ovzduší, ochrany přírody a krajiny, bezpečného prostředí.

Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR 2014-2020

Koncepce představuje základní strategický střednědobý dokument v oblasti cestovního ruchu pro období 2014 – 2020. Jejím hlavním cílem je zvyšovat konkurenceschopnost celého odvětví cestovního ruchu na národní i regionální úrovni, udržení jeho ekonomické výkonnosti i jeho pozitivních dopadů na socio-kulturní a environmentální rozvoj České republiky.

Dokumenty krajské úrovně

Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2009 – 2016

Hlavní cíle

1. KONKURENCESCHOPNÁ, INOVAČNĚ ZALOŽENÁ EKONOMIKA
2. VYSOKÁ ZAMĚSTNANOST A SOCIÁLNÍ INKLUZE – PŘÍLEŽITOST PRO VŠECHNY
3. VZDĚLANÁ SPOLEČNOST AKTIVNÍCH A SEBEVĚDOMÝCH OBYVATEL
4. KVALITNÍ A KULTURNÍ PROSTŘEDÍ, SLUŽBY A INFRASTRUKTURA PRO ŽIVOT, PRÁCI A NÁVŠTĚVU
5. EFEKTIVNÍ SPRÁVA VĚCÍ VEŘEJNÝCH

Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje na léta 2010-2020

Strategie absorpce venkovských oblastí 2014

Územní energetická koncepce Moravskoslezského kraje

Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Moravskoslezského kraje

Dlouhodobé záměry vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje

Krajský program ke zlepšení kvality ovzduší Moravskoslezského kraje

Krajský program snižování emisí Moravskoslezského kraje

Koncepce rozvoje dopravní infrastruktury Moravskoslezského kraje

Koncepce rozvoje zemědělství a venkova Moravskoslezského kraje

Koncepce rozvoje zdravotnictví Moravskoslezského kraje

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji

Plán dopravní obslužnosti Moravskoslezského kraje

Plán rozvoje vodovodů a kanalizací území Moravskoslezského kraje

Plán odpadového hospodářství Moravskoslezského kraje

Zásady územního rozvoje Moravskoslezského kraje

Dokumenty úrovně ORP

Strategie území správního obvodu ORP Hlučín

Strategie území správního obvodu ORP Kravaře

Strategie území správního obvodu ORP Kravaře Opava

Územně analytické podklady ORP Kravaře, Hlučína a Opava

Dokumenty mikroregionů, měst a obcí

Strategický plán ekonomického a územního rozvoje Statutárního města Opavy 2007-2020

Řešená témata

EKONOMIKA

INFRASTRUKTURA

I.1 ŘEŠENÍ VNITŘNÍ DOPRAVY MĚSTA

I.2 VNĚJŠÍ DOPRAVA

I.3 ROZVOJ TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY

LIDÉ

L.1 VZDĚLÁVÁNÍ A ZAMĚSTNANOST

L.2 DŮSTOJNÉ ŽIVOTNÍ PODMÍNKY ZNEVÝHODNĚNÝCH OBYVATEL

L.3 ZVYŠOVÁNÍ KVALITY ŽIVOTA OBYVATEL V OBLASTECH SPORTU, KULTURY A VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT

Z. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Z.1 ČISTOTA OVZDUŠÍ A SNIŽOVÁNÍ HLUKOVÉ ZÁTĚŽE

Z.2 ZLEPŠOVÁNÍ SBĚRU, ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ ODPADŮ

Z.3 ENVIRONMENTÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, VÝCHOVA A OSVĚTA

Z.4 ZLEPŠOVÁNÍ STAVU PŘÍRODY A KRAJINY

S. SPRÁVA MĚSTA A MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ

S.1 ZJEDNODUŠENÍ, ZPŘÍSTUPNĚNÍ A ZKVALITNĚNÍ SLUŽEB VEŘEJNOSTI

S.2 VYTVOŘENÍ FUNGUJÍCÍ KOMUNIKAČNÍ STRATEGIE

Integrovaná rozvojová strategie mikroregionu Matice Slezská (2007)

Strategie rozvoje polsko-české spolupráce v Euroregionu Silesia na léta 2014–2020

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

C. Strategická část

C.1 Definování MISE

Záměr vypracovat MISTr pro období 2014-20 vychází z místního partnerství občanského, veřejného a podnikatelského sektoru MAS Opavsko, toto partnerství je také vlastníkem strategie. Partnerství pověřilo přípravou a realizací strategie svou právníckou osobu, kterou je od r. 2006 MAS Opavsko z.s. (zapsaný spolek, dříve občanské sdružení).

MISTr území MAS Opavsko je zpracována proto, aby pomáhal zlepšovat kvalitu života obyvatel území Opavska, propojovat aktivity a projekty, zavádět nové, inovativní řešení a zvyšovat udržitelnost, odolnost a bezpečnost přírodních i technických systémů ve složitém a navzájem propojeném prostředí opavského venkova na začátku 21.století.

Klíčovým konceptem (principem) v přípravě MISTr Opavsko je **udržitelnost** ve všech jejích aspektech:

- Propojení a vzájemný respekt ve všech oblastech kvalitního života – ekonomika, sociální a životní prostředí
- Zvažování dlouhodobých důsledků konání v každé oblasti, strategické plánování
- Vnímání faktu, že naše zdroje jsou omezené a vyčerpatelné
- Předběžná opatrnost- pokud si nejsme jisti všemi dopady našich činů, musíme počítat raději s horšími variantami a pokud známe rizika, měli bychom se snažit je eliminovat dřív, než nastanou, je to účinnější a levnější
- Vnímání kvality života ve všech jejích rozměrech, tedy ne jen materiální bohatství, ale i hodnoty kulturní, estetické, etické, duchovní a další
- Sociální spravedlnost a snaha potírat chudobu ve smyslu materiálním i duchovním, spravedlnost a příležitosti pro všechny
- Vyvážený vztah lokální a globální dimenze života, vnímání významu těchto úrovní a jejich propojenost
- Naše odpovědnost k budoucím generacím a pochopení pro jejich právo žít svůj život bez zátěže našimi dluhy a problémy, které bychom jim přenechali
- Demokratický přístup k řešení problémů, princip rovnosti práv, snaha o zapojování co nejširší komunity do řešení problémů a sdílení informací, transparentnost a otevřenost

C.2 Definování vize a z vize vyplývajících klíčových oblastí rozvoje území:

Na základě analytických podkladů v jednotlivých tematických oblastech byla definována strategická vize jako průnik sociálních, ekonomických a environmentálních cílů, které se partnerství lidí na Opavsku rozhodlo dosáhnout:

Vize:

*Opavsko jako domov šťastných, zdravých,
spokojených a bohatých lidí,
kteří mají přátelské vztahy navzájem
i se svými sousedy
a jsou ohleduplní k svému okolí*

D. Stanovení strategických a specifických cílů a konkrétní opatření k naplnění cílů

Stanovení klíčových oblastí rozvoje území

- Oblast 1:** Šťastní, zdraví a spokojení lidé na Opavsku, ohleduplní k svému okolí
Pro oblast sociální a oblast environmentální
- Oblast 2:** Pracující, bohaté a dobře vybavené Opavsko
Pro oblast ekonomickou
- Oblast 3:** Efektivní veřejná správa Opavska, rozvinutý občanský sektor a dobrá spolupráce s blízkými i vzdálenými partnery, pomoc těm méně úspěšným
Pro oblast veřejnoprávní a oblast občanskoprávní

D.1 Strategický cíl I.: Lidé a společnost Opavska

D.1.1 Specifický cíl „Zdravý a spokojený život“

Neinvestiční podpora kvality života obyvatel na Opavsku, rozvoj aktivit obyvatel od nejmladších dětí přes dospělé až po seniory vedoucí ke zlepšení spokojenosti, podpoře zdravého a moderního životního stylu, podpoře společenských aktivit (zájmy, záliby, kultura, sport, zdraví), předcházení rizikových forem chování.

D.1.1.1 Opatření „Služby a aktivity pro seniory, mladé rodiny, děti a mládež i ostatní občany v oblasti sociální péče a zdravotnictví, v kultuře, sportu, volnočasových a zájmových činnostech, včetně adaptace na stárnutí společnosti“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Sociální služby pro seniory-domácí služby, pomoc v obstarávání životních potřeb, úklid a zajištění stravování, kulturní a volnočasové aktivity (kluby, spolky, výlety, informovanost a vzdělávání), služby asistentů, doprava, denní i lůžková zařízení, komunitní a neformální formy péče o seniory
- Podpora v rodičovství, pomoc mladým rodinám s dětmi, služby pro rodiny s dětmi, pomoc při sladění rodinného a profesního života, služby pro osoby na mateřské a rodičovské dovolené- školky, asistence, pečovatelky, doprava, poradny, mateřská a dětská centra, pomoc v pěstounství a v osvojování opuštěných dětí
- Zdravotní péče-poradenství, informovanost, preventivní a základní péče, spolupráce zdravotních institucí (lékaři, pojišťovny, Státní zdravotní ústav, hygienici,...) s veřejnou správou, podnikateli i občanským sektorem, zajišťování dostatku lékařů, zkvalitnění zdravotní péče včetně péče následné a návazné, nové metody v zajištění zdravotní péče (využití internetu, nových metod diagnostiky, mobilní služby), lázeňská péče, pouřazová péče, péče o chronicky nemocné a tělesně či duševně postižené
- Kultura, sport, volnočasové aktivity – tradiční i nové akce, podpora obecní i regionální pospolitosti a tradic, folklór, hudba, ochotnické divadlo, sportovní utkání, ligy, festivaly, výstavy, kroužky, spolky, zájmové činnosti-hasiči, myslivci, místní, meziobecní a regionální akce

D.1.1.2 Opatření „Snižování rizik spojených se závislostmi - kouřením, alkoholismem, drogami, gamblerstvím aj.“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Prevence a aktivní potlačování škodlivých návyků na úrovni rodiny, školy, obce i celého regionu, prezentace negativních efektů, kampaně, spolupráce se zdravotnickými i neziskovými organizacemi
- Nabídka alternativních aktivit, především sportovních a kulturních

- Regulace hazardu v obcích, omezování spotřeby alkoholu a zvyšování kultury jeho konzumace, omezování kouření, represe konzumace drog,

D.1.1.3 Opatření „Podpora moderního, aktivního a zdravého životního stylu, zlepšení tělesného i duševního zdraví populace, udržitelná spotřeba“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Podpora příklonu k modernímu zdravému životnímu stylu, omezování zdravotních rizik, pohyb, sport, omezování stresových faktorů, organizace propagačních akcí, osvěta, poradenství
- Zvyšování nabídky zdravých a bezpečných potravin, zdravá výživa, bezpečné a nezávadné výrobky, omezování dopadů spotřeby na zdraví i prostředí, osvětové a propagační akce
- Programy zdravotní prevence v oblasti srdečních a cévních chorob, rakoviny, prevence úrazů, ochrana duševního zdraví s cílem prodloužení délky života a délky života ve zdraví, osvěta, poradenství

D.1.2 Specifický cíl „Sociální začleňování a boj s chudobou“

Řešení situací spojených se vznikem skupin obyvatel vyloučených ze společnosti na její okraj, lidí v pasti chudoby, bez šance na práci, bez přístupu ke vzdělání, bez příštěší, boj s riziky s těmito jevy spojenými.

D.1.2.1 Opatření „Pomoc v začleňování lidem a skupinám vyčleněným na okraji společnosti“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Mapování projevů sociálního vyloučení – prohlubující se zadluženost domácností, nárůst příjemců dávek hmotné nouze, růst počtu nelegálně pracujících, zhoršující se docházka dětí do školy, konflikty majority s příslušníky vyloučené komunity, zvýšená migrace, kriminalita
- Spolupráce s obce s možnými spojenci – Agentura pro sociální začleňování, neziskové a občanské organizace, školy, úřady obcí s rozšířenou působností, kraje, média, Policie ČR, ...
- Zvyšování kapacit pro zvládnutí situace v lokalitě, hledání zdrojů finančních a lidských,
- Přijímání konkrétních opatření, zpětné zapojení vyloučených skupin do dění v obci

D.1.2.2 Opatření „Boj s chudobou, zvyšování šancí na trhu práce, motivace k práci, základní dovednosti a sociální podnikání, podpora sociálních podniků – sociální inovace“

Příklady některých aktivit naplňujících prioritu:

- Mapování projevů chudoby v obci, zjišťování důvodů chudoby, diskuse o problémech chudoby, hledání příkladů odjinud
- Motivování k usilování získat práci, vytvářet sociální pracovní místa, především ve veřejných službách, zakládání sociálních podniků, sociálně odpovědné zadávání veřejných zakázek
- Nové metody a formy sociální práce, využívání cizích zkušeností, především v soc. podnikání
- Pracovní poradenství, nástroje aktivní politiky zaměstnanosti, spolupráce s Úřady práce, Agenturou pro sociální začleňování a jinými institucemi a neziskovými organizacemi

D.1.2.3 Opatření „Vytváření sítí vzájemné sociální podpory a spolupráce, integrace a kooperace“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Vzájemná spolupráce obcí, mikroregionů, spolupráce se specializovanými neziskovými organizacemi i dalšími institucemi, zapojování osob ohrožených chudobou, dlouhodobou nezaměstnaností či vyloučením do spolupracujících skupin, jejich integrace do hledání řešení

D.1.3 Specifický cíl „Vzdělávání a informace pro kvalitu života“

Vzdělání a informace jsou hlavním kapitálem, které hlavně mladým lidem, ale i střední a starší generaci zajistí úspěšný a kvalitní život v dnešním rychle se měnícím světě

D.1.3.1 Opatření „Kvalitní vzdělávání na všech stupních škol a pro všechny děti“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Zlepšování kvality výuky na školách, rozvoj inkluzivního vzdělávání – takového, které podporuje soudržnost společnosti a nevytváří sociální rozdíly, školení učitelů pro tento cíl, zlepšení poradenství, intervence v rodinách, které nepomáhají vzdělávání dětí, řešení záškoláctví, šikany, omezování odchodu dětí do speciálních škol, fungování asistentů pro děti, které je potřebují
- Zvýšení kvality vzdělávání dětí v mateřských školkách, zlepšení kvality jejich pedagogů, uplatnění nových metod a metodik, spolupráce MŠ a ZŠ a usnadnění přechodu dětí mezi těmito školami, speciální pozornost logopedické péči jiným speciálním problémům pedagogiky
- Zlepšení kvality vzdělávání dětí v klíčových kompetencích a praktických dovednostech, ověřitelné zlepšením žáků v mezinárodních srovnáních, zavádění moderních metod výuky a moderních pomůcek – tablety, vysokorychlostní internet, e-výuka a sdílení kurzů na síti, moderní dílny praktických předmětů a laboratoře pro podněcování zájmu dětí o technické a přírodovědné obory, praxe a exkurze v továrnách a výzkumných institucích

D.1.3.2 Opatření „Celoživotní vzdělávání dospělých – hnací síla rozvoje regionu, komunitní školy jako jeho základní nástroj a aktivita“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Vzdělávání dospělých v krátkodobých i dlouhodobých kurzech, večerní maturity, university III. věku, distanční či kombinovanou formou pro rozšíření kvalifikace, osobní rozvoj či zájmové vzdělávání - počítačová gramotnost, finanční gramotnost, občanské kompetence, všeobecné informace a schopnost je získat a rozumět jim, nabídka témat podle zájmu cílových skupin
- Vzdělávání pedagogů v oblasti vzdělávání dospělých, spolupráce základních, středních a vysokých škol i ostatních lektorů a organizací na materiálním a personálním zabezpečení výuky dospělých,

D.1.3.3 Opatření „Specifické vzdělávání, informační a komunikační kampaně, výchova, osvěta, duchovní rozvoj“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Etická a estetická výchova, náboženská výchova, etiketa, ekologická výchova, mediální aktivity v oblasti udržitelného rozvoje, bezpečnosti, spolupráce a síťování, srovnávací kampaně „Jak to dělají jinde“
- V prostředí Agendy 21 a Národní sítě zdravých měst – kampaně Den Země, Týden bez úrazů, Den bez aut, měření krevního tlaku, cukrovky, poradenství proti obezitě, ale i finanční poradenství apod.

D.1 Strategický cíl II. „Udržitelná regionální ekonomika jako zdroj bohatství Opavska“

D.1.1 Specifický cíl „Dynamické, konkurenceschopné a udržitelné regionální hospodářství založené na znalostech a inovacích“

Podpořit regionální hospodářství, které je základem prosperity Opavska tak, aby bylo konkurenceschopné v rámci nejenom národní, ale i globální ekonomiky, přičemž s ohledem na charakter místních zdrojů by měla být prosperita založena na udržitelných faktorech, kterými jsou znalosti a inovace.

D.1.1.1 Opatření „Podporovat stávající malé a střední podniky (MSP)“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Investiční podpora MSP, především pro zavedení inovací, využití specifických znalostí a dalších komparativních výhod k dosažení větší konkurenceschopnosti, pořizování moderních technologií

- Rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí Internetu a informačních a komunikačních technologií v MSP, ale také zapojení MSP do budování těchto technologií
- Spolupráce MSP a jejich sítí s veřejným a neziskovým sektorem, se školstvím, zdravotnictvím a jinými sektory především v zavádění ICT

D.1.1.2 Opatření „Podporovat zakládání a rozvoj nových malých a středních podniků (MSP), s důrazem na inovační obory“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Podpora zakládání nových MSP jak investiční, tak organizační, poradenství, inkubátory, podpora prvopodnikatelů, mladých podnikatelů po dokončení vzdělávání
- Investiční podpora MSP, především pro zavedení inovací, využití specifických znalostí a dalších komparativních výhod k dosažení větší konkurenceschopnosti, pořízení moderních technologií
- Rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí Internetu a informačních a komunikačních technologií v MSP, ale také zapojení MSP do budování těchto technologií
- Spolupráce MSP a jejich sítí s veřejným a neziskovým sektorem, se školstvím, zdravotnictvím a jinými sektory především v zavádění ICT

D.1.1.3 Opatření „Motivovat podnikatele k technickým inovacím ve výrobě a ve službách, aplikovat výsledky vědy a výzkumu“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Podpora podnikových investic do inovací a výzkumu, vývoj produktů a služeb, podpora pilotních aplikací, prvovýroba v oblasti klíčových technologií
- Vyhledávání technologických leaderů v regionu a sdílení jejich zkušeností
- Zvýšení využívání unikátních know-how, především ve spolupráci s akademickým a výzkumným sektorem
- Pomoc v ochraně duševního vlastnictví, zapojení místních firem do evropských programů

D.1.1.4 Opatření „Vytvářet podmínky pro rozvoj podnikání – infrastrukturu, služby, plochy – včetně regenerace brownfields, objekty – včetně rekonstrukcí, zdroje: záruky, půjčky, dotace“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Příprava ploch pro výrobu a služby, zajišťování připojovacích bodů na dopravní, energetickou a informační infrastrukturu, úprava nevhodných nemovitostí, obnova chátrajících areálů (brownfields)
- Služby pro podnikání-dopravní, servisní a opravářské, datové, skladové a logistické, účetní a ekonomické, zajištění finančních zdrojů-úvěry, finanční poradenství, dotace, finanční nástroje, záruky

D.1.2 Specifický cíl „Vyšší udržitelnost a odolnost regionální ekonomiky s důrazem na inovace v energetice, průmyslu, dopravě, zemědělství, lesnictví a materiálové spotřebě“

Spotřeba energií a materiálů i minimalizace dopadů ekonomiky na životní prostředí jsou již v současnosti důležitými faktory konkurenceschopnosti, do budoucna význam těchto faktorů výrazně poroste. Odolnost proti výkyvům cen, výpadkům dodávek a pružnost jako schopnost ekonomiky absorbovat tyto prudké změny trhů, založená na využívání místních a obnovitelných zdrojů.

D.1.2.1 Opatření „Inovace v energetice a v průmyslu pro jejich větší efektivitu, bezpečnost a udržitelnost s těžištěm v úsporách a ve využívání místních, obnovitelných zdrojů energií a materiálů“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Modernizace stávajících zařízení na výrobu energie (kotlů, motorů) za nová, s vyšší účinností
- Kombinovaná vysoce účinná výroba tepla a elektřiny se zajištěným odbytem tepla – vyvedení tepla ze stávajících bioplynových stanic, z biomasy, včetně zařízení s maximálním využitím elektrické a tepelné energie pro vlastní spotřebu podniku
- Zavádění a modernizace systémů měření a regulace, chytré rozvodné sítě, prvky inteligentních sítí v distribučních soustavách
- Snižování ztrát v rozvodech energií (elektřina, teplo, plyn, tlakový vzduch)
- Zlepšování tepelných vlastností budov v podnikatelském sektoru, včetně instalace vzduchotechniky z rekuperací odpadního tepla
- Podpora vícenákladů na dosažení standardu budovy s téměř nulovou spotřebou energie nebo pasivního standardu u nových či rekonstruovaných podnikatelských budov
- Využití odpadní energie a druhotných surovin i recyklovaných materiálů
- Výrobní inovace se zaměřením na úspory energií a materiálů, ekodesign výrobků
- Využití obnovitelných zdrojů energií a materiálů, nízkouhlíková ekonomika – malé vodní elektrárny
- Instalace zařízení pro využití OZE pro vlastní spotřebu podniku
- Využití místních zdrojů materiálů a energií s krátkým dodavatelským řetězcem
- Poradenské a jiné energetické i materiálové služby a poradenství

D.1.2.2 Opatření „Inovace v dopravě pro její větší efektivitu, bezpečnost a udržitelnost s těžištěm v úsporách a ve snižování dopadů na životní prostředí“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Dopravní systémy s nižší spotřebou energií-např. kombinovaná kontejnerová doprava
- Logistická centra, terminály, svozové služby „od dveří ke dveřím“
- Moderní vozidla s nízkou spotřebou a emisemi, sníženým hlukem
- Zavádění inovativních technologií v oblasti nízkouhlíkové dopravy (např. elektromobilita)
- Modernizace komunikací, silnic, železnic, odstranění bodových závad
- Telematika v dopravě, GPS navigace, sledování zásilek, optimalizace tras
- Bezpečnostní systémy-sledování okolí vozidla, chodců, únava řidiče

D.1.2.3 Opatření „Inovace v zemědělství a lesnictví pro jejich větší efektivitu, snížení jejich dopadu na životní prostředí i zvýšení schopnosti adaptace na klimatickou změnu“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Investice do modernizace technologií s vyšší produktivitou
- Pozemkové úpravy
- Obnova a zachování biologické rozmanitosti, ochrana krajinného rázu, rozptýlené zeleně, přírodního stavu lesa, mokřady
- Ochrana půdy, snižování eroze a zhutňování, zvyšování organického podílu v půdě
- Úspory vody, ochrana čistoty vod proti znečišťování ze zemědělství a lesnictví, zadržování vody na zemědělských plochách a v lesích
- Snižování emisí oxidu dusného a metanu, pohlcování uhlíku v zemědělství a lesnictví, zalesňování
- Přírodě blízké postupy hospodaření, organické a ekologické postupy
- Úspory energií v zemědělské výrobě, především v zemědělské a lesnické dopravě
- Produkce obnovitelných surovin a energií – především z biomasy, vedlejších produktů, z odpadů a jiných nepotravinářských surovin
- Diversifikace ekonomických činností zemědělských a lesnických subjektů na nepotravinářské činnosti, léčivé byliny, koření, technické plodiny
- Adaptace zemědělství a lesnictví na sucho a jiné jevy spojené s klimatickou změnou

D.1.2.4 Opatření „Inovace ve spotřebě materiálů pro její větší efektivitu a udržitelnost s těžištěm v ekodesignu, úsporách, recyklaci a využívání recyklovaných hmot, v zamezení úniků do prostředí a ve využívání místních materiálů a surovin“

100

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Navrhování a výroba produktů s optimalizovanou spotřebou materiálů, s technologií výroby navrženou s ohledem na budoucí recyklaci, s prodlouženým životním cyklem
- Zavádění výroby na bázi recyklovaných materiálů, recyklačních linek
- Zamezení úniků nebezpečných látek do prostředí – hnojiva, chemické látky, provozní kapaliny, oleje, pohonné látky
- Využívání místních produktů a surovin, především dřeva, papíru, rostlinných vláken,

D.1.3 Specifický cíl „Lidské zdroje pro regionální hospodářství, organizační podpora inovací, kooperací a obchodu“

Lidé jako rozhodující faktor konkurenceschopnosti a udržitelnosti lokální ekonomiky v regionu chudém na primární zdroje, vzájemná spolupráce a kooperace regionálních podniků v procesu inovací jako vyjádření soudržnosti lokální ekonomiky Opavska

D.1.3.1 Opatření „Vzděláváním rozvíjet znalosti a dovednosti zaměstnanců i podnikatelů, včetně jazykových, především ve specifických oborech regionálního hospodářství Opavska“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Zajištění a rozvoj kvalitní infrastruktury pro realizaci, organizaci a řízení odborného vzdělávání a další aktivity související s rozvojem lidských zdrojů v podnicích
- Pořízení nových zařízení, vybudování/rozšíření školicích středisek pro seznámení zaměstnavatelů a zaměstnanců s novými technologiemi, odbornostmi, procesy a novou legislativou související s podnikáním
- Vybavení školicích prostor školícími pomůckami (hardware, sítě, stroje a zařízení), vzdělávacích programů (software, data), práv duševního vlastnictví (licence, patenty)
- Další profesní vzdělávání zaměstnanců podporované zaměstnavateli zaměřené na odborné i klíčové kompetence včetně podpory dalšího profesního vzdělávání OSVČ
- Tvorba a realizace podnikových vzdělávacích programů, včetně přípravy podnikových lektorů a instruktorů
- Podpora a poradenství v rozvoji lidských zdrojů v podnicích
- Tvorba a realizace vzdělávacích, poradenských a informačních programů pro zaměstnance ohrožené propouštěním, v kariérovém poradenství v oblasti služeb zaměstnanosti, řízení s ohledem na věk či schopnosti pracovníků nebo pro pracovníky podniků procházejících restrukturalizací
- Podpora odborné praxe a stáží v podnicích

D.1.3.2 Opatření „Založit a rozvíjet systematickou podporu inovací, aplikovaný výzkum a vývoj, přenos informací, předávání zkušeností, propojování odvětví a kooperace v inovacích“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Rozvoj spolupráce v propojování odvětví a v inovační kooperaci
- Poradenství pro posílení inovační výkonnosti MSP v regionu a pro zvýšení jejich schopnosti inovovat
- Efektivnější zapojení klastrů a sítí do inovačního systému pro přenos výsledků do většího množství MSP
- Lepší spolupráce mezi podniky a veřejným VaV a vzdělávacími institucemi (komunikace, sdílení poznatků, partnerství), sblížení výzkumných témat s potřebami podniků
- Společné aktivity v přípravě a provozování inovační infrastruktury – vědeckotechnologické parky, podnikatelská inovační centra a inkubátory, včetně jejich sdílení s vzdělávacími a výzkumnými institucemi
- Společné aktivity vedoucí ke komercializaci výsledků výzkumu – ověření proveditelnosti
- Stanovení společných regionálních priorit v inovacích – nízkouhlíková ekonomika a adaptace na klimatické změny

D.1.3.3 Opatření „Podporovat spolupráci a kooperaci podniků v oblasti marketingu, obchodu a vzdělávání jak uvnitř regionu, tak navenek, prezentovat regionální ekonomiku v médiích, na výstavách a veletrzích. Spolupráce podnikatelů v regionu Opavska, podpora Komor, sítě spolupráce“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

- Založení a provozování podnikatelských inkubátorů se zaměřením na poradenství a služby v marketingu a obchodu, především pro MSP a mikropodniky
- Spolupráce MSP zaměřena na mezinárodní konkurenceschopnost, usnadnění vstupu na zahraniční trhy (zahraniční výstavy, veletrhy, semináře)
- Poradenské služby expertů se znalostí mezinárodního prostředí a strategického řízení
- Služby zaměřené na podporu zapojování MSP do mezinárodních programů kooperace
- Podpora sdružování MSP za účelem vzdělávání

D.1.4 Specifický cíl „Rozvoj specifických veřejných služeb a sociálních podniků“

Podpora netržních aktivit všude tam, kde je trh omezen nebo nefunkční, například v oblastech, kde je žádoucí silněji podporovat zaměstnanost skupin diskriminovaných na trhu práce, v oblastech přirozených monopolů a při podpoře regionálních a tradičních výrobců

D.1.4.1 Opatření „Rozvoj specifických veřejných služeb netržního charakteru – vodohospodářské služby, doprava, energetika, péče o veřejnou zeleň apod., pro zlepšení odolnosti místní ekonomiky“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Veřejné podniky provozující skupinové obecní vodovody, čistírny odpadních vod včetně domovních, údržba kanalizačních sítí, údržba zařízení na jímání dešťových vod
- Veřejné podniky provozující dopravní služby, především v osobní dopravě – obecní taxi, senior taxi, autobus na zavolání, toulavé taxi, cyklobusy a cyklotaxi, půjčovny aut, kol, provozování úschoven kol
- Veřejné podniky působící v oblasti obnovitelných zdrojů energie – zpracování biomasy, výroba briket, pelet a palivového dříví, provoz kotelen a místních sítí centrálního zásobování teplem, provoz kogeneračních zařízení pro společnou výrobu elektřiny a tepla, fotovoltaických, větrných a vodních elektráren
- Veřejné podniky působící v oblasti péče o lesy, parky, veřejná prostranství, rozptýlenou zeleň ve volné krajině, v oblasti údržby drobných vodohospodářských zařízení s především protipovodňovou a retenční funkcí
- Veřejné podniky působící v oblasti odpadového hospodářství, především provoz třídících linek, kompostáren a zpracování využitelných odpadů

D.1.4.2 Opatření „Podpora zaměstnanosti v oblasti specifických veřejných služeb a podpora podnikání se sociálním aspektem - rozvoj sociálního podnikání a sociálních inovací v podnikání, ale též aktivity institucí trhu veřejných služeb zaměstnanosti“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Podpora zaměstnávání osob sociálně vyloučených a ohrožených sociálním vyloučením v podnicích veřejných služeb a v sociálních podnicích
- Výstavba, rekonstrukce, rozšíření a vybavení sociálních podniků
- Další profesní vzdělávání pro ženy a osoby pečující o jiné závislé osoby zaměřené na zlepšení jejich přístupu na trh práce
- Podpora zaměstnanosti odstraňováním projevů diskriminace na trhu práce (genderové stereotypy, péče o děti)
- Rozvoj kapacit institucí trhu práce, rozvoj jejich vzdělávacích programů, tvorba nových nástrojů, navazování partnerství na regionální úrovni
- Aktivní začleňování sociálně vyloučených osob prostřednictvím sociálně-podnikatelských subjektů
- Vznik a rozvoj podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání, zavedení systému podpory, startu, rozvoje a udržitelnosti sociálních podniků, včetně aktivit vedoucích k zajištění jejich financování, včetně zapojení veřejného i soukromého sektoru
- Vzdělávání a poradenství související s podporou vzniku, provozu a marketingu sociálních podniků
- Podpora společensky odpovědného zadávání zakázek jako podmínka pro vznik a rozvoj sociálních podniků

D.1.4.3 Opatření „Podpora regionálních a tradičních výrobců a spolupráce podnikatelů s veřejným i neziskovým sektorem“

102

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Podpora regionální značky „Opavské Slezsko – regionální produkt“ a její využití, především v projektech „Farmářské trhy“, „Dožínkové slavnosti“, „Zdravý region Opavsko“ apod.
- Rozvoj aktivit podporujících regionální a tradiční výrobce v území Opavska, spolupráce se subjekty, které realizují tyto aktivity – Město Opava, Slezská univerzita, Agrární komora, Moravskoslezský kraj apod.
- Propojování podpory regionálních výrobců s dalšími aktivitami v území především v oblasti cestovního ruchu, podpory podnikání, vzdělávání

D.2 Strategický cíl III „Investiční rozvoj území“

D.2.1 Specifický cíl „Investice pro větší konkurenceschopnost a stabilitu území

Opavska“

D.2.1.1 Opatření „Dopravní infrastruktura – pozemní komunikace místní, III., II, I.třídy, železniční síť a linky hromadné dopravy, veřejné nákladní terminály, vodní cesty, letiště, cyklistické a pěší stezky, parkoviště, čerpací, dobíjecí a plnicí stanice a další dopravní infrastruktura“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Rekonstrukce a modernizace stávajících vybraných úseků silnic I.-III. třídy, především odstraňování bodových závad a zvyšování kapacity komunikací, napojování hospodářsky problémových regionů na hlavní síť
- Budování obchvatů sídel
- Stavební úpravy s cílem zvyšování bezpečnosti provozu na silničních komunikacích
- Elektrifikace vybraných úseků železničních tratí
- Výstavba a modernizace přestupních terminálů pro veřejnou dopravu, včetně systému typu P+R (zaparkuj a jeď), K+R (krátce zaparkuj a jeď), B+R (kombinace bicyklu a hromadné dopravy)
- Výstavba, rekonstrukce nebo modernizace inteligentních dopravních systému a dopravní telematiky pro veřejnou dopravu, zavádění nebo modernizace řídicích, informačních, odbavovacích a platebních systémů pro veřejnou dopravu
- Modernizace vybavení nádraží, čekáren a zastávek hromadné dopravy, včetně navazujících parkovišť a úschoven kol
- Rozvoj technologií pro udržitelnou mobilitu – nákup nízkoemisních a bezemisních vozidel pro přepravu osob, výstavba plnicích a dobíjecích stanic, např. půjčovny elektrokol, společný nákup bezemisních služebních vozidel
- Odstranění bariér ve veřejné dopravě pro lepší přístup handicapovaných uživatelů
- Rozvoj cyklodopravy a pěší dopravy, především výstavba cyklostezek a cyklotras, cyklistických jízdních pruhů a doprovodné infrastruktury, dále pak chodníků, nadchodů a podchodů
- Projekty na zvyšování bezpečnosti u všech druhů dopravní infrastruktury (vybavení přechodů pro chodce, retardéry, zpomalovací pruhy, radary, semaforey, zábradlí, ploty, svodidla)
- Podpora výstavby veřejných logistických a skladovacích areálů, především pro využití nákladní železniční dopravy
- Zřizování a údržba ploch pro sportovní letectví, leteckou záchrannou službu a zemědělská letadla
- Výstavba parkovišť a dalších zařízení k řešení dopravy v klidu

D.2.1.2 Opatření „ Technická infrastruktura – vodovody a jiná zařízení pro pitnou vodu, kanalizace a ČOV, zařízení pro nakládání s dešťovou vodou, zařízení pro nakládání s odpady, energetické sítě a zdroje, veřejné osvětlení, komunikační a informační síť a technologie, protipovodňové stavby a zařízení, bezpečnostní a zabezpečovací technologie včetně sanace sesuvů a skalních řícení“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Výstavba, rekonstrukce a modernizace vodovodů, vodojemů, zařízení pro jímání a úpravu vody
- Výstavba, rekonstrukce a modernizace kanalizací a ČOV, včetně domovních ČOV, zařízení pro nakládání s dešťovými vodami (vsakování vody a její akumulace a využití)
- Výstavba, rekonstrukce a modernizace zařízení pro nakládání s odpady – sběrné dvory, sběrná místa, podzemní kontejnery, kompostéry, kompostárny, třídící linky, vybavení skládek, zařízení na úpravu a zpracování odpadů

- Výstavba, rekonstrukce a modernizace energetických rozvodných sítí (elektřina, plyn, bioplyn, teplovody), zdrojů tepla (kotelny, bioplynové stanice, kogenerace a mikrokogenerace) s důrazem na úsporu energií a využití OZE
- Výstavba, rekonstrukce a modernizace veřejného osvětlení s důrazem na nízkou spotřebu energie
- Výstavba, rekonstrukce a modernizace komunikačních a informačních sítí (vysokorychlostní internet, optické kabelové sítě, vysílače a předávací stanice signálu – mobilní telefony, wi-fi, bezdrátový rozhlas a kabelová televize)
- Výstavba, rekonstrukce a modernizace technických protipovodňových staveb a zařízení (hráze, poldry a suché nádrže, úpravy koryt, úpravy mostů a nábřeží, zařízení pro zadržování vody v krajině)
- Výstavba, rekonstrukce a modernizace bezpečnostních a zabezpečovacích technologií (kamerové systémy, fotopasti, hlasné a informační systémy propojené na internet a mobilní telefony občanů a IZS)
- Zabezpečení sesuvů a skalních řícení

D.2.1.3 Opatření „Veřejná vybavenost – zařízení pro vzdělávání, budovy školek a škol, zařízení pro sociální a rodinnou péči, zdravotnictví, kulturu, umění, sport, veřejnou správu, integrovaný záchranný systém a bezpečnostní služby, volný čas a rekreaci, duchovní správu a nekomerční služby“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Výstavba, rekonstrukce, modernizace a vybavení zařízení pro poskytování komunitní péče v sociální oblasti včetně humanizace pobytových zařízení a infrastruktury pro terénní, ambulantní a nízkokapacitní pobytové formy sociálních, zdravotních a návazných služeb pro osoby sociálně vyloučené, infrastruktura komunitních center
- Výstavba, rekonstrukce, modernizace a vybavení zařízení zdravotní péče (především ordinace, lékárny, laboratoře) včetně služby psychoterapeutů a klinických psychologů
- Výstavba, rekonstrukce, modernizace a vybavení kapacit pro předškolní, základní, střední a další vzdělávání (především školy, školky a komunitní školy), dále odborných učeben, laboratoří, dílen, center odborné přípravy a pozemků pro výuku přírodovědných a technických oborů a pro výuku technických a řemeslných dovedností, dále zařízení pro rozvoj klíčových kompetencí pro jazykovou výuku, matematické schopnosti, základní schopnosti v oblasti vědy a technologií a schopnost práce s digitálními technologiemi
- Výstavba, rekonstrukce, modernizace a vybavení zařízení pro kulturu, umění a sport (především kulturní domy, klubovny, sály, tělocvičny, hřiště, venkovní sportovní i kulturní areály, muzea, galerie apod.)
- Výstavba, rekonstrukce, modernizace a vybavení zařízení IZS (především hasičské zbrojnice, výcvikové areály)
- Výstavba, rekonstrukce, modernizace a vybavení volnočasových a rekreačních areálů
- Výstavba, rekonstrukce, modernizace a vybavení objektů církví a církevních organizací (kostely, modlitebny, kaple, fary), dále pak hřbitovy, smuteční síně apod.

D.2.1.4 Opatření „Veřejná prostranství (zpevněné plochy, vybavení parků, dětských hřišť, mobiliář, orientační systémy, pouliční umění, veřejná WC, kolárny a stojany na kola aj)

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Výstavba, rekonstrukce a modernizace náměstí a navesí, pěších zón včetně zpevněných ploch a vybavenosti, řešení retence vody ze zpevněných ploch
- Výstavba, rekonstrukce a modernizace parků a veřejné zeleně v intravilánu obcí, mobilní zeleň, květinová výzdoba ulic i domů, zahrady, veřejné sady
- Výstavba, rekonstrukce a modernizace dětských hřišť, dopravních hřišť, interaktivních prvků v nich
- Výstavba, rekonstrukce a modernizace mobiliáře v ulicích a prostranstvích – lavičky, altány, přístřešky autobusových a železničních zastávek, orientační systémy, veřejná WC, odpadkové koše, stojany na kola a kolárny pro úschovu kol, pouliční umění – sochy, kašny, grafika

D.2.1.5 Opatření „Kritická infrastruktura – připravenost a vybavenost všech typů infrastruktury v území s ohledem na krizové stavy – výpadky energií, záplavy, sucho, průmyslové havárie apod.“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Výstavba, rekonstrukce a modernizace zařízení pro zajištění náhradních zdrojů energií (především elektřina a pohonné hmoty) pro veřejnou správu, složky IZS a objekty s vysokou koncentrací obyvatel (školy, sociální a zdravotní zařízení, obchody a sklady)
- Výstavba, rekonstrukce a modernizace zařízení pro zajištění nouzového provozu informačních a komunikačních sítí (zajištění energie pro provoz telefonů, internetu, bezdrátových vysílaček apod.)
- Zajištění vybavení pro nouzové zásobování potravinami (doprava, sklady, distribuce)
- Zajištění vybavení pro nouzové zásobování pitnou vodou a pro nouzový provoz kanalizačních sítí a ČOV
- Zajištění vybavení pro nouzovou dopravu (zajištění pohonných hmot, náhradních dílů, terénních vozidel a personálu) především pro veřejnou správu, IZS, zdravotní a sociální zařízení
- Výstavba, rekonstrukce a modernizace zařízení pro zajišťování výstrahy při krizových stavech – požáry, povodně, sucho, vichřice, průmyslové a dopravní havárie velkého rozsahu, nákazy a epidemie a jiné bezpečnostní krize
- Výstavba, rekonstrukce, modernizace a vybavení zařízení pro nouzové ukrytí obyvatel v případě vážné havárie či přírodní katastrofy (evakuační centra, úpravy škol, sociálních zařízení apod.)

D.2.2 Specifický cíl „Kvalitní a dostupné bydlení“

D.2.2.1 Opatření „Podpora bytové výstavby a regenerace bytového fondu, především rekonstrukcí a modernizací“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Výstavba kvalitních a moderně vybavených bytů, včetně tepelně technických parametrů budov, zachování poměrů mezi bydlením v rodinných domech a bytových domech
- Dosažení rychlého tempa modernizace stávajícího bytového fondu na úroveň srovnatelnou s novou výstavbou
- Podpora modernizace bytového fondu, především snižování energetické náročnosti, výměna nevyhovujících zdrojů tepla a využívání OZE, propojení s celostátními akcemi typu „Zelená úsporám“, „OPŽP – bytové domy“ a jiné

D.2.2.2 Opatření „Příprava rozvojových ploch pro novou bytovou výstavbu vč. Infrastruktury“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Plánování a realizace rozvojových ploch pro bytovou výstavbu v souladu s urbanistickými zásadami a tradičním charakterem zástavby v obcích, zajištění vysokého technického standardu připravovaných ploch a infrastruktury – internet, nakládání s odpadními a dešťovými vodami, parkování a dostatek veřejných prostranství
- Zavedení nových modelů pro spolupráci veřejného a soukromého sektoru při zajišťování ploch pro výstavbu

D.2.2.3 Opatření „Nabídka služeb v oblasti bytové výstavby na vysoké urbanistické a architektonické úrovni a s respektem k tradicím“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Služby pro veřejný sektor v oblasti urbanistického, architektonického a inženýrského plánování, kombinace respektu k tradicím a moderního stylu, koordinace plánování na meziobecní úrovni, dohoda na regionálním stylu, koordinace vzhledu staveb a veřejných prostranství v širším území Opavska
- Služby pro občany v oblasti architektonického a inženýrského plánování, které zajistí vyšší estetickou i technickou úroveň v oblasti nové výstavby i rekonstrukcí
- Informační systém pro veřejnou správu i občany v oblasti urbanismu, architektury a projektování

D.2.2.4 Opatření „Podpora sociálního, dostupného bydlení pro všechny sociální a věkové skupiny“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Vznik a rozvoj nástrojů sociálního/dostupného/podporovaného bydlení jako prevence prostorového vyloučení, vzniku sociálně vyloučených lokalit a bezdomovectví
- Výstavba dostupných bytů prostřednictvím obcí, bytových družstev apod.

D.2.3 Specifický cíl „Ochrana a obnova kulturního dědictví a veřejná podpora cestovního ruchu, jejich marketing a propagace“

D.2.3.1 Opatření „Ochrana a obnova movitých i nemovitých památek a jejich marketing“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Ochrana a obnova nemovitých kulturních památek, jejich stavební údržba, konzervace, vybudování infrastruktury pro jejich zpřístupnění a atraktivnění, úprava jejich okolí včetně parků a zahrad
- Ochrana a obnova movitých kulturních památek, zlepšování podmínek pro jejich uchování a zpřístupnění i kreativní využití

D.2.3.2 Opatření „Změna využití památek, spojení jejich ochrany s jiným užitkem pro komunitu“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Hledání nového využití památkových objektů, vhodné s ohledem na jejich charakter, zkrácení doby mezi ukončením původního využití (např. ústav sociální péče v zámku) a přestavbou pro nový účel (např. komunitní centrum obce)
- Navázání kontaktů s vlastníky památkových objektů (např. krajský úřad) vedení dialogu o budoucím využití těchto budov

D.2.3.3 Opatření „Veřejná infrastruktura cestovního ruchu a její marketing“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Založení a provoz destinačního managementu turistické oblasti „Opavské Slezsko“ s aktivitami v oblasti informačního systému pro cestovní ruch, propojení na destinační management Moravskoslezského kraje apod.
- Koordinované využití vybavenosti obcí (především zařízení pro sport, volný čas, kulturu), přírodních a historických památek, akcí konaných v regionu ve prospěch cestovního ruchu, společný termínový kalendář
- Společné vydávání propagačních materiálů a účast na prezentačních akcích v oblasti cestovního ruchu

D.3 Strategický cíl IV. „Pestrá a vlídná krajina, přirozená a zdravá příroda“

D.3.1 Specifický cíl „Obnova přirozeného stavu vod“

D.3.1.1 Opatření „Ochrana a obnova stavu podzemních i povrchových vod, revitalizace potoků, řek, rybníků a nádrží“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Snížení množství vypouštěného znečištění do povrchových i podzemních vod z komunálních zdrojů a zajistit dodávky pitné vody v odpovídající jakosti a množství
- Snížení znečišťujících látek do povrchových a podzemních vod
- Odstraňování příčin nadměrného zatížení povrchových vod živinami (eutrofizace vod)

D.3.1.2 Opatření „Obnova vodního režimu v krajině, zadržování vody a hospodaření s dešťovou vodou, přírodě blízká protipovodňová opatření“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Zajištění protipovodňové ochrany intravilánu
- Zprůtočnění nebo zvýšení retenčního potenciálu koryt vodních toků, zlepšení přirozených rozlivů

106

- Hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu a jejich další využití
- Podpora preventivních protipovodňových opatření
- Analýza odtokových poměrů a návrhy možných protipovodňových opatření

D.3.2 Specifický cíl „Zlepšení stavu ovzduší“

D.3.2.1 Opatření „Organizační opatření a příprava investic pro snížení znečištění ovzduší u všech velikostí a typů zdrojů znečištění“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Snížení emisí z lokálního vytápění domácností
- Náhrada a rekonstrukce stávajících stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší
- Pořízení technologií a změny technologických postupů vedoucí ke snížení emisí znečišťujících látek nebo ke snížení úrovně znečištění ovzduší

D.3.2.2 Opatření „Měření kvality ovzduší a meteorologických dat v malých obcích a městech Opavska“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Snížení emisí z lokálního vytápění domácností
- Zlepšení systému sledování, hodnocení a předpovídání vývoje kvality ovzduší, počasí a klimatu
- Výstavba a rozvoj infrastruktury pro správu, zpracování a hodnocení dat ze systému sledování kvality ovzduší, počasí a klimatu
- Rozvoj systémů pro identifikaci zdrojů znečišťování ovzduší (měřicí a laboratorní techniky pro detailní analýzy složek znečištění ovzduší se zaměřením na identifikaci nejvýznamnějších zdrojů pro imisně zatížené lokality)
- Pořízení systému pro zveřejňování výsledků sledování, hodnocení a předpovídání vývoje kvality ovzduší, počasí a klimatu, nástroje pro zvyšování informovanosti o výsledcích sledování

D.3.3 Specifický cíl „Minimalizace vlivu spotřeby materiálů a surovin na životní prostředí, včetně problematiky odpadů a starých zátěží“

D.3.3.1 Opatření „Udržitelná spotřeba materiálů, zlepšení kvality výrobků a prodloužení jejich životního cyklu, lokální a krátké dodavatelské řetězce, šetrné postupy, úspora zdrojů surovin“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Předcházení vzniku odpadů a snížení vlivu nebezpečných vlastností odpadů (podpora čistší produkce, podpora zavádění technologických změn snižujících produkci odpadů)
- Podpora technologií, které umožňují opětovného použití výrobků
- Zvýšení podílů materiálového a energetického využití odpadů
- Snižování závislosti výrobních procesů na primárních surovinách a jejich nahrazování surovinami získanými z odpadů
- Podpora používání recyklovatelných materiálů

D.3.3.2 Opatření „Třídění odpadů, recyklace materiálů a surovin, jejich znovu využití a nový životní cyklus výrobků“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Předcházení vzniku odpadů a snížení vlivu nebezpečných vlastností odpadů (podpora čistší produkce, podpora zavádění technologických změn snižujících produkci odpadů)
- Podpora technologií, které umožňují opětovného použití výrobků

107

- Zvýšení podílů materiálového a energetického využití odpadů
- Snižování závislosti výrobních procesů na primárních surovinách a jejich nahrazování surovinami získanými z odpadů
- Podpora používání recyklovatelných materiálů

D.3.3.3 Opatření „Sanace starých skládek a ekologických zátěží“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Odstranění nepovolených skládek a rekultivace starých skládek
- Předcházení vzniku odpadů a snížení vlivu nebezpečných vlastností odpadů
- Podpora aplikace inovativních technologií pro předcházení vzniku a nakládání s odpady, podpora opětovného použití výrobků na konci životnosti a přípravy k opětovnému použití
- Odstranění a inventarizace ekologických zátěží, inventarizace kontaminovaných a potenciálně kontaminovaných míst, kategorizace priorit pro výběr nejzávažněji kontaminovaných míst k sanaci
- Realizace průzkumných prací u kontaminovaných míst a analýza rizik
- Odstraňování nepovolených tzv. černých skládek

D.3.4 Specifický cíl „Zlepšení stavu přírody a krajiny“

D.3.4.1 Opatření „Ochrana živé i neživé přírody, druhů a jejich stanovišť“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Posílení biodiverzity
- Péče o vzácné druhy (ve volné krajině i urbanizovaném prostředí) a jejich biotopy včetně obnovy a tvorby těchto biotopů
- Péče o cenná stanoviště a jejich obnova a tvorba, zvyšování nabídky hnízdních nebo potravních zdrojů a rizikové technické prvky (např. skleněné stěny nebo staré jímky) zabezpečovat proti zraňování či úhynu živočichů
- Prevence šíření invazních druhů živočichů, regulace invazních druhů živočichů, které vytlačují nebo hubí původní druhy a případně mají i nepříznivé hospodářské či zdravotní dopady

D.3.4.2 Opatření „Péče o krajinu – estetika a krajinný ráz, ochrana pohledových hodnot a horizontů, obnova struktur, především prvků územního systému ekologické stability a alejí i jiné rozptýlené zeleně, chráněná území, vodních prvků, významných krajinných prvků, geofenoménů, omezení záborů půdy, zlepšení prostupnosti krajiny, omezování fragmentace“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Posílení přirozené funkce krajiny, vytváření, regenerace či posílení funkčnosti krajinných prvků a struktur
- Zlepšení vodního režimu krajiny, zvýšení retence vody obnovou přirozeného či přírodě blízkého stavu krajiny
- Revitalizace vodních a na vodu vázaných ekosystémů, revitalizace vodních toků, niv a mokřadů
- Zprůchodnění migračních bariér pro vodní a suchozemské živočichy a opatření k omezení úmrtnosti živočichů spojené s rozvojem technické infrastruktury

D.3.4.3 Opatření „Společné využívání přírodního a kulturního dědictví v přírodních parcích a geoparcích pro udržitelný rozvoj území“

D.3.5 Specifický cíl „Lepší životní prostředí v obcích a městech“

D.3.5.1 Opatření „Zeď v obcích a městech, její estetická a ochranná funkce, stanoviště ptáků i jiných druhů v sídlech, voda v sídlech, parky, zahrady, květinové záhony aj.“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Zlepšení kvality prostředí v sídlech, revitalizace funkčních ploch a prvků sídelní zeleně
- Zlepšení systému zeleně a její struktury v sídlech
- Zajištění prostorových podmínek pro uplatnění přírodní složky životního prostředí v návaznosti na proces územního plánování
- Posílení biodiverzity sídel (zvýšení rozmanitosti volně žijících druhů, přírodních i náhradních stanovišť)

D.3.5.2 Opatření „Vyřešení hygienických problémů v území, především s hlukem, prachem, znečištěním, zápachem, eliminovat světelné znečištění, zábory ploch aj.“

D.3.6 Specifický cíl „Udržitelné využívání energetických zdrojů“

D.3.6.1 Opatření „Udržitelná spotřeba energie, úspory, organizační opatření, energetický management, snižování dopadů spotřeby a výroby energie na prostředí“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Snižování energetické náročnosti veřejných budov a zvýšení využívání obnovitelných zdrojů energie
- Snižování spotřeby energie zlepšením tepelně technických vlastností obvodových konstrukcí budov a další opatření vedoucí ke snížení energetické náročnosti budov
- Realizace technologií na využití odpadního tepla
- Realizace nízkoemisních a obnovitelných zdrojů tepla

D.3.6.2 Opatření „Koordinační opatření udržitelného využívání obnovitelných zdrojů energie, integrace OZE do témat: hospodářství, sociální podnikání, péče o krajinu, bezpečnost a globální odpovědnost“

D.4 Strategický cíl V. „Veřejná správa, spolupracující, stabilní a bezpečná společnost“

D.4.1 Specifický cíl „Kvalitní a efektivní veřejná správa“

D.4.1.1 Opatření „Vzdělávání a informace pro kvalitnější a efektivnější veřejnou správu,“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Vzdelávání pracovníků veřejné správy ve specifických vzdělávacích a výcvikových programech, např. boj proti korupci, pokročilé zacházení s ICT, environmentální vzdělávání, kybernetická bezpečnost, územní plánování, měkké dovednosti apod.
- Propojování s podnikatelskými a neziskovými subjekty na platformě MAS Opavsko
- Spolupráce obcí na platformě DSO Opavsko a dalších spolků a sdružení obcí

D.4.1.2 Opatření „Inovace ve veřejné správě – nové metody řízení kvality, plánování, poměrování výkonů a postupu, evaluace, s cílem větší udržitelnosti a bezpečnosti, posilování ICT elektronickou veřejnou správou“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Moderní metody řízení lidských zdrojů – především systém přijímání, hodnocení a odměňování pracovníků veřejné správy
- Metody srovnávání kvality a výkonnosti v subjektech veřejné správy
- Evaluace a hodnocení činnosti veřejné správy
- Zavádění inovací v oblasti informačních a komunikačních technologií, GIS, databáze apod.

- Projekty z oblasti eGovernment, propojení konsolidace systému, aplikací a datového fondu na principu propojení agend a principu otevřených dat, elektronizace agend v oblasti kultury, zdravotní péče, justice, legislativy, spojení s IZS
- Rozvoj systému CzechPoint

D.4.1.3 Opatření „Územní a strategické plánování pro udržitelný rozvoj a bezpečnost“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Metody strategického řízení a strategického plánování
- Zvýšení úrovně územního plánování, včetně kvality veřejného projednávání, dodržování principu udržitelného využívání území a zavedení principu bezpečnosti v územním plánování
- Propojení procesů strategického a územního plánování
- Pořizování územních plánů, pořizování regulačních plánů, pořizování územních studií – vše v koordinaci a propojení na celém území Opavska

D.4.1.4 Opatření „Udržitelnost veřejných financí, spolupráce s bankovním sektorem, inovativní finanční nástroje, finanční plánování“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Vzdělávání pracovníků veřejného sektoru v oblasti finančního plánování
- Zavádění inovativních finančních nástrojů pro financování aktivit veřejného sektoru
- PPP projekty

D.4.1.5 Opatření „Posilování zastupitelské demokracie, využívání komunitních metod zapojování veřejnosti veřejnou správou, propojování a síťování ve veřejném sektoru“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Posilování demokratických principů zlepšenou informovaností o záměrech veřejné správy
- Využívání moderních metod komunitního zapojení – kulaté stoly, fóra, síťování

D.4.2 Specifický cíl „Rozvinutá občanská společnost“

D.4.2.1 Opatření „Rozvoj spolkové činnosti a jiných občanských aktivit vzděláváním a předáváním informací a zkušeností aktérům“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Podpora spolkové činnosti občanů, organizace informačních kampaní a vzdělávání ve směru k rozvoji spolkové činnosti, využívání dobré praxe, jak z regionu, tak odjinud, posilování kapacity NNO ve všech oblastech

D.4.2.2 Opatření „Stabilizace NNO, inovace v činnosti neziskového sektoru, nové metody práce, řešení financování NNO“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Stabilizace neziskového sektoru na Opavsku, zachování rozsahu úkolů, které jsou neziskovému sektoru svěřovány – především v oblasti sociální, vzdělávací, kulturní aj.
- Stabilizace financování NNO ze strany veřejného a podnikatelského sektoru, pomoc se zajištěním dotačních zdrojů pro NNO z fondů EU
- Stabilizace personálů v NNO a zajištění jeho dalšího vzdělávání a školení

110

D.4.2.3 Opatření „Vytváření sítí spolupráce ve veřejném i soukromém sektoru, jejich efektivní spolupráce na místní, regionální, celostátní i mezinárodní úrovni, výměna zkušeností, vzájemné porovnávání pro rychlejší postup“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Propojování NNO do vzájemně spolupracujících sítí na různých úrovních, informační propojení, vyhledávání příkladů dobré praxe a jejich sdílení – exkurze, stáže, školení

D.4.3 Specifický cíl „Bezpečnost“

D.4.3.1 Opatření „Prevence a ochrana před patologickými sociálními jevy – násilím, kriminalitou, korupcí“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Informační a vzdělávací akce pro prevenci a ochranu před násilím, kriminalitou a korupcí
- Spolupráce s organizacemi na celostátní úrovni a s Policií ČR
- Využití platformy Národní sítě zdravých měst, krajů, regionů a jejich kampaní, poradenství, vzdělávání

D.4.3.2 Opatření „Prevence před úrazy, prevence a řešení následků dopravních nehod“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Informační a vzdělávací akce pro prevenci a ochranu před úrazy a následky dopravních nehod
- Spolupráce s organizacemi na celostátní úrovni a s Policií ČR
- Využití platformy Národní sítě zdravých měst, krajů, regionů a jejich kampaní, poradenství, vzdělávání

D.4.3.3 Opatření „Prevence a ochrana před katastrofami – požáry, povodně, vichřice, hromadné nákazy, sucho a extrémní teploty, dále průmyslovými haváriemi, výpadky dodávek energií, komunikačních sítí, vody, potravin“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Informační a vzdělávací akce pro prevenci a ochranu před katastrofami
- Spolupráce s organizacemi na celostátní úrovni, s Policií ČR, s Fakultou bezpečnostního inženýrství VŠB – TUO
- Využití platformy Národní sítě zdravých měst, krajů, regionů a jejich kampaní, poradenství, vzdělávání

D.4.3.4 Opatření „Činnost Integrovaného záchranného systému – především hasičů, jejich výcvik, součinnost, spolupráce“

Příklady aktivit naplňující opatření:

- Vzájemná spolupráce jednotek požární ochrany, sborů dobrovolných hasičů i dalších subjektů využitelných v činnosti IZS na území Opavska, jejich vzájemné poznávání, zajištění lepší součinnosti a výcviku
- Zajištění adekvátní odolnosti základních složek IZS, tak aby tyto složky mohly plnit své úkoly i v podmínkách mimořádné události – zajištění energetické soběstačnosti
- Posílení základních složek IZS technikou a vybavením
- Modernizace vzdělávacích a výcvikových středisek (simulátory, trenažéry, polygony) pro zlepšení specifických dovedností k řešení mimořádných událostí
- Zapojení kapacit privátních subjektů do plnění úkolů IZS a zřízení katalogu s kontakty na tyto subjekty (dopravní technika, jeřáby, nakladače, skladové a ubytovací kapacity)

D.4.4 Specifický cíl „Globální odpovědnost“

D.4.4.1 Opatření „Solidarita a pomoc chudým a znevýhodněným v globálním měřítku – boj s chudobou a hladem, nedostatkem vody, pomoc obětem konfliktů a katastrof, férový obchod“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Zapojení do celostátních a celosvětových kampaní v uvedených tématech
- Propagace globální odpovědnosti na regionální úrovni, výběr vlajkových projektů – adopce na dálku, fair trade snídaně, humanitární sbírky
- Využití platformy Národní sítě zdravých měst, krajů, regionů a jejich kampaní, poradenství, vzdělávání
- Využití úspěchů v oblasti odpovědného chování v propagaci regionu Opavsko

D.4.4.2 Opatření „Odpovědné chování v globálním měřítku – v oblasti životního prostředí, snižování rizik klimatické změny, ochrany druhů a zdrojů“

Příklady některých aktivit naplňujících opatření:

- Zapojení do celostátních a celosvětových kampaní v uvedených tématech
- Propagace odpovědného a udržitelného chování na regionální úrovni, výběr vlajkových projektů – objasňování rizik klimatické změny, uchování bohatství planety Země, rizika globalizace
- Využití platformy Národní sítě zdravých měst, krajů, regionů a jejich kampaní, poradenství, vzdělávání
- Využití úspěchů v oblasti odpovědného chování v propagaci regionu Opavsko

E. Provázanost cílů strategie a možnosti jejich integrace

	Zdravý a spokojený život	Sociální začleňování a boj s chudobou	Vzdělávání a informace pro kvalitu života	Dynamické, kceschopné a udržitelné regionální hospodářství	Vyšší udržitelnost a odolnost regionální ekonomiky	Lidské zdroje pro regionální hospodářství	Rozvoj specifických veřejných služeb a sociálních podniků	Investice pro větší kceschopnost a stabilitu území Opavska	Kvalitní a dostupné bydlení	Ochrana a obnova kul. dědictví a veřejná podpora CR	Obnova přirozeného stavu vod	Zlepšení stavu ovzduší	Minimalizace vlivu spotřeby materiálů a surovin na životní prostředí	Zlepšení stavu přírody a krajiny	Lepší životní prostředí v obcích a městech	Udržitelné využívání energetických zdrojů	Kvalitní a efektivní veřejná správa	Rozvinutá občanská společnost	Bezpečnost	Globální odpovědnost
Zdravý a spokojený život	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Sociální začleňování a boj s chudobou	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Vzdělávání a informace pro kvalitu života	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Dynamické, kceschopné a udržitelné regionální hospodářství	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Vyšší udržitelnost a odolnost regionální ekonomiky	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Lidské zdroje pro regionální hospodářství	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Rozvoj specifických veřejných služeb a sociálních podniků	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Investice pro větší konkurenceschopnost a stabilitu území Opavska	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kvalitní a dostupné bydlení	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Ochrana a obnova kulturního dědictví a veřejná podpora CR	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Obnova přirozeného stavu vod	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Zlepšení stavu ovzduší	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Minimalizace vlivu spotřeby materiálů a surovin na životní prostředí	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Zlepšení stavu přírody a krajiny	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Lepší životní prostředí v obcích a městech	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Udržitelné využívání energetických zdrojů	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kvalitní a efektivní veřejná správa	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Rozvinutá občanská společnost	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Bezpečnost	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Globální odpovědnost	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

 integrace témat na nižší úrovni integrace 1. stupně

 integraci vyšší, intenzivnější, s vyšším potenciálem - 2. stupně

Integrace pro sjednocování, spojování a slučování aktivit v území. Přidanou hodnotou integrace jsou synergické efekty, jejichž působení lze definovat

- Na úrovni „Globálních cílů“ a „Specifických cílů“
- Na úrovni jednotlivých „Opatření“

Inovace v území MAS Opavsko

Jaký je rozdíl mezi kreativitou, dobrým nápadem a inovací? Inovace je více než pouhá myšlenka nebo nápad. Je to implementace, uvedení nápadu v život. Nedá se zaměňovat s kreativitou. Kreativita je v podstatě dovednost, zatímco inovace představuje proces, který začíná nápadem nebo představou a poté následují různé stupně vývoje, které vyústí do samotné implementace. Jak idea, tak kreativita jsou jistě nedílnou součástí inovace, nicméně ani jedna z nich sama o sobě nepostačuje k úspěšnému rozvinutí tvůrčí myšlenky k naplnění inovace. Inovace je úspěšné využívání nových myšlenek.

Co vyžaduje úspěšná inovace :

- Nadefinování cílů,
- Naplánování aktivit tak, aby vedly ke splnění stanovených cílů
- Spolupráci
- Monitorování výsledků
- Komunikaci

Rozlišujeme:

Inovativní prvky - metody nebo způsoby řešení současných problémů, přinášející zlepšení stavu, nebo zkvalitnění situace

Radikální inovace - podstatná změna od současného stavu, zahrnuje zavedení radikálně nových výrobků nebo služeb, na jejichž základě vznikají nové podniky nebo celá odvětví nebo které způsobují výrazné změny celých odvětví a vedou ke tvorbě nových hodnot

Přírůstková inovace - navazuje ve své podstatě na současný stav, zahrnuje modifikace, zdokonalení, zjednodušení, konsolidaci, posílení stávajících produktů, procesů, marketingových a organizačních metod. Do této kategorie spadá většina inovací.

Pro formulaci Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Opavsko pro programové období 2014–2020 byl přijat koncept definující inovace podle významnosti ve vztahu k regionálnímu dopadu. Inovace jsou definovány jako jiné způsoby nebo metody řešení současných problémů než bylo v regionu doposud obvyklé, tradiční, používané.

1. Inovace nadregionálního významu, použité prvky a postupy dosud nebyly v národním měřítku uplatněny, jsou zde naprosto unikátní.
2. Inovace regionálního významu, použité prvky a postupy byly známy na národní úrovni, ale v regionálním měřítku nebyly dosud uplatněny, jsou zde uplatněny jako vzorové.

Zajištění udržitelnosti inovace :

- Vybudování vztahů s širším okolím

- Zajištění převoditelnosti, možnost aplikace v jiném kontextu nebo využití pro další pokračování

- Nutnost neustálé spolupráce s ostatními subjekty.

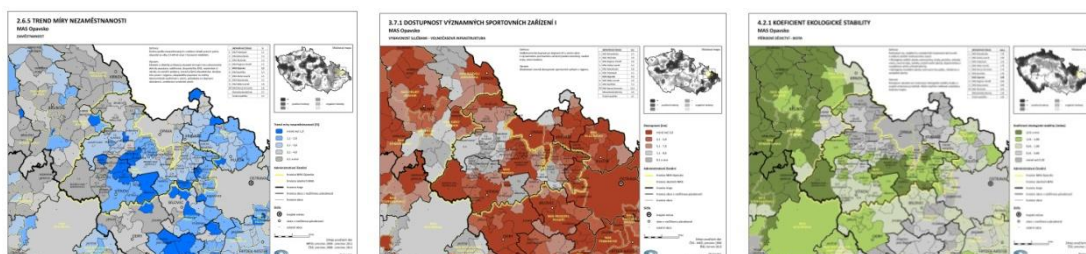
Inovace je interaktivní proces, který zahrnuje i zpětnou vazbu od expertů a od cílových skupin.

F. Přílohy

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Opavsko pro programové období 2014–2020

Mapová příloha – typologie obcí na území MAS Opavsko

Mapové přílohy jsou zpracovány a k dispozici v elektronické podobě

Zpracovatel: EKOTOXA s.r.o.
červenec 2014

Podkladový materiál pro účely regionálního rozvoje,
strategického a územního plánování
a pro přípravu nového programovacího období 2014–2020

Aktivity pro zkvalitnění tvorby SCLLD jsou finančně podpořeny v rámci OPTP. Projekt s názvem Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Opavsko má číslo OPTP 2007-2013, CZ.1.08/3.2.00/14.00329